

Projekt vytvoření nového produktu poutní turistiky/ cykloturistiky: Pokračování kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje

Bc. Zuzana Jurigová

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Zuzana JURIGOVÁ
Osobní číslo: M11496
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika
Forma studia: prezenční

Téma práce: Projekt vytvoření nového produktu poutní
turistiky/cykloturistiky: Pokračování kulturní stezky
sv. Cyrila a Metoděje

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte odborné literární prameny z oblasti poutní turistiky.
- Popište analytické metody použité v práci.

II. Praktická část

- Analyzujte dosavadní návštěvnost vybraných regionů a nabídku poutní turistiky.
- Na základě výsledků analýzy vytvořte produkt příhraniční poutní turistiky/ cykloturistiky v daných regionech.
- Výsledný produkt podrobte ekonomické analýze.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DIBELKOVÁ, Irena. Navštivte...Poutní místa na Moravě, ve Slezsku. Olympia, 2005, 106 s. ISBN: 80-7033-875-X.

KOTLER, Philip et al. Marketing for hospitality and tourism. 5th ed. Boston: Pearson, 2010, 683 s. ISBN 978-0-13-245313-4.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

PALATKOVÁ, Monika. Marketingový management destinací. Praha: Grada, 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3749-2.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada, 2011, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání diplomové práce: 22. února 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2013

Ve Zlíně dne 22. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odprá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně .....29.4.2013.....

.....Jiří Štáma.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Predkladaná diplomová práca sa zaoberá vytvorením nového produktu pútnickej trasy/ cyklotrasy v nadväznosti na projekt „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“. Konkrétne sa práca zaoberá predĺžením kultúrnej cesty pútnického charakteru z Blatnice pod Svatým Antonínkem na Slovensko. Cieľom teoretickej časti je oboznámiť čitateľa s pojmom cestovný ruch, predpokladmi pre jeho rozvoj a problematikou pútnického turizmu. Analytická časť sa v prvej časti zameriava na charakteristiku Centrály cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s. V druhej časti, formou analýzy predpokladov pre realizáciu pútnického cestovného ruchu a dotazníkového šetrenia, skúma potenciál územia a záujem jednotlivcov o produkt. Projektová časť poskytuje okrem časovej, nákladovej a rizikovej stránky projektu, popis predĺženia kultúrnej cesty na Slovensko.

Klíčová slova: pútnický cestovný ruch, pešia trasa, cyklotrasa, „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“, Blatnice pod Sv. Antonínkem, Šaštín, Východní Morava, Slovensko

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the creation of a new product of pilgrimage route/ cycling route in connection with the project “European Cultural Route of St. Cyril and Methodius”. The work specifically deals with extending of the cultural route of pilgrimage nature from Blatnice pod Sv. Antonínkem to Šaštín in Slovakia. The aim of the theoretical part is to acquaint the reader with the term tourism generally, prerequisites for its development and the problematic of pilgrimage tourism. The analytical part was in its first part aimed at the characteristic of “Centrála cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s.” The second part of analysis, by the means of analysis of prerequisites and questionnaire analysis, examines the potential of the destination and interest in this product. Project section, besides time, cost and risk analysis, involves the description of extending the cultural route to Slovakia.

Keywords: pilgrimage tourism, touristic route, cycling route, European Cultural Route of St. Cyril and Methodius, Blatnice pod Sv. Antonínkem, Šaštín, Eastern Moravia, Slovakia

S úctou by som rada poďakovala zamestnancom Centrály cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s. a Ing. Martinovi Peterkovi, Dis. z Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja za ich ústretovosť, cenné rady a poskytnutie materiálov, bez ktorých by práca nemala vypovedajúcu hodnotu. Rovnako ďakujem Ing. Zuzane Tučkovej, Ph.D., za profesionálny prístup, inštruktáž a trpezlivosť pri vedení predloženej diplomovej práce. Posledné poďakovanie patrí Ing. Veronike Janíkovej za pomoc pri konzultácii tejto práce.

Špeciálne by som chcela poďakovať za čas, ochotu a ústretový prístup všetkým osloveným miestnym obyvateľom miest a obcí, zástupcom turistických informačných kancelárií a kultúrnych zariadení.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 CESTOVNÝ RUCH	12
1.1 DEFINÍCIA POJMU CESTOVNÝ RUCH	12
1.2 VÝZNAM CESTOVNÉHO RUCHU	12
1.3 TYPOLÓGIA CESTOVNÉHO RUCHU	13
1.3.1 Formy cestovného ruchu	13
1.3.2 Druhy cestovného ruchu.....	14
1.4 DESTINÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU	15
2 PREDPOKLADY ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	16
2.1 LOKALIZAČNÉ PREDPOKLADY	16
2.1.1 Prírodné predpoklady	16
2.1.2 Kultúrnohistorické a kultúrnosprávne predpoklady.....	19
2.2 REALIZAČNÉ PREDPOKLADY	19
2.2.1 Turistická supraštruktúra.....	19
2.2.2 Turistická infraštruktúra.....	22
2.2.3 Všeobecná infraštruktúra.....	23
2.3 SELEKTÍVNE PREDPOKLADY	25
3 PÚTNICKÝ CESTOVNÝ RUCH	27
3.1 PÚTNICKÁ CESTA.....	27
3.2 PÚTNICKÝ TURIZMUS.....	27
3.2.1 Významné pútnické miesta v Českej a Slovenskej republike	29
3.3 SEGMENTÁCIA PÚTNICKÝCH TURISTOV	29
4 ANALYTICKÉ METÓDY POUŽITÉ V PRÁCI	30
4.1 MARKETINGOVÝ VÝSKUM	30
4.1.1 Dotazníkové šetrenie	30
4.1.2 Rozhovor	30
4.2 SWOT ANALÝZA.....	31
5 PROJEKTOVÉ METÓDY POUŽITÉ V PRÁCI	32
5.1 LOGICKÝ RÁMEC	32
5.2 PROJEKTOVÉ RIADENIE	33
5.3 SIEŤOVÁ ANALÝZA	33
II PRAKTICKÁ ČASŤ	35
6 CHARAKTERISTIKA ČINNOSTÍ CENTRÁLY CESTOVNÉHO RUCHU VÝCHODNÍ MORAVY	36

6.1	PREDMET PODNIKANIA	36
6.2	REALIZOVANÉ A ZREALIZOVANÉ PROJEKTY	37
6.2.1	Projekty pútnickej turistiky s cyrilometodejským odkazom	37
6.2.2	Projekty cykloturistiky	38
6.3	EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE CENTRÁLY VÝCHODNEJ MORAVY	38
7	ANALYTICKÁ ČASŤ	43
7.1	PRÍRODNÉ ATRAKTIVITY	43
7.1.1	Morfologické pomery a reliéf.....	43
7.1.2	Klimatické pomery	44
7.1.3	Hydrologické pomery	44
7.1.4	Chránené krajinné oblasti.....	45
7.2	SPOLOČENSKÉ ATRAKTIVITY	45
7.3	TURISTICKÁ SUPRAŠTRUKTÚRA	46
7.3.1	Ubytovanie	46
7.3.2	Stravovanie.....	48
7.4	TURISTICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	49
7.4.1	Turistické informačné kancelárie	49
7.4.2	Spríevodcovské služby	50
7.4.3	Cestovné kancelárie a agentúry	50
7.4.4	Ostatné služby	50
7.5	VŠEOBECNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	50
7.5.1	Cestná doprava	51
7.5.2	Železničná doprava	51
7.5.3	Vodná doprava	52
7.5.4	Pešie trasy.....	53
7.5.5	Cyklotrasy	53
7.6	ANALÝZA KONKURENCIE.....	55
7.7	SWOT ANALÝZA.....	56
8	PRIMÁRNY VÝSKUM	59
8.1	NEŠTANDARDIZOVANÝ ROZHOVOR	59
8.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETRENIE	61
8.2.1	Otázky dotazníkového prieskumu	61
8.2.2	Vyhodnotenie výsledkov dotazníkového šetrenia	62
8.3	ZÁVERY A ZHODNOTENIE PRIMÁRNEHO VÝSKUMU	66
9	ZHODNOTENIE ANALYTICKEJ ČASTI	68
10	PROJEKTOVÁ ČASŤ	70
10.1	DEFINOVANIE PROJEKTU.....	70
10.1.1	O projekte „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“	70
10.1.2	Cieľ projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“	71
10.1.3	Realizátor projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“	72

10.1.4	Realizačný tím projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“	72
10.1.5	Technické zabezpečenie projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“	73
10.2	SOFTWAREVÁ PODPORA PRE RIADENIE PROJEKTU	73
10.2.1	Logický rámec projektu.....	73
10.2.2	Časový harmonogram pomocou sieťovej analýzy	75
10.3	NÁVRH TRASOVANIA	77
10.4	MARKETINGOVÁ KOMUNIKAČNÁ PODPORA PROJEKTU.....	87
10.4.1	Identifikácia cieľovej skupiny	87
10.4.2	Návrhy propagácie.....	87
10.5	EKONOMICKÉ SPRACOVANIE PROJEKTU	93
10.5.1	Rozpočet projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“	93
10.5.2	Tvorba balíčku.....	95
10.5.3	Kalkulácia položiek ceny	97
10.5.4	Nákladová stránka projektu.....	100
10.6	DOPAD NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	101
10.7	IDENTIFIKÁCIA RIZÍK PROJEKTU „POUTNÍ STEZKA SV. CYRILA A METODĚJE, PRODLOUŽENÍ TRASY“	102
11	ZHODNOTENIE PRÍNOSOV A DOPADOV PROJEKTU	104
	ZÁVER	107
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	109
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	117
	ZOZNAM GRAFOV	118
	ZOZNAM MÁP	119
	ZOZNAM OBRÁZKOV	120
	ZOZNAM TABULIEK	121
	ZOZNAM PRÍLOH.....	122

ÚVOD

„Až doteraz ľudstvo ako celok verilo v hmotu ako v najdôležitejšiu vec na svete. Za túto vieru sa hmota človeku odmenila tým, že ho k sebe pripútala.“

Prentice Mulford

Cestovný ruch ako rýchlo rozvíjajúce sa odvetvie netvorí už len klasické ponuky rekreačného pobytu u mora, či na horách. Dynamicky pribúdajú nové špecifické formy cestovného ruchu, ktoré sú zacielené na individuálne potreby návštevníkov. Medzi špecifickými formami ako dedinský, mládežnícky, či napríklad kongresový cestovný ruch sa objavuje i cestovný ruch pútnický.

V tomto globalizovanom svete, kedy sa prikladá dôraz zvyšovaniu životnej úrovne formou materiálna, sa pozabudlo na duchovno. Keďže produkty cestovného ruchu by mali odzrkadľovať potreby zákazníkov, novou potrebou v dnešnom uponáhľanom svete môže byť práve ono pozabudnuté duchovno. Jedným zo šíriteľov duchovného odkazu sú vierozvestcovia sv. Cyrila a Metóda, ktorý ho tu zanechali dodnes.

Prepojením dynamicky rozvíjajúceho sa odvetvia cestovného ruchu s duchovným odkazom sv. Cyrila a Metóda vzniká na území Českej republiky nový produkt pútnických trás, ktorých návštevníci sa aspoň na chvíľu v uponáhľanom svete zastavia a majú možnosť zamyslenia. K zviditeľneniu cyrilometodejských trás dopomohlo aj tohtoročné (2013) 1150. výročie ich príchodu na Veľkú Moravu. Okrem Českej republiky vierozvestcovia putovali i Slovenskom. Po ich šľapajách sa vydáva nová plánovaná pútnická cesta, ktorá je predĺžením stávajúcej trasy zo Svatého Kopečka cez Velehrad do Blatnice pod Sv. Antonínkem a smeruje cez Mikulčice, Kopčany, Gbely až do Šaštína. Vhodne zvolený produkt ušitý na mieru návštevníkom pútnického turizmu môže osloviť veľkú masu ľudí.

Predkladaná diplomová práca sa venuje projektu predĺženia pútnickej trasy/cyklotrasy sv. Cyrila a Metóda na územie Slovenskej republiky, v práci uvedený pod názvom „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“. V práci sa budem zaoberať nielen navrhnutím konkrétneho trasovania, ale tiež časovej, ekonomickej a rizikovej analýze, ktorej produkt predĺženia trasy následne podrobím.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 CESTOVNÝ RUCH

1.1 Definícia pojmu cestovný ruch

Definícií a pohľadov na cestovný ruch je v súčasnej teórii ponúkaných mnoho od rôznych autorov, či svetových organizácií zaoberajúcich sa cestovným ruchom.

Svetová organizácia cestovného ruchu UNWTO cestovný ruch definuje ako činnosť osôb, ktoré vycestujú a pobudnú v mieste mimo svoje obvyklé prostredie na dobu kratšiu ako je jeden nepretržitý rok, za účelom strávenia voľného času, služobných ciest, či iných aktivít, kedy účastník nesmie byť odmeňovaný za činnosti realizované v navštívenom mieste. (World Tourism Organisation, © 2011)

Ďalšou definíciou cestovného ruchu je popis profesorov Hunzikera a Krapfa zo švajčiarskej univerzity Berne, ktorý ho definujú ako súhrn vzťahov a javov vychádzajúce z cestovania a pobytu osôb za predpokladu, že miesto pobytu nie je miestom trvalého pobytu a nie je spojené s odmenou za činnosť. Túto definíciu neskôr adoptovalo a prijalo za oficiálnu aj Medzinárodné združenie expertov cestovného ruchu, AIEST. (Jayapalan, 2001, s.5)

Najkomplexnejšou a najvýstižnejšiu definíciu a funkciu cestovného ruchu zachytáva profesor Gúčik, ktorý cestovný ruch definuje ako „súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase.“ (Gúčik, 2010b, s. 9) Hlavným cieľom práve takýchto činností je napr. odpočinutie si od každodenného stereotypu, poznávanie nepoznaného, zábava a rozptýlenie a iné činnosti tak, aby vytvárali súhrnný celok zážitku (Gúčik, 2010b, s. 9).

1.2 Význam cestovného ruchu

Česká centrála cestovného ruchu CzechTourism uvádza ako hlavný význam cestovného ruchu nasledujúce funkcie:

- mnohostranné zdokonaľovanie personality
- fyzická a duchovná relaxácia
- účelne vynaložený voľný čas
- kultúrna osveta a vzdelávanie osobnosti

- vzájomné nadväzovanie vzťahov a komunikácia s porozumením
- rozvoj jazykových schopností
- prispieva k zamestnanosti, zvyšuje ekonomiku štátu
- vplyv zahraničného cestovného ruchu na platobnú bilanciu štátu
- zvýšenie konkurencieschopnosti danej destinácie
- zlepšenie životnej úrovne

Okrem predchádzajúcich pozitív cestovný ruch so sebou prináša i riziká v podobe environmentálnych a socio-kultúrnych. Odvetvie cestovného ruchu vplýva negatívne na životné prostredie a to najmä pri problémoch s prevýšením únosnej miery návštevnosti, so znečisťovaním ovzdušia, vody, pri problémoch s hlukom, devastácie kultúrnych pamiatok a mnohých ďalších. Čo sa týka socio-kultúrnych zmien, tie sú badateľné najmä na zmene životného štýlu občanov a hocikedy zasahujú do osobných návykov, spôsobu života, zmien hodnôt a všeobecného ovplyvnenia danej kultúry. (CzechTourism, © 2005-2013)

1.3 Typológia cestovného ruchu

Odborné zdroje ponúkajú rozličné rozdelenie a triedenie cestovného ruchu na základe špecifických kritérií. Pre potreby tejto práce sa budem pridrižovať typológii a rozdeleniu cestovného ruchu len jednej autorky Kateřiny Ryglovej, keďže každý z autorov rozdelenie foriem a druhov cestovného ruchu špecifikuje individuálne.

1.3.1 Formy cestovného ruchu

Formy cestovného ruchu (ďalej ako CR) podľa Ryglovej odzrkadľujú potreby účastníkov cestovného ruchu a delíme ich na základné a špecifické formy.

Medzi základné formy patrí **rekreačný CR**, t.j. forma CR spojená s obnovou a regeneráciou fyzických a duševných síl človeka, najmä v rekreačnom prostredí lesov, hôr, či vôd, **kultúrno- poznávací CR**, ktorého zmyslom je zameranie sa na návštevu kultúrnych akcií, objektov poznávanie zvykov a tradícií, **športovo- turistický CR**, ktorého cieľom je zapojiť aktívne návštevníkov do činností CR. Patria sem vodné športy, lyžovanie, cykloturistika, pešia turistika. V súvislosti s pešou turistikou a cykloturistikou, portál CzechTourismn (©

2005-2013) uvádza, že Česká republika je charakteristická výbornou kvalitou značenia a údržby turistických ciest v Európe.

Ďalšími formami cestovného ruchu sú **liečebný a kúpeľný CR**, ktorý poskytuje účastníkom CR regeneráciu fyzického a duševného zdravia, liečbu a relax.

Špecifické formy odzrkadľujú zvláštne pohnútky špecializovaných návštevníkov a účastníkov CR a zaraďujeme sem **mládežnícky, rodinný, mestský, dedinský, kongresový, incentívny, chalupársky, pútnický, zábavný CR, cykloturistika CR, seniorská forma CR, pešia turistika a cykloturistika**, ktorá zažíva boom v cestovnom ruchu za posledných 10-15 rokov. Pre cykloturistiku sú využívané cykloturistické trasy, ktoré vedú po lesných a poľných cestách alebo terénom. Značia sa pásovým značením 14x14 cm doplneným šípkami. (Ryglová, 2011, s. 200)

1.3.2 Druhy cestovného ruchu

Druhy cestovného ruchu delíme podľa viacerých kritérií. Práca ponúka prehľad tých najvyužívanejších členení druhov cestovného ruchu.

Podľa vzťahu k platobnej bilancii delíme cestovný ruch na **domáci**, v rámci ktorého osoby neprekročia hranice krajiny, v ktorej trvale sídlia a **zahraničný**, kedy osoba v rámci cestovania prekročí hranice jedného, či viacerých štátov. V prípade zahraničného cestovného ruchu berieme v úvahu aktívny a pasívny cestovný ruch. **Aktívny** cestovný ruch (incomig tourism) znamená príjazdy cudzincov do destinácie, kedy ide o export služieb, ktoré turisti čerpajú. **Pasívny** cestovný ruch (outcoming tourism) naopak predstavuje výjazdy domácich turistov do zahraničia, čiže import zahraničných služieb. Tretím druhom cestovného ruchu v rámci rozdelenia podľa platobnej bilancie je **tranzitný** cestovný ruch, ktorý charakterizuje cestujúcich prechádzajúcich štátom do iného cieľového miesta bez prenocovania.

Podľa dĺžky pobytu delíme cestovný ruch na **krátkodobý**, kedy je doba prenocovania v mieste pobytu maximálne do troch prenocovaní a **dlhodobý** s dobou prenocovania dlhšou ako tri noci.

Podľa počtu účastníkov delíme cestovný ruch na **individuálny**, kde sa účastník CR cestovného ruchu účastní sám, popr. s rodinou alebo **kolektívny** s podmienkou viacerých účastníkov na cestovnom ruchu.

Podľa ročného obdobia rozlišujeme **sezónny cestovný ruch**, kedy sa v období letnej/zimnej sezóny koncentruje v destinácii turizmu vysoký počet návštevníkov a **mimosezónny cestovný ruch** v období s nízkou návštevnosťou mimo letnej/zimnej sezóny spojený s nižšími cenami a nižšou ponukou služieb. (Ryglová, 2011)

1.4 Destinácia cestovného ruchu

Podľa Palatkovej destináciou cestovného ruchu chápeme ako geograficky vymedzený priestor, ktorý si daný segment zvolí ako svoj cieľ cesty. Destinácia ponúka návštevníkovi hlavný produkt, ktorý uspokojí jeho požiadavky a očakávania. Destinácia nadväzuje na pojem región, ktorý pre návštevníka znamená ponuku celého reťazca služieb a návštevník ho vníma, nakupuje a spotrebováva. Je preňho ponukou a previazaním sekundárnej ponuky (infraštruktúry) s primárnou ponukou (atraktivita) a na základe tohto prepojenia je uskutočnený následný predaj daného regiónu, či miesta, tak aby bol vnímaný ako produkt. (Palatková, 2011, s.11)

2 PREDPOKLADY ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

Návštevnosť regiónu závisí na jeho atraktivitách a kvalite poskytovaných služieb. Preto, aby prostredie cestovného ruchu prosperovalo, musí spĺňať lokalizačné, realizačné a selektívne predpoklady pre realizáciu cestovného ruchu.

2.1 Lokalizačné predpoklady

Plesník popisuje lokalizačné predpoklady ako tie „charakterizujú miesto výskytu (lokalizácie) cestovného ruchu.“ (Plesník, 2008, s.7) Určujú atraktivitu prírodného a kultúrneho prostredia a potenciál produktu cestovného ruchu.

2.1.1 Prírodné predpoklady

Prírodné predpoklady oblastí cestovného ruchu určujú potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Prírodný potenciál krajiny sa rozvíjal dlhodobo kombináciou mnohých prírodných činiteľov, ku ktorým patrí reliéf, klimatické podmienky, vodstvo a pestrosť výskytu rastlínstva a živočíšstva.

Reliéf

Plesník (2008) uvádza, že terénne predpoklady regiónu sú jedny z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúce atraktivitu turizmu v regióne a sú zároveň najdôležitejším prvkom prostredia vnímaným človekom. Členitosť reliéfu podporuje rôzne formy cestovného ruchu a vytvára predpoklady pre rozmanité športové aktivity, či učarujúce scenérie, ktoré si turista povšimne pri poznávacom cestovnom ruchu. Rozmanitosť reliéfu býva často jedinečným úkazom prírodných skvostov (napr. kaňony, tektonické prepadliny vyplnené jazerami, priepasti a iné).

V základe rozlišujeme päť druhov reliéfnej konfigurácie: „nížiny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, vysočiny a veľhory.“ (Plesník, 2008, s.8)

Nížiny sú charakteristické málo členitým zemským povrchom, ktorého nadmorská výška neprevyšuje 200-300 m.n.m. Z hľadiska cestovného ruchu sú nížiny využívané najmä pre agroturistiku a vidiecky turizmus.

Vrchoviny sú oblasti s členitejším povrchom ako nížiny s nadmorskou výškou dosahujúcou až 300 m. Pre turizmus to znamená, že sa v oblasti vrchovín darí najmä pešej turistike, cykloturistike a lyžiarstvu.

Hornatiny sú tvorené pomerne rozrytým povrchom s prevahou úzkych dolín vyskytujúcich sa v nadmorskej výške od 300 do 650 m.

Vysočiny sú obľúbeným a vyhľadávaným reliéfnym povrchom, pretože dosahujú nadmorskú výšku do 1500 m a majú veľmi členitý povrch. Svojou atraktivnosťou lákajú najmä vysokohorských turistov a lyžiarov.

Najvyššie a najnedostupnejšie sú **veľhory**, ktoré presahujú nadmorskú výšku 1500 m a ich povrch je veľmi náročný na vykonávanie akýchkoľvek foriem cestovného ruchu, avšak sú zároveň veľkým lákadlom pre alpinistov a vysokohorských turistov. (Plesník, 2008)

Klimatické podmienky

V dôsledku nerovnomerného pôsobenia slnečnej energie v rôznych zemepisných šírkach sa rozlišuje sedem základných podnebných pásiem: rovníkové (výdatný dážď a minimálne rozdiely medzi dňom a nocou), subrovníkové (striedanie suchého a nepatrne chladného počasia v zimnom polroku s teplým, ale daždivým počasím v letnom polroku), tropické (teplota v chladnejšom období 25-26°C, veľké sucho), subtropické (priaznivé podmienky pre cestovný ruch, významné prímorské oblasti), mierne (pravidelné striedanie ročných období, menšie rozdiely medzi extrémnymi teplotami v lete a zime a častý výskyt zrážok vďaka oceánskeму vplyvu), subarktické a arktické podnebné pásmo (vzhľadom k nízkym teplotám vzduchu sa dopyt turistov orientuje na letný polrok, typický bielymi nocami). (Plesník, 2008, s.13- 14)

Vodstvo

Blízkosť vodstva v lokalitách cestovného ruchu znamená zviditeľnenie daného regiónu a zvýšenie atraktivnosti, najmä čo sa týka morí a oceánov. Rozlišujeme povrchové a podzemné vody.

Do **povrchových vôd** radíme oceány, moria, jazerá a rieky, kedy najväčšiu zásobu vodstva sústreďuje svetový oceán (94%). Plesník (2008) uvádza, že práve morské a prímorské oblasti zaznamenali obrovský rast a potenciál cestovného ruchu najmä kvôli 3S (sun- slnko, sea- more a a sand- piesok). Okrem prítomnosti mora sú dôležité pre túto formu cestovné-

ho ruchu aj ďalšie parametre ako kvalita vody, čistota prostredia a pláže, počet slnečných dní a výskyt prílivu a odlivu.

Ďalšie vodné plochy dôležité pre rozvoj turizmu sú vodné nádrže, či už prirodzené alebo umelo vytvorené človekom. Ich využitie sa odzrkadľuje najmä v rekreačnom pobyte, či poznávacom turizme, v prípade, že ich výskyt je v čistom a najmä horskom prírodnom prostredí.

Tečúce vody ako rieky sú pre cestovný ruch menej významné, avšak bývajú súčasťou športového cestovného ruchu, málo častejšie sú využívané na kúpanie a sú dôležité najmä z hľadiska dopravy. Osobitnú kategóriu tečúcich vôd tvoria vodopády, ktorých výskyt v oblasti výrazne zvyšuje jej atraktivitu.

Podzemné vody sú veľmi významným prvkom lokalizačných podmienok, ktoré dokážu prilákať enormný počet turistov. Podzemné vody majú tú vlastnosť, že dokážu absorbovať rozpustné minerálne látky a vyvierajú na zemský povrch. Tieto druhy vôd priaznivo pôsobia na zdravie ľudského organizmu a predstavujú tak významný lokalizačný faktor pre cestovný ruch. (Plesník, 2008, s.8)

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo a živočíšstvo nemá výrazný vplyv na rozvoj cestovného ruchu v rámci lokalizačných podmienok, tak ako tomu bolo v predchádzajúcich faktoroch reliéfu a vodstva. Jeho úlohou je prevažne dotváranie atraktívnosti navštíveného územia. Návštevnosť turistov zvyšujú unikátne druhy vegetácie napr. v národnom parku Serengeti v Afrike, či botanické záhrady umiestnené v cieľovej destinácii s ojedinelou flórou.

Živočíšstvo môže súvisieť s rozvojom cestovného ruchu v dvoch prípadoch. Jedným z nich je živočíšstvo ako súčasť športového cestovného ruchu- lov zveri (poľovníctvo a rybárstvo). Niektoré krajiny z tohto druhu cestovného ruchu ťažia, ako príklad uvádzam Zimbabwe, Botswanu a Namíbiu v južnej časti Afriky. V rybolove zase profituje napr. Nórsko. Druhou skupinou sú cestovatelia, ktorí faunu vyhľadávajú z hľadiska pozorovania vzácných druhov v ich prirodzenom prostredí (napr. národný park Serengeti, Tsavo vo východnej Afrike). (Plesník, 2008, s.8)

2.1.2 Kultúrnohistorické a kultúrnosprávne predpoklady

Dlhodobým rozvojom spoločnosti vznikli historicky pôsobivé architektonické diela, ktoré v súčasnej dobe lákajú turistov na ich výnimočnosť. Ich podstata v cestovnom ruchu je nezanedbateľná, pretože odzrkadľujú historickú výnimočnosť daného regiónu. Okrem stavieb samotných sú to však aj výzdoby exteriéru a interiéru stavieb, zbierky umeleckých diel sústredené v zámkoch, či kaštieloch (napr. Louvre v Paríži). Patria sem aj múzeá a expozície zachytávajúce nielen historické udalosti, ale aj tie prispôbené dnešnej dobe (napr. Madame Tusaud's Museum v Londýne). Pamätníky významných osobností sú tiež jedným z kultúrnych predpokladov, prečo sa daný región vyplatí navštíviť.

Hmotnými kultúrnohistorickými pamiatkami myslíme tie „lokalizované na určitých miestach, čím predurčujú smerovanie návštevníkov do týchto oblastí.“ (Plesník, 2008, s.18) Ocenenie pamiatok rozdeľujeme podľa časovosti (pravek, predrománske obdobie, románske, gotické, renesančné, barokové, klasicistické obdobie, obdobie romantizmu, obdobie secesie a novodobé pamiatky) a stupňa ochrany (národné kultúrne pamiatky, mestské pamiatkové rezervácie, národnohistorické a umeleckohistorické pamiatky, pamiatky ľudovej architektúry). Destinácia môže byť zaujímavá aj vďaka významným zariadeniam, ktoré usporadúvajú rôzne kultúrno- spoločenské akcie. Patria sem napr. divadlá a opery (Metropolitan Opera, New York), filmové festivaly v kinách (Karlovy Vary), folklórne podujatia a tradičné karnevaly (Rio de Janeiro), či býčie zápasy (Sevilla, Madrid). Športové podujatia tiež zvyšujú návštevnosť a v dobe konania je miesto zaplavené masami turistov, ktorí zvyšujú popularitu a prestíž danej krajiny. (Plesník, 2008, s.18- 19)

2.2 Realizačné predpoklady

Realizačné predpoklady sú významné pre samotnú realizáciu cestovného ruchu v danej oblasti a nadväzujú na lokalizačné faktory. Metodika práce sa pridrižiava rozdelenia podľa PhDr. Kompasovej, PhD. (2010), ktorá delí realizačné predpoklady do troch podskupín, t.j. turistická infraštruktúra, turistická supraštruktúra a všeobecná infraštruktúra.

2.2.1 Turistická supraštruktúra

Turistická supraštruktúra je tvorená ubytovacími a stravovacími zariadeniami, ktoré vytvárajú ponuku cestovného ruchu a tiež doplnkové služby, ktoré zvýhodňujú región a prispievajú k zvýšeniu atraktivity krajiny (napr. spoločensko- zábavné zariadenia, športové zaria-

denia a iné). Ak by región cestovného ruchu trpel absenciou ubytovacích a stravovacích zariadení, nebol by dlhodobejší pobyt účastníkov cestovného ruchu možný. Neustálym budovaním týchto zariadení sa však zvyšuje aj kapacita a návštevnosť regiónu, na druhú stranu pôsobia negatívne na životné prostredie a narúšajú nielen ekologickú, ale aj sociálnu rovnováhu krajiny. Okrem základných a životu potrebných služieb je dôležité aj množstvo doplnkových služieb. Doplnkové služby poskytujú účastníkom cestovného ruchu nielen relax a oddych, ale tvoria neoddeliteľnú súčasť rekreačných stredísk vo vyspelých turistických regiónoch. Plesník (2008) potvrdzuje, že ak má turistický región dostatočne vybudovanú sieť turistickej supraštruktúry, stáva sa pre návštevníkov oveľa viac atraktívnejší ako oblasť s nízkou úrovňou takýchto poskytovaných služieb. Jedná sa však len o doplnok k vyššie uvedeným lokalizačným faktorom, pretože samo o sebe turistov nelákajú.

Ubytovacie zariadenia

Hlavnou úlohou ubytovacích služieb je poskytnúť účastníkovi cestovného ruchu prechodné ubytovanie mimo miesta svojho trvalého pobytu, spolu s uspokojením ďalších potrieb spojených s prenocovaním, poprípade stravovaním. Ubytovacie zariadenia delíme na dva základné typy a to hromadné a individuálne ubytovacie zariadenie.

Medzi hromadné ubytovacie zariadenia zaradíme:

- **hotel**- ubytovacie zariadenie s najmenej 10 izbami pre hostí, ktoré sú vybavené pre poskytovanie prechodného ubytovania a služieb s tým spojenými (najmä stravovacie a kongresové)
- **garni hotel**- určený predovšetkým ku krátkodobým prechodným pobytom a poskytuje účastníkom cestovného ruchu taký rozsah služieb odpovedajúci príslušnej triede hotela, avšak s obmedzeným rozsahom stravovacích služieb, ktoré býva obmedzené spravidla len na raňajky.
- **motel**- ubytovacie zariadenie s najmenej 10 izbami pre hostí, ktoré sa buduje spravidla pri hlavných cestách a diaľniciach. Návštevníci majú k dispozícii parkovisko v areáli motela.
- **penzión**- jednoduché ubytovacie zariadenie s najmenej 5 izbami a maximálne s 4 stálymi lôžkami na izbe. Pre návštevníkov sú k dispozícii základné služby s podávaním raňajok, prípadne celodennou stravou.

- **botel**- ubytovacie zariadenie umiestnené na trvalo zakotvenej lodi s minimálne 10 kajutami

Ostatné ubytovacie zariadenia (kemp, chatová osada, turistická ubytovňa):
- **kemp**- ubytovacie zariadenie umožňujúce účastníkom cestovného ruchu
- **ubytovanie vo vlastnom ubytovacom zariadení** (stany, obytné prívesy a pod.), prípadne v ubytovacom objekte prevádzkovateľa (chata, zrub)
- **chatová osada**- ubytovacie zariadenie určené na prechodné ubytovanie návštevníkov v ubytovacích objektoch patriacich prevádzkovateľovi, či už v dvojlôžkových, trojlôžkových a štvorlôžkových izbách
- **turistická ubytovňa**- jednoduché ubytovacie zariadenie s väčším počtom lôžok v jednej miestnosti s nižším komfortom

Pod pojmom individuálne ubytovacie zariadenia rozumieme také zariadenia, ktorých primárnym cieľom nie je prechodné ubytovanie v súvislosti s cestovným ruchom, ale sú vystavané a následne kolaudované pre trvalé bývanie obyvateľov. (Orieška, 2010, s.116; Zbierka zákonov č. 419/ 2001, str. 4542; Ryglová, 2011, s.50)

Stravovacie zariadenia

Okrem ubytovacích služieb turistickú supraštruktúru tvoria aj stravovacie služby. I keď si účastník cestovného ruchu dokáže zabezpečiť stravu aj individuálnou prípravou, stravovacie služby vytvárajú jednu z podstatných podmienok prežitia. Stravovacie služby okrem ich základnej potreby a to potreby výživy organizmu spĺňajú aj funkciu naplnenia a rozšírenia fondu voľného času. Gúčik uvádza, že hlavnú „technickú základňu na poskytovanie stravovacích služieb tvoria pohostinské zariadenia.“ (Gúčik, 2010a, s.198) Takéto pohostinské zariadenia môžu byť súčasťou hotelových komplexov, penziónov, či iných druhov ubytovacích zariadení, alebo sú vybudované ako samostatné stravovacie zariadenia (Orieška, 2010, s. 137).

Gúčik (2010a) zariadenia stravovacích služieb rozdeľuje do troch základných kategórií:

1. Zariadenia základného stravovania (reštaurácia, motorest, jedáleň so samoobsluhou)

Jedáleň so samoobsluhou poskytuje služby pre základné a doplnkové stravovanie v miestach s vysokým výskytom hostí.

2. Zariadenia doplnkového stravovania (napr. denný bar, grillbar, snackbar, pizzeria, bistro, bufet, hostinec)
3. Zariadenia spoločenských a zábavných služieb (napr. kaviareň, expresso, libresso, cukráreň, vináreň, pivnica, piváreň, nočný klub)

Libresso býva súčasťou kaviarne v rekreačných ubytovacích zariadeniach a poskytuje služby vypožičania alebo prezretia knihy, či iného média v danom priestore.

2.2.2 Turistická infraštruktúra

Do skupiny turistickej infraštruktúry zaraďujeme cestovné kancelárie a cestovné agentúry, sprievodcovské služby a turistické informačné kancelárie.

Cestovné kancelárie a agentúry

Štěpánková (2010, s.10) definuje pojem cestovná kancelária ako základnú a ekonomicky samostatnú prevádzkovú jednotku cestovného ruchu, ktorej hlavnými funkciami je zabezpečovanie služieb a to v oblasti sprostredkovania služieb medzi zákazníkom a cestovnou kanceláriou, organizáciou služieb, t.j. časové a miestne zosúladenie zaistených služieb, zabezpečenie služieb vlastnými silami a predaj tovaru ako napr. informačné materiály.

Veľakrát je pojem cestovná kancelária zamieňaný s pojmom cestovnej agentúry. Cestovná agentúra sa „od cestovnej kancelárie odlišuje tým, že pri predaji zájazdov konečným spotrebiteľom môže plniť len funkciu sprostredkovateľa cestovnej kancelárie.“ (Gúčik, 2006)

Sprievodcovské služby

Sprievodcovskou činnosťou sa rozumie „sprevádzanie skupiny osôb alebo jednotlivcov, pri ktorom je v jazyku (podľa výberu účastníkov na cestovnom ruchu) poskytovaný odborný výklad.“ (Ryglová, 2011, s. 63) Výklad môže byť zameraný na oblasť kultúry (napr. historická, umelecká, archeologická atď.), životného prostredia (geologické, prírodné atď.), na lokality (historické, mestské centrá a pod.), miesta (kostoly, galérie, múzeá a pod.) a na informácie o oblastiach (turistických regiónoch, či krajoch vo všeobecnosti).

Podľa typu práce sprievodcovské služby delíme do piatich hlavných kategórií.

1. **sprievodca poznávacích zájazdov**- najnáročnejší typ na organizačné a komunikačné schopnosti sprievodcu, kedy od cestovnej kancelárie dostane konkrétny časový harmonogram, ktorý musí dodržať

2. **sprievodca pobytových zájazdov**- buď je to delegát cestovnej kancelárie, ktorý má zmluvu s viacerými cestovnými kancelárkami a pre viaceré miesta, alebo je to zástupca pre pobyt, ktorý pracuje len pre jednu cestovnú kanceláriu
3. **technický sprievodca**- zabezpečuje najmä technickú a organizačnú stránku príjazdu a odjazdu zájazdu
4. **miestny sprievodca**- v meste poskytuje informácie o jeho kultúrno- historických a vlastivedných pozoruhodnosti
5. **špecializovaný sprievodca**- sprevádza účastníkov cestovného ruchu na špecializovaných miestach akými sú jaskyne, hory, športový sprievodca apod. (Ryglová, 2011, s. 63)

Turistická informačná kancelária

Gúčík definuje pojem turistická informačná kancelária ako „zariadenie cestovného ruchu zamerané na poskytovanie informácií, predaj spomienkových predmetov a iného doplnkového tovaru návštevníkom.“ (Gúčík, 2006) Hlavným cieľom turistickej informačnej kancelárie v meste je podať návštevníkom relevantné informácie a prispieť k propagácii a rozvoju cestovného ruchu v turistickom regióne. Zvyčajne ich účastník cestovného ruchu môže nájsť na dobre dostupných miestach v mestách, alebo strediskách pre cestovný ruch. (Gúčík, 2006)

Orieška (2010, s. 29) služby poskytované turistickými informačnými centrami charakterizuje ako verejné služby, ktoré sú súčasťou informačného systému. Verejnými službami sú označované z toho dôvodu, že informácie sú poskytované verejnosti bezplatne, výnimku tvorí doplnková činnosť a jej služby poskytované za úplatu. Pre spravovanie takýchto centier bola založená asociácia, ktorá združuje všetky turistické informačné centrá Českej republiky, Asociácia turistických informačných centier Českej republiky. Financovanie ich hlavnej činnosti, čiže bezplatné poskytovanie služieb, prebieha formou financovania z verejných zdrojov podľa vopred stanoveného kalkulačného vzorca. Financovanie nákladov na doplnkovú činnosť sa realizuje z tržieb za túto činnosť.

2.2.3 Všeobecná infraštruktúra

Pod pojmom všeobecná infraštruktúra rozumieme možnosť spojenia a prepravy medzi východiskovým miestom účastníka a cieľovou destináciou. Pokiaľ turistický región spĺňa aj

lokalizačné podmienky, aj má dostatok zariadení v rámci turistickej infraštruktúry, ale chýba mu dostupnosť a možnosť dopraviť sa do cieľového miesta, môže to spôsobiť stagnáciu, ba i pozastavenie rozvoja návštevnosti a príjmov z cestovného ruchu. Účastníci cestovného ruchu využívajú dopravných prostriedkov na to, aby sa na cieľové miesto mohli dopraviť, poprípade na to, aby sa v cieľovom mieste mohli pohybovať. Rozlišujeme štyri základné druhy dopravy: železničná, automobilová, lodná a letecká doprava. (Ryglová, 2011, s. 36)

Železničná doprava

Železničná doprava sa využíva najmä u väčších vzdialeností v rámci kontinentov a v súčasnej dobe prechádza obrovskou reštrukturalizáciou, čo sa týka zvýšenia rýchlosti a pohodlia cestovania. Železničná doprava je upravená zákonom č. 266/1994 Sb., o dráhach (drážna doprava zahŕňa, okrem železničnej dopravy, dopravu metrom, trolejbusom, električkou a dopravu na lanovej dráhe). Pre prepravu účastníci cestovného ruchu, ako aj široká cestujúca verejnosť, môže využiť jednu z kategórií pre pravidelnú prepravu cestujúcich: expres, rýchlik, spešninový vlak a osobný vlak. Je možnosť vo výnimočných situáciách zabezpečiť aj zvláštne vypravené vlaky, tzv. objednané zmluvné vlaky. (Plesník, 2008, s.20; Oriška, 2010, s.41)

Cestná doprava

Do cestnej dopravy zaraďujeme každú prepravu účastníkov cestnými dopravnými prostriedkami po zemnej komunikácii. Týmto prostriedkami sa myslí autobus cca s 40-45 miestami (autobusová doprava), osobný automobil so 4-5 miestami na sedenie (individuálna doprava osobnými automobilmi) a taxislužba.

V domácom a krátkodobom cestovnom ruchu tento druh cestnej dopravy dominuje, keďže ich výhodou je rýchlosť a pohotovosť, samozrejme ak daná krajina disponuje dostatočne vybudovanou sieťou pozemných komunikácií. (Oriška, 2010, s.78)

Lodná doprava

Slúži v cestovnom ruchu skôr ako atraktivita, keďže v súčasnosti existujú dostupnejšie a rýchlejšie dopravné prostriedky. Jej nevýhodou je teda nízka prepravná rýchlosť a pokiaľ nehovoríme o strediskách cestovného ruchu pri morskom pobreží, je nevýhodou takisto obmedzená dostupnosť. Slúži najmä na prepravu na kratších vodných tokoch, alebo ako atraktivita pri realizácii vodných plavieb s rôznou tematikou, alebo bez nej. Výnimkou však nie sú ani lodné spoje prepravujúce účastníkov cestovného ruchu na menej odľahlé

ostrovy v rámci kontinentu. Delí sa na dopravu vnútrozemskú a námornú, z hľadiska pravidelnosti na pravidelnú a nepravidelnú dopravu. Lodné spoločnosti sú prevádzkovateľmi hromadnej lodnej dopravy osôb, nákladu na mori, oceáne a vnútrozemských vodných tokoch a vodných plochách. Pobrežnú dopravu na mori, či dopravu medzi prístavmi toho istého štátu označujeme ako kabotážnu dopravu. (Orieška, 2010, s. 94- 95; Plesník, 2008, s.21)

Letecká doprava

Rozvoj leteckej dopravy umožnil prístup aj k ťažko prístupným a odľahlým krajinám a rozšíril tak dimenziu cestovania o ďalší stupeň. Jej významom je preto preprava na veľké vzdialenosti, medzinárodne. Letecká doprava je zaisťovaná leteckými dopravcami, resp. leteckými spoločnosťami. Rozlišujeme pravidelnú a nepravidelnú leteckú dopravu. Pravidelná letecká doprava sa realizuje za zverejnené ceny pre jednotlivcov a podľa stanoveného leteckého poriadku. Okrem pravidelných liniek leteckej dopravy, existujú aj tzv. charterové lety, ktoré sú prevádzkované na objednávku, najmä cestovnými kanceláriami, ktoré ich objednávajú pre väčšiu skupinu účastníkov zájazdov, či iných záujmových skupín. (Orieška, 2010, s. 54)

2.3 Selektívne predpoklady

Selektívne predpoklady určujú „výber (selekciu) účastníkov v cestovnom ruchu.“ (Plesník, 2008, s.22) Tieto predpoklady teda určujú, či región bude mať svojich účastníkov a ak áno, aký segment a v akom počte. Plesník (2008) rozdeľuje selektívne predpoklady na tri podskupiny: sídelné predpoklady, demografické a sociologické predpoklady.

Medzi základné **sídelné predpoklady** patrí „veľkosť a hustota sídiel, ich charakter zástavby a kvalita bytového fondu.“ (Plesník, 2008, s.23)

Demografické predpoklady určujú postoj obyvateľov k turizmu. Medzi hlavné predpoklady tohto typu patria demografické údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva, štruktúre pohlavia a celková hustota obyvateľstva. Podľa Plesníka (2008) vykazujú najvyššiu účasť na cestovnom ruchu obyvatelia v produktívnom veku 18-45 rokov prevládajúceho mužského pohlavia.

Sociologické predpoklady charakterizujú „ekonomickú aktivitu obyvateľstva, ich sociálnu príslušnosť, vzdelanie, štruktúru členov v domácnosti a priemerný príjem na jedného člena,

vlastníctvo auta, resp. rekreačného objektu (chata, chalupa a pod.).“ (Plesník, 2008, s. 22-24)

Selektívne predpoklady sa vo vysokej miere na atraktivite regiónu nepodieľajú, ale určujú predpoklady pre dôkladnejšiu marketingovú segmentáciu obyvateľstva a súvisia s jeho spotrebiteľským chovaním. (Ryglová, 2011, s.37)

3 PÚTNICKÝ CESTOVNÝ RUCH

Výraz púť sa do českého jazyka dostal odvodením z latinského termínu „per agros“ a znamená po poliach, krížom krážom po dedinách. Jeho význam sa preniesol až do dnešnej doby a podoby. Ak hovoríme o púti, jej účastníci vykonávajú putovanie, ktoré je, podľa Dancáka, „pohyb na sväté miesta za náboženským cieľom.“ (Dancák, 2005). Púť môže absolvovať ako turista, tak pútnik, avšak medzi dvomi typmi cestovného ruchu je rozdiel. Pútnik, ako už samotný názov napovedá, je hlavným účastníkom realizovanej púte. V minulosti bolo putovanie súčasťou trestov, napr. šľachticovi bolo uložené putovať na sväté miesto ako pokánenie za zabitie poddaného (iný trest šľachticovi byť uložený nemohol). Pútnik svojim putovaním ušiel cestu za vykúpenie svojich hriechov. V dnešnej dobe slovo pútnik na seba berie iný význam. Od turistu sa odlišuje tým, že pútnik sa okrem záujmu o historickú a kultúrnu stránku pamiatok vcíti do atmosféry a stôp, ktoré na mieste zanechali svätí a načerpáva ich odkaz. Nejde teda len o kultúrne poznávanie, ale tiež o duchovné vnímanie cieľového miesta. (Momo, CzechTourism, Centrála cestovného ruchu Východní Moravy)

3.1 Pútnická cesta

Giampiero Momo pre CzechTourism definuje pútnickú cestu ako tú, ktorú určil Boh pre stretnutia ľudí na určitých miestach, prevažne na miesta so svätým odkazom. (Momo, CzechTourism)

Pútnickou cestou teda účastník cestovného ruchu putuje do cieľového miesta (zväčša je to sväté miesto spojené s náboženským motívom), ktorým môže byť mesto, obec, osada alebo určitý prvok v krajine ako svätá hora, svätá rieka a iné. (Gúčik, 2010a, s.66)

3.2 Pútnický turizmus

Hlbším preskúmaním odborných prameňov bolo dokázané, že odborníci sa vyjadrujú o pútnickom turizme v rovnakých súvislostiach ako o náboženskom, či cirkevnom turizme. Tieto tri termíny považujú odborníci na terminológiu cestovného ruchu za synonymá.

Česká centrála cestovného ruchu CzechTourism uvádza, že pútnický cestovný ruch spočíva v prepojení kultúrneho a duchovného zážitku z pútnickej cesty a tradičným relaxačným cestovným ruchom, ktorý účastníka takéhoto typu cestovného ruchu obohatí o kultúrne a

náboženské skúsenosti a zážitky. Ak účastník cestovného ruchu uskutoční návštevu chrámu, či cirkevnej pamiatky pre jeho hodnotu, či už umeleckú, architektonickú, či duchovnú, približuje sa tým posvätnému. (Momo, CzechTourism)

Ryglová (2011) vo svojej publikácii o cestovnom ruchu uvádza, že pútnický turizmus je spojený s návštevou pútnických miest, miest cirkevných slávností a miest návštevy významných cirkevných osobností veriacimi. Tento význam je možné použiť aj pre definíciu cirkevnej, či náboženskej turistiky. Cieľom účastníkov takejto formy cestovného ruchu je posilniť svoje korene viery tým, že sa vydajú na cesty k svätým miestam, či objektom.

V Európe je takýchto pútnických miest niekoľko a medzi tie najvýznamnejšie patrí Vatikán, Santiago de Compostela, Lurdy a Fátima. Vo svete sú rôznymi náboženstvami uctievané miesta ako: Fudži, Váránasí, Jeruzalem, Betlehem, Nazaret, Mekka, Medina a iné. Niektoré pútnické miesta, najmä moslimského charakteru, sú prístupné len veriacim. (Ryglová, 2011)

Prepojenie cestovného ruchu a cirkvi po prvýkrát spomenul pápež Pius XII., ktorý vyjadril svoj názor na turizmus v týchto jednoduchých troch bodoch: (Dancák, 2005, s. 16).

1. Turizmus zdokonaľuje psychický aj morálny obraz človeka.
2. Turizmus posilňuje ľudskú spolupatričnosť, oslabuje prítomnosť predsudkov prítomné v medziludských vzťahoch a napomáha k vzájomnej úcte medzi národmi.
3. Turizmus formuje objektívne predpoklady k duchovnému vnímaniu.

Toto uvedomenie malo na turizmus v duchovnej oblasti veľký význam, keďže prepojilo na prvý pohľad dve nie príliš súvisiace oblasti.

Pútnický cestovný ruch tvorí neodmysliteľnú súčasť ekonomiky v mnohých krajinách, ktoré sú úzko prepojené s náboženskou históriou. Ryglová (2011, s. 202) na základe údajov z JTA (Oster, 2010) popisuje vplyv tejto formy turizmu na ekonomiku cestovného ruchu, celosvetovo. V Izraeli tvorí až 35% všetkých turistov pútnikov, v Taliansku výnosy z pútnického turizmu predstavujú 5% z celkového výnosu cestovného ruchu a s obratom 3,5 miliardy eur ročne sa považuje za významný zdroj pre taliansku ekonomiku.

Pre označenie pútnickej turistiky je nevyhnutné splňať tieto kritériá :

- rešpekt k náboženským, spoločenským a kultúrnym tradíciám

- vek účastníkov (často sa púte zúčastňujú staršie osoby a tým je potrebné upraviť režim dňa)
- zaistenie špeciálnych stravovacích, ubytovacích, dopravných a sprievodcovských služieb
- dôležitosť cieľa a nie druh prepravy alebo vzdialenosť k cieľovému miestu (Ryglová, 2011, s.202)

3.2.1 Významné pútnické miesta v Českej a Slovenskej republike

V Českej republike sa nachádza značné množstvo cieľov pútnického putovania od chrámov, kostolov, kláštorov, synagóg, kaplí až po sochy, kríže, či cintoríny. Všetky tieto cirkevné pamiatky vytvárajú potenciál územia pre návštevnosť zo strany účastníkov cestovného ruchu. Z tých známejších je potrebné vyzdvihnúť 22 významných pamiatok na Morave a v Sliezsku, kam patria napríklad Velehrad, Hostýn a Svatý Kopeček u Olomouce. Na slovenskej strane sú významnými cirkevnými pamiatkami Levoča, Marianka, či Šaštín. (Ryglová, 2011, s.203)

3.3 Segmentácia pútnických turistov

Pre potreby práce som sa zamerala na segmentáciu pútnických turistov podľa dôvodu ich cesty. Cieľovou skupinou sú teda návštevníci, ktorí putujú po pútnickej trase, avšak každý má iný dôvod účelu svojej cesty.

Pridržiavam sa názoru R. Zachary Finney-ho (2013), ktorý rozdeľuje turistov zameraných na putovanie po sakrálnych pamiatkach do štyroch základných skupín:

1. „seekers“ - turisti volia túto formu cestovného ruchu pre ich náboženský ale aj svet-ský význam návštevy historických pamiatok
2. „lotus- eaters“ - turisti sústredujúci sa len na turistické zaujímavosti v danom regió-ne, či navštívenej oblasti
3. „pilgrims“ - pútnici, ktorých hlavných cieľom účasti na pútnickom cestovom ruchu je návšteva výlučne návšteva sakrálnych pamiatok
4. „accidental tourists“ - náhodný turisti, ktorý nevyhľadávajú miesto za konkrétnym náboženským účelom, nemajú vyhradený cieľ ich návštevy daného miesta.

4 ANALYTICKÉ METÓDY POUŽITÉ V PRÁCI

4.1 Marketingový výskum

4.1.1 Dotazníkové šetrenie

Forma marketingového prieskumu pomocou dotazníkového šetrenia je, podľa Gúčika (2011), vhodnou formou zistenia povedomia a záujmu o produkt, keďže je možné ho v relatívne krátkom čase distribuovať do vzdialených oblastí a získať odpovede potrebné pre nadväzujúci projekt. Obsahuje súbor vopred pripravených otázok a jeho distribúcia je možná elektronickou formou, či formou tlačových médií. Na vyplnenie dotazníku respondentmi sa predpokladá doba 20 minút, preto aj počet otázok dotazníku by tomu mal odpovedať. Uvádza sa optimálny počet 20 otázok. Otázky v dotazníku môžu byť otvorené (bez vopred predloženej odpovede, voľná odpoveď respondenta), uzatvorené (áno/nie, výber z možností, alebo polouzatvorené (kombinácia otvorenej a uzatvorenej otázky). Problém, ktorý sa dotazníkom skúma, môže byť aplikovaný na celú spoločnosť, alebo na konkrétny segment. Primárne rozlišujeme dva typy súborov. **Základný súbor** je náročný na zber a spracovanie údajov od respondentov, pretože je cieleňý na odpovede všetkých respondentov. Z tohto dôvodu sa využíva **výberový súbor**, ktorý je množinou základného súboru, ale nie je vytvorený na základe všeobecných znakov, ale podľa vopred zvolených kritérií. Výberový súbor neguje prevažné nevýhody základného súboru, je menej časovo aj finančne náročný. U takéhoto druhu súboru je potrebné identifikovať cieľovú skupinu so zhodnými vlastnosťami. Identifikácia prebieha buď náhodne pri náhodnom zvolení respondentov v rámci výberového súboru alebo zámerne na základe vedomého úsudku, ktorý sa stanovuje exaktnosť výsledku. (Gúčík, 2011)

4.1.2 Rozhovor

Rozhovorom získame informácie priamo od respondenta, ktorému osobne kladieme otázky. Je založený na sociálnej interakcii medzi respondentom a anketárom. Rozlišujeme tieto typy rozhovorov:

- štandardizovaný, kedy sa anketár pridržiava vopred pripravených otázok a ich poradia

- nešstandardizovaný, kedy anketár určuje poradie otázok dialógu sám, je menej náročný
- pološstandardizovaný, kedy anketár pokladá súbor otázok sčasti šstandardizovaných a sčasti nešstandardizovaných (Gúčik, 2011)

4.2 SWOT analýza

Hlavným zmyslom SWOT analýzy je identifikovať silné, slabé stránky firmy, príležitosti a hrozby, ktoré preveria, či stratégia firmy dokáže odolávať zmenám v mikroprostredí a makroprosredí. Všeobecne sa doporučuje analýzu započat' analýzou príležitostí a hrozieb, ktoré analyzujú vonkajšie makroprostredie (politické, ekonomické, sociálne, technologické faktory) a mikroprostredie (zákazníci konkurencia, dodávatelia, odberatelia, verejnosť). Po dôkladnej analýze vonkajších podmienok analyzujeme vnútorné prostredie firmy prostredníctvom silných a slabých stránok pomocou vnútropodnikových analýz, či hodnotiacich systémov. Pomocou kvalitne spracovanej SWOT analýzy dokáže firma determinovať nosné prvky dôležité pre rozmach firmy, ale tiež pripraviť sa na možné ohrozenia. (Jakubíková, 2008, s. 103- 105)

5 PROJEKTOVÉ METÓDY POUŽITÉ V PRÁCI

5.1 Logický rámec

Metóda logického rámca sa používa ako nástroj pre stanovenie cieľov projektu a dosiahnutie ich naplnenia. Požíva sa na spracovanie kompletného projektu, avšak logický rámec je len jeden dokument v rámci celej metodiky logického rámca. Logický rámec sa spracováva do prehľadnej tabuľky, ktorá pozostáva s horizontálnej a vertikálnej štruktúry. Horizontálne v riadkoch nájdeme informácie o zámere, cieľoch, výstupoch a kľúčových aktivitách projektu. **Zámer** projektu určuje príčinnosť zavedenia projektu. Po identifikácii zámeru logického rámca by sme mali byť schopní zodpovedať otázku prečo chceme projekt realizovať a aký prínos nám výsledná realizácia prinesie. **Cieľ** projektu musí byť vždy len jeden a identifikuje, čoho projektom chceme docieľiť. **Výstupy** projektu bližšie popisujú, akým spôsobom cieľ dosiahneme. Výstupy projektu sa dosiahnu pomocou konkrétnych **aktivít**, ktoré pôsobia na celkovú realizáciu projektu. Vertikálna štruktúra logického rámca v prvom stĺpci obsahuje **obecné informácie** udalostí v riadkoch, v druhom stĺpci sú popísané **objektívne overiteľné ukazovatele** a odpovedajú na otázky čo, koľko, pre koho, kedy a kde. Tretí stĺpec obsahuje **prostriedky k overeniu** čiže to, kde nájdeme informácie k overeniu zámeru, cieľov, či výstupov. Štvrtým posledným stĺpcom sú **predpoklady a riziká**, ktorým by sme sa v rámci projektu mali vyvarovať a predísť, aby sa mohol naplniť cieľ, účel projektu a aby sa realizovali všetky aktivity potrebné k dosiahnutiu výstupov. (Hrazdilová- Bočková, 2010; Doležal, 2009)

Štruktúra logického rámca je uvedená v tabuľke 1.

Tab. 1 Vzor štruktúry logického rámca

Názov projektu			
Zámer	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	
Cieľ	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	Predpoklady a riziká
Výstupy	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	Predpoklady a riziká
Aktivity	Prostriedky overenia	Časový harmonogram	Predpoklady a riziká
			Predbežné podmienky

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Hrazdilovej- Bočkovej, 2010

5.2 Projektové riadenie

Súčasťou každého cyklu pripravovaného projektu je vývoj troch etáp.

- *analytická etapa*- zber informácií pre potreby projektu
- *konceptná etapa*- na základe dostupných informácií sa vypracuje návrh postupu projektu
- *schvaľovacia etapa*- vyhodnotenie a schválenie projektu na úrovni organizátorov a účastníkov projektu

Scenár projektu sa odvíja od tzv. logického rámca definovaného v kapitole 5.1. a zvyčajne podlieha nasledovnej štruktúre.

- *Cieľ projektu*- informácia o hlavnom
- *Realizátor projektu*- identifikácia, stručný popis realizátora projektu a jeho história
- *Realizačný tím projektu*- zoznam ľudí podieľajúcich sa na projekte
- *Technické zabezpečenie projektu*- realizácia, odhadovaný dátum zrodzenia a zakončenia projektu
- *Cieľové skupiny*- identifikácia hlavných aj vedľajších cieľových skupín
- *Realizované aktivity*- popis činností, ktoré smerujú k dosiahnutiu cieľa
- *Časový harmonogram*- harmonogram realizácie pre navrhnuté činnosti
- *Hmotné zdroje*- zdroje, ktoré realizátor získa pred zahájením projektu vrátane finančných zdrojov
- *Rozpočet projektu*- nákladová stránka projektu
- *Identifikácia rizík* - predpokladaný výskyt rizík v rámci projektu a ich identifikácia

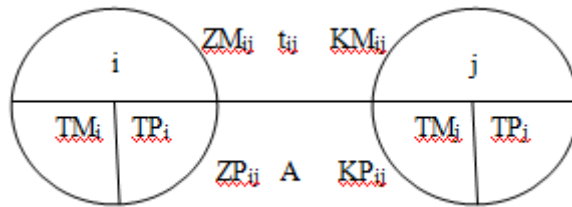
Podľa Fila sa u projektov financovaných zo súkromných zdrojov uvádza návratnosť investície. Pre projekty financované z verejných zdrojov sa doloží tzv. udržateľnosť projektu, kedy sa vypočítajú očakávané náklady projektu a možnosti ich krytia. (Filo, 2006)

5.3 Sieťová analýza

Sieťová analýza sa zaraďuje medzi často používané a sofistikované metódy operačného výskumu, ktoré pomocou grafov riešia problémy projektov. Pre potreby predloženej práce sa budem zaoberať len jednou metódou sieťovej analýzy a to metódou kritickej cesty

(CPM). Metóda kritickej cesty (CPM) patrí medzi deterministické metódy, pretože sú pevne stanovené doby jednotlivých činností bez možnosti akejkoľvek zmeny.

Každá aktivita projektu má štyri časové charakteristiky znázornené na obrázku č.1.

Obr. 1 Schéma značenia uzlov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Kolčavovej, 2010

ZM_{ij} = najskôr možný začiatok činnosti

TM_i = najskôr možný termín

KM_{ij} = najskôr možný koniec činnosti

TP_j = najneskôr prípustný termín

ZP_{ij} = najneskoršie prípustný začiatok činnosti

i, j = číslo uzla

KP_{ij} = najneskoršie prípustný koniec činnosti, $i < j$

t_{ij} = doba trvania činnosti

A= činnosť

Po zostrojení grafu zistíme, ktoré činnosti ležia na kritickej ceste. Kritická činnosť je taká činnosť, ktorej oneskorenie znamená oneskorenie doby predania celého projektu. Všetky časové rezervy činností na kritickej ceste sú nulové. Kritická cesta vedie po činnostiach, v ktorých uzloch sa $TM_i = TP_i$. V prípade, že by projekt vyžadoval zníženie nákladov, obrátili by sme sa na nekritickú cestu. (Kolčavová, 2010)

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

6 CHARAKTERISTIKA ČINNOSTÍ CENTRÁLY CESTOVNÍHO RUCHU VÝCHODNÍ MORAVY

Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s. (dále jako CCRVM) je neštatná nezisková organizace s právním statutem obecně prospěšné společnosti. (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.)

6.1 Predmet podnikania

Obchodný register České republiky služby Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s. vymedzil nasledovne:

- zaisťovanie informačného servisu, prezentácia a propagácia cestovného ruchu pre územie Zlínskeho kraja
- propagácia a prezentácia Zlínskeho kraja, zvyšovanie ekonomického potenciálu
- príprava, koordinácia a realizácia rozvojových projektov na podporu cestovného ruchu a turistiky na území Zlínskeho kraja, vrátane činností zameraných na získanie dotácií, grantov a iných zdrojov financovania týchto projektov
- odborná účasť na spracovaní koncepčných dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja
- podpora rozvoja územia Zlínskeho kraja
- rozvoj a podpora medzinárodnej spolupráce na regionálnej úrovni týkajúcej sa podpory cestovného ruchu a turistiky v Zlínskom kraji
- propagácia a spolupráca pri realizovaní významných kultúrnych a športových akcií konaných na území Zlínskeho kraja
- prezentácia ubytovacích kapacít na území Zlínskeho kraja
- poskytovanie poradenskej a konzultačnej činnosti v oblasti cestovného ruchu

(Obchodní rejstřík a Sbirka listin, © 2013)

6.2 Realizované a zrealizované projekty

Z vyššie uvedených činností a služieb, ktoré Centrála realizuje, je najdôležitejšou propagácia a podpora územia Zlínskeho kraja. Z tohto dôvodu sa väčšina produktov CCRVM sústreďuje práve na marketingovú podporu cestovného ruchu o čom svedčia aj nasledujúce produkty realizované od 11/ 2010 do konca roku 2014 z regionálneho operačného programu Střední Morava a zrealizované projekty od roku 2008-2010.

V operačnom programe ROP Střední Morava realizuje CCRVM projekt „Marketingová podpora domáciho cestovního ruchu na Východní Moravě“ s výdajmi vo výške 36 785 500 Kč (z toho dotácie EÚ 31 267 525 Kč) a projekt „Marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu na Východní Moravě“ s výdajmi 12 135 500 Kč (z toho dotácie EÚ 10 230 025 Kč). Zrealizované programy CCRVM v období od roku 2008 do 2010 z toho istého operačného programu sú štyri základné projekty. Je to projekt „Marketingová strategie a marketingová značka Východní Moravy“ s celkovými výdajmi 7 427 750 Kč, druhým je projekt „Podpora významných kulturních a sportovních akcí – events“ s výdajmi 9 871 350 Kč, ďalej projekt „Moravská jantarová stezka II“, kde CCRVM zafinancovala 6,5 mil. Kč a Olomoucký kraj 5 mil. Kč a na záver projekt „Marketingové aktivity Východní Moravy v cestovním ruchu“ s výdajmi 35 067 000 Kč. (Centrála cestovního ruchu Východní Moravy o.p.s.)

6.2.1 Projekty pútnickej turistiky s cyrilometodejským odkazom

Do miest, kde sv. Cyril a Metod zanechali svoj odkaz, sa aj po 1150 rokoch vracajú turisti a návštevníci, aby uctili ich pamiatku a zároveň si pripomenuli, že v dobách Veľkej Moravy k nám priniesli evanjelium. Tieto miesta sú zhustené práve v oblasti Východnej Moravy a preto tejto možnosti bolo aj marketingovo využité. Cyrilometodejská pútnická trasa vedie týmito českými pútnickými mestami: Olomouc (Katedrála sv. Václava), Svatý Kopeček u Olomouce (chrám), Svatý Hostýn (chrám), Zlín- Štípa (pútnický chrám Narodenia Panny Márie a kláštor Kongregácie sestier karmelitániek), Velehrad (Bazilika minor Nanebovzatie Panny Márie a sv. Cyrila a Metóda), Modrá (Archeoskanzen), Hora Svatého Klimenta (hradisko spojené s cyrilometodejskou tradíciou), Mikulčice (pôsobisko sv. Cyrila a Metóda), Pohansko (Staroslovanské hradisko) a Mikulov (Sv. Kopeček so zvonickou).

Pútnické cesty vedú troma hlavnými trasami:

- Pútnická cesta **Velehrad**- Modrá- Staré Město- Spytihněv, Napajedla- Zlín- Štípa- **Svatý Hostýn** s 25 drevenými prístreškami s tabuľami informatívneho charakteru
- Pútnická cesta **Velehrad**- Modrá- Staré Město- Kostelany nad Moravou- Ostrožská Nová Ves- Ostrožská Lhota- **Blatnice pod Svatým Antonínkem** s 12 drevenými prístreškami s tabuľami informatívneho charakteru
- Pútnická cesta **Svatý Kopeček u Olomouce**- Bukovany- Velká Bystřice- Svěsedlice- Vacanovice- Tršice- Lazníky- Buk- Prosenice- Radslavice- Pavlovice- Hradčany- Nahošovice- Dřevohostice- Lipová- Ochozy-les- Bílavsko- Slavkov p. Hostýnem- **Svatý Hostýn**

(Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s., © 2012)

6.2.2 Projekty cykloturistiky

Medzi základné projekty, ktoré Východní Morava realizuje v rámci cykloturistiky, patria:

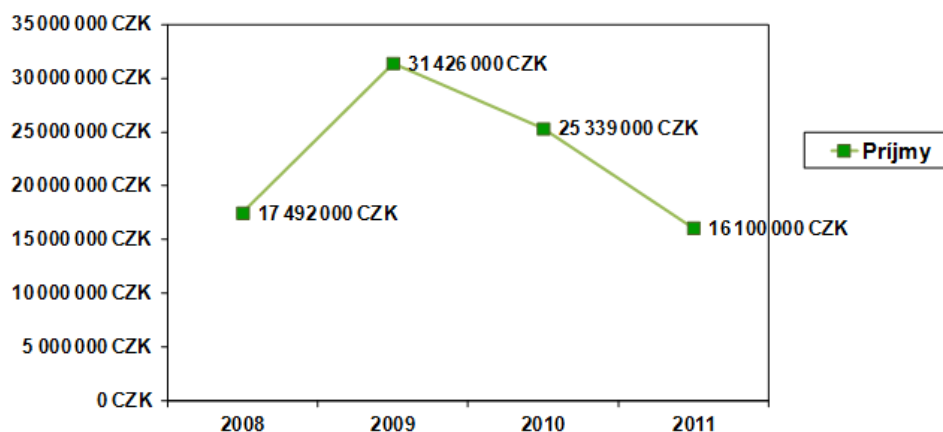
- Cyklotrasa Bečva, ktorá vedie valašskými údoliami riek Vsetínská Bečva a Rožnovská Bečva a od ich sútoku pozdĺž Bečvy. Dĺžka trasy je 160 km.
- Valašská bike tour, vhodná pre terénnych cykloturistov
- Na kole zo Svatého Kopečku cez Svatý Hostýn na Velehrad- spája významné pútnické miesta
- Hostýnská magistrála- 52 km značených cykloturistických trás v teréne Hostýnských vrchov
- Na kole okolo Baťovho kanálu

(Východní Morava)

6.3 Ekonomické zhodnotenie Centrály Východnej Moravy

Centrála cestovního ruchu Východní Moravy začala svoju činnosť v roku 2007. V roku 2007 príjmy na prevádzkovú činnosť získali z prevádzkovej dotácie od zriaďovateľa a to vo výške 2 611 400,- CZK. Z tejto sumy CCRVM vyčerpala 2 054 627,10,- CZK a zvyšnú čiastku 561 530,87,- CZK vrátila späť na účet zriaďovateľa. Kvôli rozbiehajúcej sa spoloč-

nosti v prvom roku podnikania vytvorila zisk 0,- CZK. V ďalších rokoch však nastal nárast v príjmoch aj výdajoch, ako znázorňuje graf 1 a graf 2. (Výročná zpráva Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s., © 2008, © 2009, © 2010, © 2011)

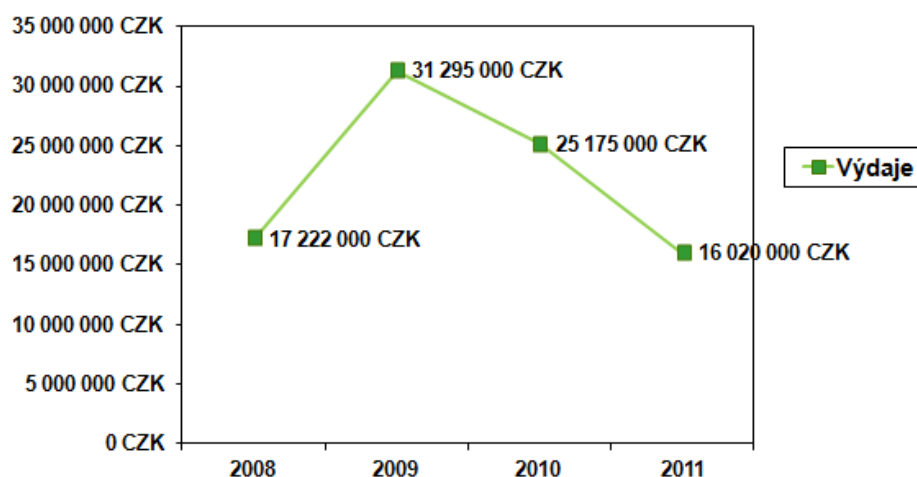
Graf 1 Příjmy CCRVM za období 2008- 2011

Zdroj: vlastní zpracování z údajů výročních zpráv za období 2008 -2011

Oblast příjmů CCRVM pozostává z oblasti prevádzkovej a projektovej. Do prevádzkovej oblasti patria prevádzkové dotácie a ich vyčerpanie, iné výnosy, dotácie, úroky a doplnková činnosť. Do oblasti projektovej spadajú dotácie z fondu EÚ (Regionálny operačný program), iné výnosy, dotácie a úroky.

V každom roku sa položky príjmov menia v závislosti od realizovaných projektov a činností. Graf 2 znázorňuje pohyb výdajov za obdobie 2008-2011.

Graf 2 Výdaje CCRVM za roky 2008-2011

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov výročných správ za obdobie 2008 -2011

Podobne ako u príjmov, graf vynecháva počiatok podnikania rok 2007, dôvody som zmieniila v úvode tejto kapitoly. Výdaje Centrálly cestovního ruchu Východnej Moravy môžeme tiež rozdeliť do oblasti prevádzkovej a projektovej. V oblasti prevádzkovej sa za náklady považujú personálne náklady, hospodárske náklady, správa portálu, doplnková činnosť a odpisy. V oblasti projektovej sú nákladmi marketingové aktivity Východnej Moravy, marketingová stratégia a značka, podpora kultúrnych a športových eventov a náklady na realizované projekty.

Keďže v každom kalendárnom roku sú náklady vynaložené na iné aktivity a projekty, predchádzajúci prehľad obsahuje náklady na jednotlivé položky len orientačne.

Pri porovnaní nákladov a výnosov za uplynulé roky 2008-2011 je zrejmé, že firma disponuje kladným výsledkom hospodárenia v každom z týchto rokov, keďže suma nákladov neprekračuje sumu výnosov. Kladný výsledok hospodárenia v období 2008- 2011, čiže zisk je odzrkadlený v grafe 3.

Graf 3 Výsledok hospodárenia CCRVM z hlavnej a doplnkovej činnosti

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov výročných správ za obdobie 2008- 2011

Centrála cestovného ruchu Východní Moravy rozdeľuje výsledok hospodárenie na dve hlavné oblasti. Prvou z nich je výsledok hospodárenia z hlavnej činnosti, ktorú vyššie zmieňuje kapitola o predmete podnikania CCRVM.

Druhou oblasťou je výsledok hospodárenia z doplnkovej- hospodárskej činnosti, kam patrí:

- usporiadanie výstav, veľtrhov, prehliadok, predajných a podobných akcií tohto druhu
- vydavateľská a nakladateľská činnosť
- usporiadanie aj odborných kurzov, školení a iných vzdelávacích akcií ,lektorská činnosť
- reklamná činnosť a marketing
- výroba rozmnožovanie, nahrávanie a distribúcia zvukových a zvukovo- obrazových záznamov (Obchodní rejstřík a Sbíрка listin, © 2013)

Z grafu je možné vidieť, že zatiaľ čo výsledok hospodárenia z hlavnej činnosti kolísá a podlieha cyklom, výsledok z doplnkovej - hospodárskej činnosti v posledných rokoch intenzívne stúpa. V roku 2011 CCRVM vykázala zápornú hodnotu výsledku hospodárenia

z hlavnej činnosti, ktorá spôsobila pokles zisku na najnižšiu hodnotu v rámci trvania podnikania CCRVM.

Obidve oblasti sú pre obecnú prospešnú spoločnosť dôležité a vytvárajú ekonomickú hodnotu.

7 ANALYTICKÁ ČASŤ

Na základe regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike, rozšírenie územia pútnickej trasy cez Gbely, Kopčany do Šaštína spadá do oblasti záhorskeho regiónu. (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, © 2011)

Pre analýzu predpokladov pre realizáciu cestovného ruchu v regióne Záhorie je dôležité zanalyzovať jeho prírodný a spoločenský potenciál tvoriaci lokalizačné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu. V nasledujúcich kapitolách sa čitateľ oboznámi s prírodnými a spoločenskými atraktivitami regiónu Záhorie, turistickou supraštruktúrou a všeobecnou infraštruktúrou- všetky analýzy budú slúžiť pre zmapovanie potenciálu riešeného územia.

7.1 Prírodné atraktivity

7.1.1 Morfológické pomery a reliéf

Región Záhorie leží v severozápadnej časti Slovenskej republiky v Trnavskom kraji, ktorého súčasťou sú dva ďalšie regióny a to v centre kraja Trnavský región a na juhu Žitný ostrov. Je v tesnej blízkosti hraníc s Českou republikou a Rakúskom.

Región Záhorie je tvorený okresmi Senica, Skalica a Malacky. Oblasť Záhoria zaberá Záhorská nížina, ktorú je možno rozdeliť na dve časti: Borská nížina a Chvojnická pahorkatina. Na Záhorskej nížine, ktorá zaberá najväčšiu plochu územia spolu s Podunajskou nížinou, sa vyskytujú borovicové lesy (tzv. bory s využitím predovšetkým vo vojenskej oblasti, ťažby ropy a zemného plynu a pod.) a samozrejme lužné lesy blízko toku rieky Moravy. (Trnavský samosprávny kraj, 2008)

Región Záhorie tvorí pohorie Malé Karpaty s najvyšším vrchom Záruby (768 m n.m.) a sčasti pohorie Biele Karpaty s najvyšším vrchom Veľká Javorina (970 m n.m.). Záhorím prechádza i Myjavská Pahorkatina s najvyšším vrchom Bradlo (541 m n.m.).

Okres Senica, ktorý je dôležitý pre predĺženie pútnickej trasy, leží na území Záhorskej nížiny a jeho východnú stranu ohraničuje pohorie Malých Karpát. Západná strana okresu je tvorená štátnou hranicou s Rakúskom a súčasne aj s Českou republikou.

Druhý okres podstatný pre náš výskum je okres Skalica. Na západe hranicu vytvára rieka Morava, ktorá je tiež hraničnou riekou s Rakúskom a Českou republikou. Na severe sa hranica dotýka pohoria Bielych Karpát.

Geologické prostredie väčšej časti regiónu je tvorené horninovými zoskupením viatych pieskov a riečnych náplav. (Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky; Stratégia rozvoja cestovného ruchu Dolného Záhoria, 2007, s.5)

7.1.2 Klimatické pomery

Podľa klimatickej mapy je Záhorie územím teplej, mierne vlhkej klímy s miernou zimou. Z klimatického hľadiska je tento región rozdelený do dvoch oblastí: západnej časti vládne sčasti teplá klíma so západnými až severozápadnými vetrami, vo východnej prevažne teplá klíma s prevládajúcimi juhovýchodnými vetrami. Podnebie je kontinentálneho charakteru s priemernými ročnými teplotami vzduchu 9,5°C, priemerná júlová teplota vzduchu ako dôležitá klimatická podmienka pre letný cestovný ruch je 20°C a priemerná januárová teplota dominujúca pre zimný cestovný ruch je – 1,9°C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600- 650 mm a v zimnom období je počet dní so snehovou prikrývkou okolo 30 až 40 dní. (Záhorácka tuačová kancelária, © 2009)

7.1.3 Hydrologické pomery

Vodstvo tvoria v prírode povrchové a podzemné vody. Trnavský kraj, do ktorého región Záhorie spadá, je významný pre vodnú a rekreačnú turistiku. Vyskytujú sa tu významné vodné nádrže a diela, ktoré slúžia rezidentom a turistom nielen pre šport, ale i relaxáciu a odpočinok. Tieto nádrže a umelo vytvorené priehrady, rybníky, nádrže, potoky, rieky a kanály patria do súhrnnej skupiny povrchovým vôd. Samotný región Záhorie disponuje rekreačnými oblasťami, do ktorých spadá vodná nádrž Kunov pri Senici, Sĺňava v Piešťanoch, Baťov kanál v Skalici, pri Šaštíne je to rekreačné stredisko Gazárka aj s kempom. Rieky pretekajúce územím Záhoria sú Morava, Chvojnica a ďalšie menšie toky. Ak by sme uvažovali v rámci celého územia Trnavského kraja, riek je omnoho viac: Dunaj, Malý Dunaj, Dudváh, Váh, Myjava a Čierna Voda. (Trnavský samosprávny kraj, © 2008, s.35; Školský atlas sveta, 1997)

Región Záhorie má potenciál aj podzemných vôd a to kvôli kúpeľom Smrdáky, ktoré využívajú sírovodíkovej minerálnej vody a sírneho bahna k liečbe najmä kožných ochorení v spojení s chorobami pohybového aparátu. (Kúpele Smrdáky, © 2010)

7.1.4 Chránené krajinné oblasti

V regióne sa nachádzajú 3 významné chránené krajinné oblasti (Malé Karpaty, Biele Karpaty a Záhorie), 11 prírodných rezervácií, 8 národných prírodných rezervácií, 9 chránených areálov a 10 prírodných pamiatok. V meste Šaštín sa nachádzajú dve národné prírodné rezervácie Bahno Zelenka a Červený rybník patriaci do chránenej krajinskej oblasti Záhorie. (Oficiálne stránky obce Popudinské Močidlany)

7.2 Spoločenské atraktivity

Spoločenské atraktivity som zahrnula do svojej analýzy, pretože vytvárajú dôležitú ponuku cestovného ruchu v destinácii. Tvoria ich kultúrno- historické pamiatky, kultúrne akcie a zariadenia v oblasti riešeného územia. Cieľom práce je určenie pútnickej trasy vedúcej z Českej republiky na Záhorie a preto som sa zamerala na analýzu cirkevných a svetských pamiatok v bezprostrednom okolí trasy. Cieľom bude tiež dokázať, či krajina disponuje potenciálom pre pútnicky cestovný ruch. V opačnom prípade by projekt predĺženia trasy stratil svoju primárnu hodnotu. Okrem cirkevných pamiatok uvádzam najvýznamnejšie hrady, zámky, múzeá, galérie a ostatné zaujímavosti regiónu v tabuľke 2. (Pamiatkový úrad Slovenskej republiky © 2012; Národní památkový ústav, © 2003-2013)

Tab. 2 Zoznam významných cirkevných a svetských pamiatok riešeného územia

Cirkevné pamiatky					
Gbely	Holíč	Kopčany	Šaštín- Stráže	Skalica	Blatnice pod Sv. Antonínem
Nepoškvrnená Panna Mária Stĺp sv. Trojice	Trojičný stĺp Loretánska kaplnka (najstaršia stavebná pamiatka Holíča) Kostol Božského srdca Kostol sv. Martina (najstarší barokový oltár Panny Márie v Strednej Európe) Floriánska kaplnka	Kaplnka sv. Margity Antiochijskej (jediná zachovalá pamiatka architektúry z obdobia Veľkej Moravy)	Bazilika Panny Márie Sedembolestnej- pútnické miesto Súsošie na stĺpe- Panna Mária, Kristus- Pieta Kláštor Paulínov+ areál Kaplnka Triangel Kláštor Paulínov	Kláštor františkánov Rotunda sv. Juraja Socha sv. Jána Nepomuckého Kostol sv. Michala Archanjela Kalvária so sochami Márie a sv. Jána Kaplnka s výjavmi z Krížovej cesty	Poutní kaple Sv. Antonína (hlavná púť 13.6 a v nedeľu po tom)
Svetské pamiatky					
Strážnice	Holíč	Kopčany	Šaštín- Stráže	Skalica	Mikulčice
Skanzen Strážnický zámok Zámocký park	Holíčsky zámok (letné sídlo Márie Terézie a sídlo rodiny Habsburgovcov) Múzeum keramiky- výroba fajansy založená Františkom Litrinským Veterný mlyn- jediný zachovalý svojho druhu	Barokový žrebčinec zo 17. storočia		Záhorské múzeum Mlyn Bratov Pilárikových- vodný mlyn renovovaný na elektronický pohon Ľadovňa- technická pamiatka	Slovanské hradište (usiluje o návrh na zápis na zoznam UNESCO, pôsobisko sv. Cyrila a Metóda)

Zdroj: vlastné spracovanie, Záhorské múzeum Skalica, © 2011; Múzeum keramiky Holíč, © 2009; Město Strážnice, © 2013; Dibelková, 2005; Masarykovo muzeum v Hodoníně

7.3 Turistická supraštruktúra

Turistickú supraštruktúru tvoria ubytovacie a stravovacie zariadenia. Je podstatné mať zmapovaný i potenciál služieb v oblasti kvôli zabezpečeniu základných potrieb turistom.

7.3.1 Ubytovanie

V rámci zavedenia produktu pútnickej trasy vedenej cez tieto okresy má región predpoklad ponúknuť turistom dostatok ubytovacích kapacít.

Tab. 3 Prehľad ubytovacích zariadení v okrese Skalica a Senica

Okres	Rok	Ubyt. za- riadenia	Izby	Lôžka v ubyt. zariadeniach	Počet návštev- níkov	Počet preno- covaní
Senica	2011	27	635	1 548	19 724	117 232
	2010	28	638	1 551	20 810	115 655
	2009	26	574	1 401	19 138	116 753
	2008	25	572	1 400	22 370	126 599
	2007	27	583	1 431	20 054	13 723
Skalica	2011	DÚ	DÚ	DÚ	DÚ	DÚ
	2010	14	237	547	13 165	32 765
	2009	16	247	610	10 978	26 246
	2008	16	250	637	14 641	32 611
	2007	16	250	630	14 385	9 333

DÚ= dôverný údaj

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky

Počet ubytovacích zariadení v Skalickom a Senickom regióne nepreukazuje rozvojový potenciál, skôr je tomu naopak a to pri klesajúcom počte ubytovacích zariadení v okrese Skalica v roku 2010 o 2 ubytovacie zariadenia. V okrese Senica je počet ubytovacích zariadení v priemere 26. V rámci zavedenia produktu pútnickej trasy vedenej cez tieto okresy má región predpoklad ponúknuť turistom dostatok ubytovacích kapacít. Počet návštevníkov v roku 2009, v roku hospodárskej krízy, oproti roku 2008 zaznamenal úbytok v okrese Skalica o 25,01% a v okrese Senica o 14,44%. U ostatných rokov takýto prudký pokles nie je zjavný.

Za roky 2010 a 2011 som v analýze aktívneho a pasívneho organizovaného zahraničného cestovného ruchu zanalyzovala počet zahraničných návštevníkov a ich dobu pobytu v Trnavskom kraji, ktorý skúmam. Údaje takisto zachytávajú aj počet českých turistov na celkovom počte turistov, ktorý prichádzajú do Trnavského kraja.

Tab. 4 Organizovaný aktívny/ pasívny zahraničný cestovný ruch Trnavského kraja

Organizovaný zahraničný CR v krajoch SR – Aktívny CR				
Kraj/štát	Rok	Návštevy zahraničných návštevníkov	Pobytové dni	Priemerná doba pobytu
Trnavský kraj	2011	10 339	73 879	7,1
	2010	9 648	37 541	3,9
Z toho ČR	2011	1 032	7 307	7,1
	2010	816	4 080	5,0
Organizovaný zahraničný CR v krajoch SR – Pasívny CR				
Trnavský kraj	2011	70 550	576 809	8,2
	2010	58 527	514 846	8,8
Z toho ČR	2011	466	1 416	3,0
	2010	398	989	2,5

Zdroj: vlastné spracovanie, Sečánska, © 2011

Spracovaním údajov sa podarilo percentuálne vyjadriť počet českých turistov v Trnavskom kraji. V roku 2010 to bolo 8,46% českých turistov a v roku 2011 9,98% turistov aktívneho cestovného ruchu. Štatistiky pasívneho cestovného ruchu zaznamenali pomerne odlišné čísla. V roku 2010 slovenskí občania z Trnavského kraja vycestovali do Českej republiky v menšom počte. V roku 2010 vycestovalo 0,68% slovenských občanov do Českej republiky, v roku 2011 sme zaznamenali pokles na 0,66%.

Z percentuálneho vyjadrenia je zrejmé, že českí turisti do Trnavského kraja prichádzajú vo vyššom počte ako slovenskí občania Trnavského kraja do Českej republiky. Je potrebné podotknúť, že spracované údaje podávajú informácie o pricestovaní a vycestovaní návštevníkov, ktorý pri využili služby cestovných kancelárií alebo cestovných agentúr. Je pravdepodobné, že reálne údaje budú vyššie a to vďaka individuálnym cestám turistov bez využitia služieb cestovných kancelárií a agentúr.

7.3.2 Stravovanie

Stravovacie služby v okrese Senica a Skalica nepodliehajú výnimočnosti gastronomických jedál sveta. Nájdeme tu kaviarne, stánky rýchleho občerstvenia a typické reštaurácie, s domácou, ale aj svetovou kuchyňou. Exkluzívnou tradičnou pochúťkou je Skalický trdelník. Výnimočná je aj „Ledovňa“ v Skalici, ktorá v minulosti slúžili na uskladňovanie ľadu

pre potreby krčiem, chladenie piva, či na uskladnenie rýb. V súčasnosti Ledovňa slúži ako miesto príjemného posedenia s možnosťou výberu á la carte. (Ledovňa Skalica)

7.4 Turistická infraštruktúra

7.4.1 Turistické informačné kancelárie

V turistickom regióne Záhorie sú dostupné a v plnom prevádzkovom stave 4 turistické informačné centrá a to Turistická informačná kancelária mesta Skalica, Turisticko- informačná kancelária v Holíč, Infosen- Informačná kancelária mesta Senica a TIK Gbely.

Všetky štyri turistické informačné kancelárie sú umiestnené v priestoroch centra miest, čiže sú ľahko dostupné okoloidúcim turistom, či záujemcom o informácie.

Tabuľka 5 znázorňuje otváraciu dobu jednotlivých turistických informačných kancelárií.

Tab. 5 Prehľad turistických informačných kancelárií v orkese Skalica a Senica

TIK	Otváracia doba	
Turisticko- informačná kancelária mesta Holíč	1.7.- 31.8	Pon-Pia: 09:00- 17:00 So,Ne: 09:00 -17:00
	1.9- 30.6	Pon-Pia: 08:00- 16:00 Son, Ne: zatvorené
Infosen- Informačná kancelária mesta Senica	Júl- August	Pon-Pia: 08:00 -17:00
	September- Jún	Pon-Pia: 08:00-16:00
Turisticko- informačné kancelária mesta Skalica	16.5- 13.9	Pon-Pia: 08:00-18:00 So,Ne: 10:00- 18:00
	14.9- 14.5	Pon-Pia: 08:00-16:00 So, Ne: Zatvorené

Zdroj: čerpané z údajov TIK Skalica, TIK Holíč a TIK Senica

7.4.2 Sprievodcovské služby

Vyššie uvedené turistické informačné centrá ponúkajú možnosti sprievodcovských služieb, ale sú ponúkané i možnosti individuálnych prehliadkových trás.

Mesto Skalica ponúka prehliadku mestom počas celého roka, čiže aj cez víkendy a nielen cez letnú sezónu, ale aj mimo nej. Sprievodcovské služby zabezpečuje TIK Skalica. Ponúka tiež možnosť objednávky prehliadky, ktorú je potrebné nahlásiť 3 dni vopred (výnimočne jeden deň vopred) e-mailom, alebo poštou. Napriek tomu, že Šaštín nemá vlastné turistické informačné centrum zabezpečuje prehliadku mesta aj s výkladom sprievodcu o meste Šaštín spolu s prehliadkou Baziliky Sedembolestnej Panny Márie. (Správa mestského majetku, s.r.o., © 2012; Prehliadka Šaštína- Stráži) Mesto Holíč takisto ponúka možnosť sprievodcovských služieb, najmä v Holíčskom zámku a jeho okolí.

7.4.3 Cestovné kancelárie a agentúry

V meste Holíč sa nachádza len jedna cestovná agentúra Cestovná Agentúra JANA travel. V Skalici je cestovných kancelárií a agentúr početne viac. Patria sem AMA Travel, Saturn-Cestovná Agentúra, Mondo Tour S.r.o.- Cestovná Kancelária a Slovakia Tour.

Senica ponúka služby týchto cestovných kancelárií a agentúr: ÁČKO- cestovná agentúra s.r.o., Agentúra Zájazdy.sk, HYDROTOUR, cestovná kancelária, a.s., AWETRAVEL- cestovná kancelária a Hellas Travel, S.r.o.

V Šaštíne sa nachádza len jedna cestovná kancelária CK P-tour. (Zlaté stránky, © 2013)

7.4.4 Ostatné služby

Turisti majú možnosť zapožičať si bicykle a využiť lodnej dopravy u Adamovských jazier. Ďalšie ponúkané služby sú napr. kopírovanie, fax, možnosť úschovy batožiny, ktoré ponúka ponúka INFOSEN Senica. (Zlaté stránky, © 2013)

7.5 Všeobecná infraštruktúra

Dopravná dostupnosť je pre potreby práce analyzovaná v rámci riešených území na slovenskej a českej strane kvôli prehľadnejšiemu podchytieniu potenciálu územia, keďže tieto informácie využijem v projektovej časti predkladanej práce. Riešenými územiami rozumieme oblasť Skalicka, Senicka, Hodonínska a Břeclavska.

7.5.1 Cestná doprava

Cestná doprava je klíčový způsob dopravy cestujících a jej základ v Trnavskom kraji je diaľnica D1- Bratislava (Petržalka- križovatka s D2)- Trnava- Trenčín.

Cesta I/51 je dôležitým cestným ťahom I. triedy na západnom Slovensku, pretože je zároveň medzinárodnou cestou E571. Spája územie Českej a Slovenskej republiky a vedie mestami Hodonín (ČR)- Holíč (SR)- Senica- Trnava- Nitra- Levice- Hontianske Nemce.

Ďalšie dôležité cestné uzly v rámci riešeného územia sú:

- diaľnica D2 Bratislava- Kúty- Brodské- ČR
- cesta I/2 Bratislava- Kúty- Holíč
- cesta I/51 Trnava- Senica- Holíč- ČR
- cesta II/500 s pripojením na cestu I/2 /(Bratislava- Brno) v Kútoch, ďalšie napojenie na diaľnicu D2 Bratislava- Praha vedie v smere Kúty- Šaštín- Stráže- Senica- Sobotište- Vrbovce- ČR
- cesta II/ 590 Malacky- Šaštín- Stráže- Holíč
- cesty III. triedy: č. 05100 (Senica- Smrdáky), č. 05116 (Senica- Prietrž), č. 5110 Senica- Skalica s križovaním cesty I. triedy č. 51 v Radošovciach a s napojením na cestu II. triedy č. 426 do Českej republiky
- cesta III. Triedy č. 50010 (Čáčov- spojovacia), č. 50012 (Rovensko- spojovacia) a č. 05117 (Kunov spojovacia)

Diaľnica cezhraničného významu vedúca čiastočne Trnavským krajom vedie z Bratislavy cez Kúty do Prahy, D-2. (Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky; Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2011)

7.5.2 Železničná doprava

Podľa štatistického portálu Slovenskej republiky je Trnavský kraj, pod ktorý región Záhorie spadá, dôležitým dopravným železničným uzlom. Železničná trať v Trnavskom regióne je dlhá 304,45 km. Najdôležitejšie úseky železničnej trate vedú týmito mestami: Bratislava- Žilina, Trnava- Kúty, Trnava- Sered'- Galanta, Leopoldov- Kozárovce, Bratislava- Galanta- Štúrovo.

Strategický dokument rozvoja cestovného ruchu v Trnavskom samosprávnom kraji podáva údaje o hlavných železničných uzloch, ktoré sú dôležité tiež pre prepojenie so susednou Českou a Maďarskou republikou. Medzi dôležité železničné trasy patrí trať Bratislava-Žilina, elektrifikovaná jednokoľajná trať vedúca mestami Trnava- Galanta a Trnava- Kúty, ktorá je predĺžená až smerom na Českú republiku. Ďalšia trať dôležitého významu aj pre Českú republiku vedie z Hodonína cez Trnavu do Nitry. (Trnavský samosprávny kraj, © 2008)

Dôležité železničné trate vedú týmito úsekmi:

- H110 Bratislava- Kúty- Břeclav- Brno s napojením trati H 116
- H114 Kúty- Holíč- (Hodonín)- Skalica- Veselí n. Moravou
- H116 Galanta- Trnava- Jablonica- Kúty- Břeclav
- Trať č. 250 Děčín- Ústí nad Labem- Praha- Kolín- Pardubice- Brno- Břeclav- Kúty
- Trať č. 330 Bohumín- Ostrava- Hranice na Moravě- Přerov- Hulín- Otrokovice- Staré Město u Uherského Hradiště- Hodonín- Břeclav- Hohenau (hranica Českej republiky a Rakúska)

(Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2011)

7.5.3 Vodná doprava

Štatistický portál uvádza významnosť vodnej turistiky Trnavského kraja len v okrese Dunajská Streda, kde sa nachádza vodné dielo Gabčíkovo.

Nemenej dôležité je však aj okolie rieky Moravy v Skalickom a Senickom okrese. Štyri až päť kilometrov vzdialený od mesta Skalica je vybudovaný prístav, ktorý priamo nadväzuje na Baťov kanál. Prístav je využívaný najmä pre poznávacie a rekreačné účely. Predpokladá sa prepojenie Baťovho kanálu s riekou Morava, keďže v súčasnej dobe je preplavenie sa nemožné (vodná cesta končí v Hodoníne). Baťov kanál prechádza z Otrokovíc do Skalice v celkovej dĺžke 60 km. (Regionálna rozvojová agentúra Skalica, © 2008)

Prepravu po rieke Morava zabezpečilo aj mesto Gbely v rámci Programu cezhraničnej spolupráce 2007-2013 a sprístupnilo tak prepojenie s obcou Tvrdonice a to v rekreačnej oblasti Adamov, tzv. Adamovské jazera. (Mesto Gbely, © 2012; Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky)

7.5.4 Pešie trasy

Riešeného územia sa dotýkajú tieto trasy pre pešiu turistiku:

- Vínna cesta Záhorie: Skalica- Holíč- Kopčany- Kováľov- Petrova Ves- Radošovce- Smrdáky- Štefanov- Unín
  - náučný chodník Skalica- Mŕtve rameno Lipa- Perúnska lúka
  - náučný chodník Ratíškovice. Bzenec- Prívov
  - náučný chodník Šumárnická (Strážnice- Velká nad Veličkou)
  - náučný chodník Oskerušová (Radějov- vrch Žerotín- rozhľadňa Travičná)
- (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2011)

7.5.5 Cyklotrasy

Oblasťou prihraničných miest a obcí, ktoré spadajú do riešeného územia projektu, prechádzajú tieto základné cyklotrasy:

- **Záhorská cyklomagistrála** je kompletne vyznačená a vedie po asfaltovom povrchu. Trasa vedie cez Devín- Zohor- Malacky- Šaštín- Stráže- Holíč- Skalica- Senica.
- **Cyklotrasa popri Morave**: Holíč- Hodonín- hrádza rieky Moravy- Kopčany- Brodské- Kúty- Moravský Sv. Ján (vedie po zeleno značenej trase až do Devína). Táto dôležitá cyklomagistrála spojená s riekou Morava je vhodná pre tých cykloturistov, ktorí uprednostňujú jazdu bicyklom mimo cestnú komunikáciu
- **Záhorská cyklomagistrála**: Devín- Zohor- Malacky- Gajary- Závod- Šaštín- Stráže- Holíč- Skalica- Radošovce- Senica
- Trasa s ev. číslom 8208, s celkovou dĺžkou 2,5 km vedie po štátnej ceste zo Skalice na hranicu s Českou republikou na Sudoměřice
- Trasa s ev. číslo: 8205, s celkovou dĺžkou 2,5 km vedie po účelovej ceste a slúži ako spojka obce Kopčany pri žrebčine na trasu okolo rieky Moravy.
- Trasa s ev. číslom 5202, s celkovou dĺžkou 5,5 km sa nachádza v oblasti Skalice. Jej priebeh je: Skalica (začiatok na Záhorskej magistrále)- Skalické vinohrady- Prietržka- Vrádište- pred Kátovom napojenie na Záhorskú cyklomagistrálu

- Trasa s ev. číslem 8206, s celovou délkou 2 km vedie po štátnej ceste a slúži ako spojka Záhorskej magistrály a trasy okolo rieky Moravy cez Holíč na hranicu s ČR na Hodonín.
- Trasa s ev. číslem 8206, s celovou délkou 2 km vedie po štátnej ceste a slúži ako spojka Záhorskej magistrály a trasy okolo rieky Moravy cez Holíč na hranicu s ČR na Hodonín.
- Trasa s ev. číslem 8208, s celkovou délkou 2,5 km vedie po štátnej ceste zo Skalice na hranicu s Českou republikou na Sudoměřice
- Skalica- Holíč- Kopčany- Skalica
- Skalica- rybníky- hrádza Moravy- smer Kopčany- Holíč- Skalica
- Skalica- Zlatnícka dolina- Mlýnky- Strážnice- Petrov- Sudoměřice- Skalica
- Skalica- Bařov kanál- rybníky- Skalica
- Skalica- Sudoměřice- Petrov- Strážnice- Skalica
- **Cyklotrasa Podluží:** Břeclav- Hodonín- Rohatec
- **Cyklotrasa pri Morave:** v južnom úseku hrádza od mostu na cestu Lanžhot- Brodské- Mikulčice a v severnom úseku Rokatec- Strážnice- Veselí nad Moravou
- Břeclav- Pohansko- Lannžhot- Tvrdonice- Moravská Nová Ves- Hrušky- Břeclav
- Břeclav- Janohrad- Lednice- Mlýnský rybník- Břeclav
- Hodonín- Mikulčice- hradiště Mikulčice- Hodonín
- Hodonín- Holíč- Kopčany- kostol sv. MargityAntiochijskej- Holíč- Hodonín
- Hodonín- Holíč- Kátov- akvadukt- PR Kátovské rameno- Hodonín
- Hodonín- Holíč- Skalica- Sudoměřice- Rohatec- Hodonín
- Strážnice- Petrov- Plže- Sudoměřice- Skalica- Petrov- Bařov kanál- Strážnice

(Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2011; Mesto Senica, © 2008)

7.6 Analýza konkurencie

Pri dôkladnej analýze konkurencie som vypozerovala, že u rozšírenia pútnickej cesty nemožno hovoriť o konkurencii v zmysle podnikov ponúkajúcich podobnú, alebo tú istú službu. V rámci pútnického cestovného ruchu sa o konkurencii môžeme vyjadriť v zmysle súťaženia o pozornosť účastníka cestovného ruchu a lepšej marketingovej propagácie, ktorá by zvýšila záujem o produkt. Z tohto dôvodu som sa zamerala na pútnické atraktivity v Českej republike a iných štátoch, pre ktoré by sa návštevník cestovného ruchu mohol rozhodnúť a uprednostniť ich pred pútnickou cestou z Českej republiky na Slovensko.

Konkurenciu predĺženie pútnickej trasy môžeme hľadať na známych pútnických miestach, ktoré sa nachádzajú v Európe, na Slovensku, ale aj v Českej republike. V kontexte konkurencie uvažujeme o už realizovaných pútnických cestách ako aj o individuálnych púťach do významných európskych a svetových miest.

„Svatojakubská stezka“

„Svatojakubská stezka“ vedie viacerými mestami Českej republiky v nadväznosti na Jakubské cesty Nemecka a smeruje priamo do španielskeho Santiaga de Compostela. Na území Moravy sa tiahne od Brna po Mikulov a jej následné napojenie na Jakubskú trasu Weinviertel v Dolnom Rakúsku. Trasovanie pútnickej trasy smerom na slovenský Šaštín cez Velehrad do Brna je ďalším krokom k rozšíreniu jakubských ciest do zahraničia. Jedná sa teda o rovnaký zámer rozšírenia pútnickej trasy ako zámer cyrilometodejských trás. (Centrála cestovního ruchu- jižní Morava, © 2011)

Púte na Slovensku

Z dostupných zdrojov som zistila, že na území Slovenskej republiky nebola realizovaná žiadna pútnická cesta, ktorá by bola organizovaná a zaštitená krajom či iným verejným orgánom. Takisto sa na území Slovenskej republiky nevyskytuje orgán, či centrála cestovného ruchu, ktorá by sa priamo pútnickým putovaním zaoberala. Z tohto dôvodu sa za konkurenciu dá považovať len zvýšený záujem o iné pútnické miesta v rámci Slovenskej republiky. Okrem Šaštína sú totiž na Slovensku aj ďalšie pútnické cieľové miesta, ktoré nadšenci cirkevných pamiatok, ale i turisti bažiaci za kultúrou a poznaním navštevujú.

Patria sem tieto známe slovenské pútnické miesta:

- Levoča a jej Milostivá socha Levočskej Panny Márie
- Marianka a jej Milostivá soška Panny Márie, najstaršie pútnické miesto na Slovensku
- Staré Hory a jej Milostivá socha Panny Márie
- Nitra a jej Milostivý obraz Bolestnej Matky
- Šaštín
- regionálne pútnické miesta v mestách Banská Bystrica (Kalvária), Banská Štiavnica (Kalvária), Bardejov (Kalvária), Biňa (Pútnická kaplnka Panny Márie), Bratislava, Trnava (Trnavská Panna Mária) a mnohé ďalšie.

(Pútnické miesta za hranicami Slovenska, Pútnické miesta na Slovensku)

Púte v zahraničí

Realizácia zahraničných púti by mohla znamenať pokles záujmu o novo vznikajúci produkt predĺženie pútnickej trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína, keďže záujem o zahraničné cesty stále narastá a to najmä vďaka zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľstva a ochote vycestovať mimo hraníc domoviny.

Medzi najznámejšie medzinárodné pútnické miesta, ktoré turisti považujú za atraktívne z hľadiska cirkevného a duchovného sú: Čenstochová v Poľsku, Fatima v Portugalsku, Loreto v Taliansku, Lurdy vo Francúzsku, Marizell v Rakúsku, Santiago de Compostela v Španielsku, Guadalupe v Mexiku, Chartres vo Francúzsku, Einsiedeln vo Švajčiarsku, Zaragoza v Španielsku, Maria Bistrica v Chorvátsku a Pomepeje v Taliansku, Medžugorje v Bosne a Hercegovine. (Pútnické miesta za hranicami Slovenska, Pútnické miesta na Slovensku)

7.7 SWOT analýza

Na základe vyššie preskúmaného potenciálu riešeného územia som zostavila analýzu silných, slabých stránok, príležitostí a hrozieb pre novo zavedený produkt pútnického cestovného ruchu, ktorý povedie z Blatnice pod Sv. Antonínkem územím Záhoria. *Silnú stránku* predĺženia pútnickej trasy vidím najmä v silnom povedomí o vierozvestcoch sv. Cyrila

a Metóda a tiež v pripravovaných oslavách k 1150. výročiu ich príchodu na Veľkú Moravu. Podporným prvkom projektu je aj fakt, že územím prechádza niekoľko pamiatok z dôb Veľkej Moravy. Okrem iného má riešené územie bohatý geografický, historický, i infraštruktúrny potenciál k tejto forme cestovného ruchu. Ako *slabú stránku* projektu vidím nedostatočnú propagáciu tejto formy cestného ruchu, najmä na Slovensku. Sieť peších chodníkov, či cyklotrás je síce hustá, avšak väčšina z nich vedie štátnymi komunikáciami, ktoré nie sú vhodné pre organizované putovanie. *Z príležitostí* by som zdôraznila najmä necitlivosť tejto formy cestovného ruchu na sezónnosť, s ktorou iné formy cestovného ruchu (napr. cestovný ruch prímorských oblastí) bojujú. *Hrozbu* projektu vidím najmä v prírodných katastrofách, ktoré pri nepriazni počasia, či záplav môžu zapríčiniť ochromenie lodnej dopravy Tvrdonice- Gbely. Ďalšou hrozbou je postupné zvyšovanie životnej úrovne, vďaka ktorej môže dôjsť k poklesu záujmu o domáci cestovný ruch, resp. prihraničný cestovný ruch medzi Českou a Slovenskou republikou.

Zvyšné silné a slabé stránky a tiež príležitosti a hrozby popisuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Silný potenciál územia spojený so známymi menami vierozvestcov sv. Cyrila a Metóda	Slabá propagácia územia s bohatým potenciálom kultúrnych pamiatok
Bohatý a silný potenciál regiónu Záhorie pre pútnické putovanie/ turistiku všeobecne	Rozdielne značenie a popis trás v Českej a Slovenskej republike (vzdialenosti sú uvádzané v časových údajoch a nie kilometroch)
Výhodná geografická poloha Svatého Antonínka blízko hraníc Slovenskej republiky spojených s pútnickou tradíciou	Nedostatočné povedomie o pútnickej turistike v očiach nezainteresovaných turistov
Rieka Morava a Baťov kanál- umožňuje dopravu turistov v ťažšie prístupných terénoch	Väčšina peších trás a cyklotrás vedie štátnymi cestnými komunikáciami
Rastúci záujem o duchovný život v uponáhľanom svete technológií	Nízka koncentrácia a vybavenosť zariadeniami pre turistov v okolí Baťovho kanálu
Dostatočná turistická supraštruktúra	
Príležitosti	Hrozby
Možnosť dobudovania lávky cez rieku Moravu spájajúcu archeologický park Mikulčice- Kopačany	Nízke investície/ strata záujmu o investície do cyklotrás a udržateľnosti tejto formy cestovného ruchu všeobecne
V prípade nepriaznivej ekonomickej situácie bude dopyt po pútnickom cestovnom ruchu stagnovať alebo vykáže len minimálny pokles vďaka jeho povahe.	Nebezpečenstvo prírodných katastrof (povodie rieky Moravy, Adamovské jazerá, Baťov kanál)
Potenciál rozšírenia trasy do ďalších oblastí Slovenska	Menšia hrozba konkurencie, rozšírenie Svatojakubských stezek do Šaštína
Ponuka pútnického cestovného ruchu je necitlivá na vplyv sezónnosti	Nízky záujem o domáci cestovný ruch v dôsledku zvyšovania životnej úrovne

Zdroj: vlastné spracovanie

8 PRIMÁRNÝ VÝSKUM

Primárny výskum práce je zameraný na získanie primárnych informácií o pútnictve v regióne Záhorie a poslúži k overeniu záujmu o predĺženie pútnickej trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína. Uskutočnil sa kombinovanou formou pomocou rozhovoru a formou dotazníka. Prvým krokom výskumu bol neštandardizovaný rozhovor, ktorého cieľom bolo poukázať na potenciál regiónu v rámci pútnickej turistiky z historického hľadiska. To vyžadovalo konzultáciu s viacerými miestnymi farármi a obyvateľmi obcí. Pre doloženie ich slov mi boli poskytnuté rôzne fotografie, rukopisy a údaje o návštevníkoch púti. Druhým krokom v dotazníkovom šetrení som sa prioritne rozhodla vyskúmať záujem o rozšírenie pútnickej trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína.

8.1 Neštandardizovaný rozhovor

Rozhovorom s viacerými zainteresovanými ľuďmi v oblasti pútnického cestovného ruchu som získala nielen nehmotné výstupy formou rozhovoru, ale aj hmotné dôkazy v podobe fotografií šaštínskej púte zo 40. rokov 20. storočia, ktoré prikladám v Prílohe I.

K dispozícii som mala a čerpala z materiálov od/z:

- farský úrad Holíč
- mesto Gbely
- sprievodkyňa pútnikov, Šaštín, pani Elena Ovečková
- turisticko-informačná kancelária, Skalica, Ing. Fasurová
- Záhorské múzeum, Skalica, pán Martin Hoferka
- miestny obyvatelia obcí Záhoria (Holíč, Šaštín, Skalica)

Smerodatný bol rozhovor s pani Elenou Ovečkovou, sprievodkyňou pútnikov v meste Šaštín, ktorý sa realizoval neformálnou formou dialógu. Jeho zámerom bolo zistiť historické pozadie a potenciál mesta Šaštín pre pútnický cestovný ruch. Fakty, komentáre a názory pani Ovečkovej som sformulovala do prehľadného textu a výstupom boli nasledovné odpovedi. Pri otázke na prvopočiatky pútnictva v Šaštíne a okolí bola zmienená história pútnického miesta v Šaštíne. Tá začala rokom 1564, kedy sa odohrala nasledovná príhoda. Grófka Angela Bakičová nemala šťastný život so svojim manželom Imrichom Zsoborom a keď šli raz kočom pri mieste, kde dnes stojí šaštínska bazilika, vyhodil ju z koča. Angela

kľakla na kolená a prosila Pannu Máriu, aby sa jej manžel prevrátil na dobrého muža. Ak sa jej to podarí dá na mieste vystavať sochu Piety Panny Márie. Keďže sa tak stalo, toto miesto sa stalo miestom, kde sa schádzali obidve rodiny k modlitbám. Neskôr sa k nim pridávali obyvatelia z okolitých obcí a už v roku 1732 sa Šaštín stal jedným z najväčších pútnických miest v Európe.

Štatistiky počtu prenocovania pútnikov sa nezachovali, pretože zvykom bolo prespávať v domoch miestnych obyvateľov. Pani Ovečková spomína, že práve ona ubytovala celú procesiu z Vranova nad Topľou za symbolický príplatok vo svojom dome. Pútnikov vysadili na konci dediny, teraz už mesta, a spoločne spievajúc a hrajúc prešli k duchovnému miestu. Púte sa zachovali aj v iných podobách až do súčasnosti, spomína sa Púť zamilovaných, Púť mamičiek, Púť mužov, alebo Púť zlomených srdc (rozvedení a vdovci). Keďže z Holíča vedie priama cesta až do Šaštína, pútnici využívali miestnych komunikácií, ktoré v tej dobe neboli natoľko frekventované. Historické fotografie priložené v Prílohe I odzrkadľujú vysoký počet pútnikov, ktorí sa zúčastňovali šaštínskych procesií. (Ovečková, 21.2.2013)

Nasledujúci fakt potvrdil aj miestny farár z Holíča, ktorý si spomína na putovanie veriacich až z Moravy smerom na Šaštín pozemnou komunikáciou, ktorá je dnes frekventovanejšie využívaná ako kedysi.

Zmienky o návštevníkoch pútí sa zachovali len z významných príležitostí. Týmito boli roky 1732, 1927, 1990 a 1995. V roku 1732 pri príležitosti umiestnenia sochy Sedembolestnej do trojhrannej kaplnky v bazilike sa zúčastnilo viac ako 25 000 pútnikov a prišlo vyše 200 procesií. V roku 1927 sa datuje ďakovná púť za vyhlásenie Patrónky Slovenska, kedy jej v Šaštíne zúčastnilo vyše 100 kňazov a 40 000 veriacich. V roku 1990 sa konala púť spojená s myšlienkou úcty a poďakovania Bohu a Sedembolestnej, ktorej sa zúčastnilo 7 000 pútnikov a 900 kňazov. V roku 1995 poctil svojou návštevou baziliku v Šaštíne pápež Ján Pavol II., ktorého omšu navštívilo takmer 400 000 pútnikov. Mini sprievodca bazilikou v Šaštíne uvádza, že v súčasnosti sú dve hlavné púte a to 15. septembra a na slávnosť zoslania Ducha Svätého. (Šaštín, informačná tabuľa Baziliky)

Na základe predchádzajúcich historických údajov je zrejmé, že cieľové miesto pútnickej cesty Šaštín má vzostupný charakter pre konanie pútí v budúcnosti. Rukopis poskytnutý v Záhorskom múzeu v Skalici pánom Hoferkom tiež poukazuje na rastúci potenciál pút-

nického cestovného ruchu v oblasti Záhoria. Rukopis spísaný Dr. Matejom Héskom opisuje kútsku púť začínajúcu na 70 pútnikoch z roku 1863, ktorá bola spojená s oslavami sv. Cyrila a Metóda. Ich trasovanie bolo nasledujúce: Kúty, Adamov, Brodské, v Kopčanoch sa nepridal nikto, zastavili sa i v Holíči, v Skalici a po prenocovaní v Strážnici prešli smerom na Veselí nad Moravou, Kunovice, Hradiště, Buchlov a Ostrov. Kútska procesia sľúbila pútnikom, že sa procesia až na Velehrad bude opakovať každým rokom. Tento sľub však nemohol byť dodržaný, keďže sa maďarská vláda rozhodla obyvateľom Kútov sľub zakázať. (Dr.Hések, 1954)

8.2 Dotazníkové šetrenie

Hlavným cieľom dotazníkového šetrenia bolo zistiť záujem respondentov o rozšírenie pútnickej cesty z Českej republiky na Slovensko. Pri určovaní segmentu pre distribúciu dotazníkov som sa zamerala na náhodne vybranú cieľovú skupinu z Českej a Slovenskej republiky. Pri distribúcii som sa snažila pokryť všetky kraje tak, aby boli výsledky prieskumu objektívne. Dotazník s 13 uzatvorenými a otvorenými otázkami som distribuovala medzi respondentov prostredníctvom emailu a vlastnoručného rozdávania. Pre prehľad uvádzam konkrétnu podobu dotazníka v Prílohe II.

8.2.1 Otázky dotazníkového prieskumu

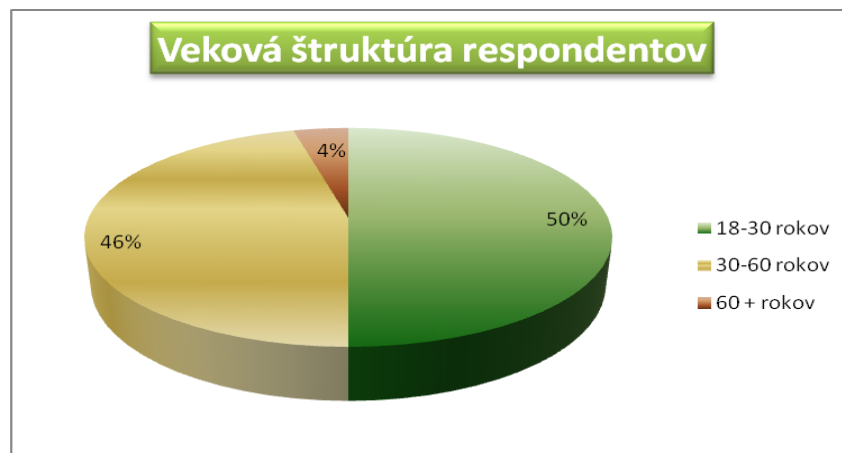
Keďže bol dotazník zameraný na zistenie záujmu o pútnickú cestu, okrem určenia štruktúry respondentov som sa zamerala hlavne na nasledujúce otázky:

1. Stretli ste sa niekedy s pojmom kultúrna cesta?
2. Zúčastnili ste sa už niekedy pútnického putovania?
3. Navštívili ste niekedy Baziliku Sedembolestnej Šaštín- Stráže?
4. Navštívili ste nejakú českú pútnickú pamiatku (napr. Velehrad, Svatý Kopeček u Olomouce, Svatý Antonínek, atď.)?
5. Uvítali by ste pútnickú cestu z Blatnice pod Sv. Antonínkem cez Skalicu, Kopčany, Gbely až do Šaštína?
6. Ak by ste sa putovania zúčastnili, akú formu putovania preferujete?
7. Z akého dôvodu by ste sa putovania zúčastnili?

8.2.2 Vyhodnotenie výsledkov dotazníkového šetrenia

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 84 náhodných respondentov z rôznych krajov Českej a Slovenskej republiky.

V prvých šiestich otázkach som sa zamerala na štruktúru respondentov. Vekovú štruktúru som rozdelila podľa vekovej segmentácie 18-30, 30-60 a nad 60 rokov. Nasledujúci graf zachytáva vekové rozloženie respondentov.

Graf 4 Prehľad vekovej štruktúry respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Najväčšiu vekovú skupinu tvorili respondenti vo vekovom ohraničení 18-30 rokov a to 50%, ďalej nasledovala veková skupina 30-60 rokov s 46% a najmenšou skupinou respondentov boli seniori vo veku 60 + (4%).

Dotazníkového šetrenia sa zúčastnili respondenti v zastúpení z českých krajov Juhomoravského (6%), Zlínskeho (15%), Olomouckého (12%), Libereckého (6%), Moravskoslezského kraja (7%) a slovenských krajov Trenčianskeho (10%), Trnavského (24%), Bratislavského (9%), Nitrianskeho (7%) a Banskobystrického kraja (4%).

Po bližšom preskúmaní som zistila, že najväčšiu skupinu respondentov tvorili tí, ktorí spadajú do segmentu študenti (43%) a druhou najpočetnejšou skupinou boli rodiny s deťmi (37%). Zvyšné segmenty znázorňuje graf 5.

Graf 5 Prehľad zloženia respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Ďalšou otázkou, či je respondent turista pútnik, poznávací turista alebo cykloturista, som chcela zistiť koľko percent respondentov by sa pútnickej cesty zúčastnilo z náboženských dôvodov a koľko z poznávacích dôvodov. 58% respondentov sa považuje za poznávacích turistov, 35% za turistov pútnikov a len 7% sa zaraďuje medzi cykloturistov.

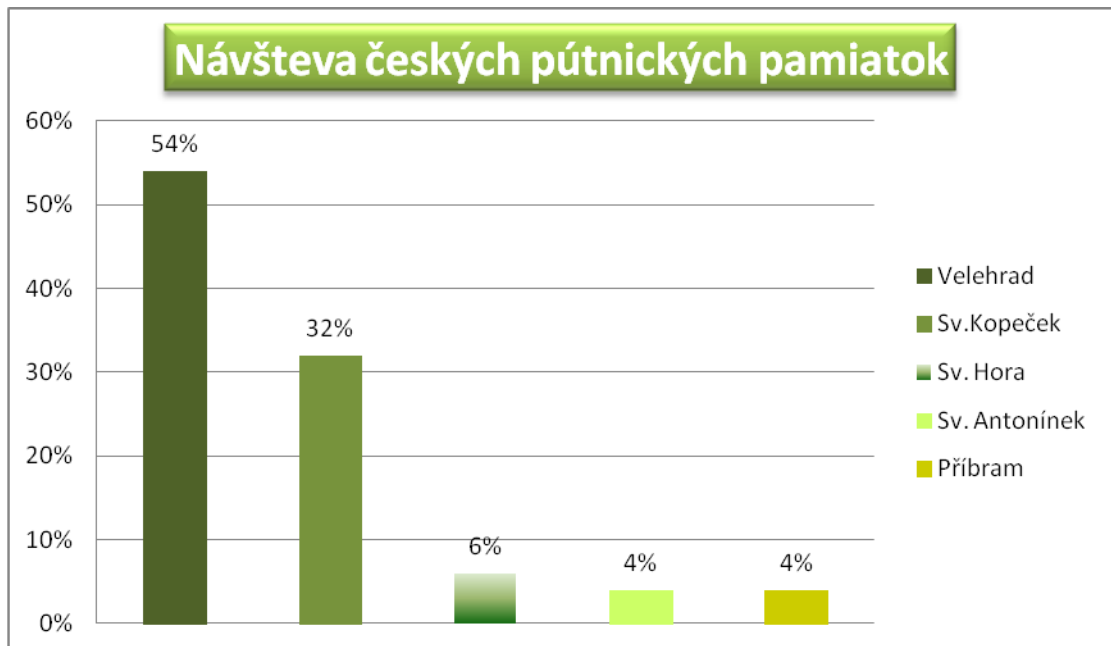
V zvyšných siedmich otázkach som sa zamerala priamo na skúsenosti respondentov s pútnickým cestovným ruchom a návštevami pútnických pamiatok. Keďže rozšírenie pútnickej cesty je súčasťou Európskej kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metóda, chcela som v dotazníku zistiť povedomie o pojme kultúrna cesta. 70% respondentov uviedlo, že sa s pojmom kultúrna cesta nestretlo. Zvyšných 30% uviedlo, že sa s týmto pojmom stretli a to najmä v literatúre, či na internete.

Ďalšou otázkou o tom, či sa respondenti niekedy zúčastnili pútnického putovania, som chcela zistiť obľúbenosť a praktikovanie pútnického cestovného ruchu. 64% respondentov sa na takomto putovaní nezúčastnilo vôbec, ale 36% si aspoň raz takýmto putovaním prešlo, čo v dnešnej dobe nie je zanedbateľné percento. Dokonca Šaštín ako pútnické miesto a jeho Baziliku Sedembolestnej navštívilo 69% opýtaných respondentov. Tento údaj teda potvrdzuje údaje získané v primárnom výskume formou rozhovorov.

Keďže predĺženie pútnickej trasy bude medzinárodnou záležitosťou dvoch štátov, zaujímalo ma, či občania Slovenskej republiky a Českej republiky majú povedomie aj o českých

cirkevných a pútnických pamiatkach. Graf 6 znázorňuje poradie návštevnosti českých pútnických pamiatok.

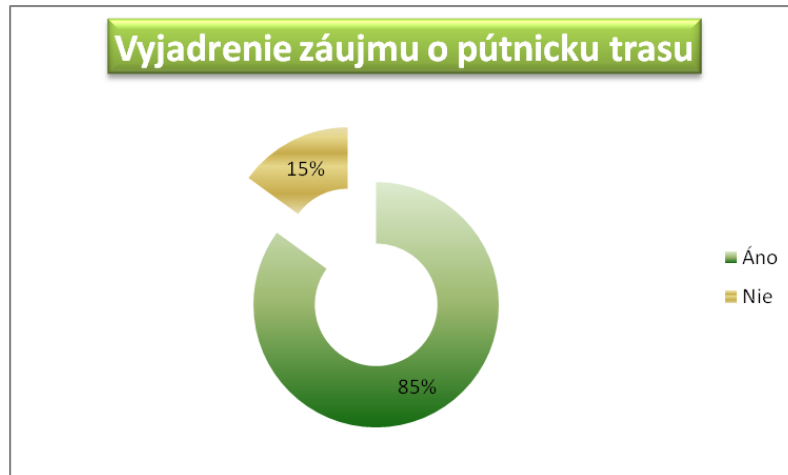

Graf 6 Návštevnosť českých pútnických pamiatok

Zdroj: Vlastné spracovanie

64% respondentov uviedlo, že navštívili aspoň raz pútnickú pamiatku v Českej republike a v nasledujúcom grafe vidíme, že najväčšiu popularitu v návštevnosti zožal Velehrad (54%) a na druhom mieste Sv. Kopeček (32%). Tento údaj je veľmi podstatný, pretože trasa z Blatnice pod Sv. Antonínkem bude nadväzovať už na existujúcu pútnickú trasu zo Sv. Kopečka cez Velehrad a Hostýn.

Po týchto otázkach nasledovala otázka, či by respondenti uvítali pripravovanú trasu z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína. 85% respondentov uviedlo, že by takúto trasu v oblasti Záhoria uvítali. Potvrdzujú to aj predchádzajúce pozitívne reakcie na návštevnosť Šaštína a pútnických miest na Slovensku.

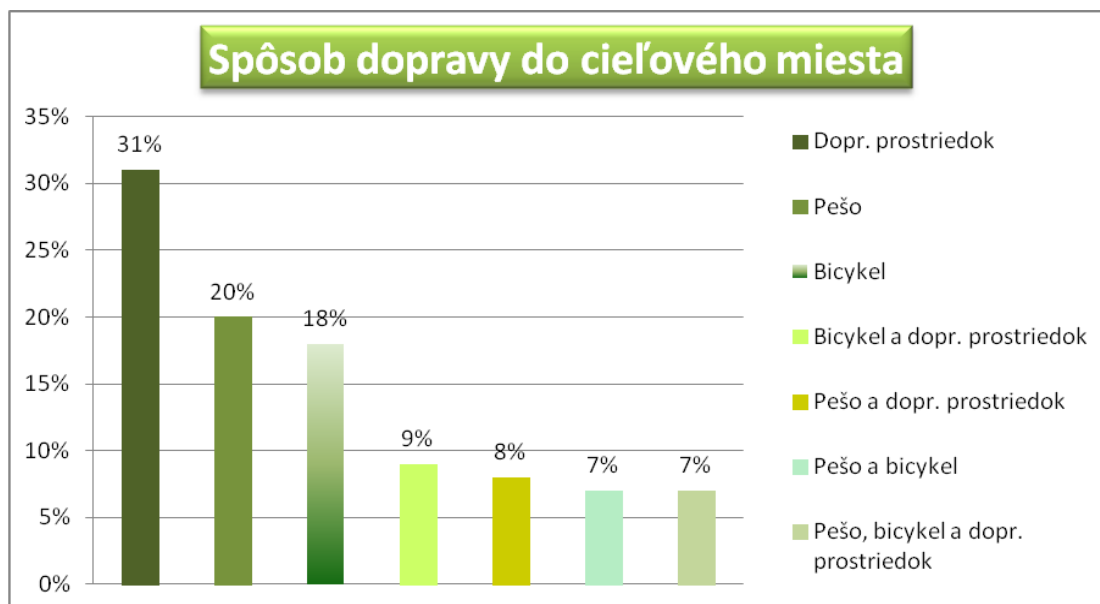

Graf 7 Vyjadrenie záujmu o pripravovanú pútnickú trasu

Zdroj: Vlastné spracovanie

Keďže záujem o predĺženie pútnickej trasy je preukázateľný, rozhodla som sa vyhodnotiť aj dve nadväzujúce otázky súvisiace s formou putovania a dôvodu, z ktorého by sa takého-to putovania zúčastnili.

Otázkou o forme putovania som sa chcela dozvedieť, aký spôsob prepravy by respondenti pri putovaní využili. K výberu mali tri základné možnosti pešo, bicyklom po cyklotrase, alebo dopravným prostriedkom. V tomto prípade mohli respondenti vyznačiť aj kombináciu viacerých možností. Výsledky sú znázornené v grafe 8.

Graf 8 Grafické znázornenie odpovedí o spôsobe dopravy do cieľového miesta

Zdroj: Vlastné spracovanie

Najväčší záujem bol o dopravný prostriedok (automobil) z 31%. Pešo by sa zúčastnilo 20% respondentov a bicykel by využilo 18% respondentov. Zvyšné kombinácie pešej turistiky, cykloturistiky a dopravného prostriedku ponúka graf 8.

Poslednou dôležitou otázkou dotazníka pre výskum záujmu účastníkov cestovného ruchu o pútnickú cestu do Šaštína bol dôvod ich účasti. Nasledujúci graf podrobne zhodnocuje dôvody, pre ktoré by sa respondenti zúčastnili pútnického putovania z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína.

Graf 9 Grafické znázornenie odpovedí o dôvode návštevy pútnickej cesty do Šaštína

Zdroj: Vlastné spracovanie

Dôvod návštevy pútnickej cesty pre náboženský a kultúrny význam uviedlo 42% respondentov, 27% by sa rado tejto cesty zúčastnilo kvôli návšteve sakrálnych pamiatok spojených s procesiou. 24% uviedlo, že by sa zamerali najmä na turistické zaujímavosti v regióne. Zvyšných 7% zhodnotilo, že by sa cesty zúčastnilo bez vytýčeného cieľu a konkrétneho dôvodu. Táto posledná otázka smerovala k zisteniu, aký program by návštevníkom pútnickej trasy vyhovoval. Pri vytváraní trasy teda budem rešpektovať názory väčšiny respondentov.

8.3 Závery a zhodnotenie primárneho výskumu

Primárny výskum pozostávajúci z rozhovoru a dotazníkového prieskumu mal odhaliť historický i súčasný potenciál regiónu Záhorie pre vytvorenie nového pútnického produktu.

Cieľom dotazníkového prieskumu bolo zistiť záujem a potenciál pre novo vytvorenú pútnickú cestu. Z výsledkov prieskumu môžem zhodnotiť pozitívny výstup, ktorý som rozhovorom a dotazníkom dosiahla. Historicky sa v regióne Záhorie už od roku 1564 konali náboženské púte a ich význam rokmi narastal. Púte v Šaštíne sa na významné sviatky a v rôznych podobách konajú dodnes. Z dotazníkového šetrenia vyplynulo, že 85% opýtaných respondentov by uvítalo predĺženie pútnickej trasy z Českej republiky do Šaštína. 42% respondentov uviedlo, že ich zaujíma ako náboženský, tak i kultúrny program trasy. Ako dopravu by zvolili dopravný prostriedok (31%), pešo by sa trasu uvítalo 20 % respondentov a 18% by ju prešlo bicyklom. Keďže väčšina respondentov uviedla Velehrad ako najnavštevovanejšiu českú pútnickú pamiatku a Šaštín navštívilo 69% z opýtaných, je potenciál pre rozšírenie pútnickej trasy medzi Českou a Slovenskou republikou vysoký a dopyt po tomto produkte očividný.

9 ZHODNOTENIE ANALYTICKEJ ČASTI

Hlavným cieľom analytickej časti bolo zistiť predpoklady pre rozvoj pútnického cestovného ruchu v oblasti Záhorie a dokázať historický a súčasný potenciál územia Záhorie a priľahlých miest pre túto formu cestovného ruchu. Centrála cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s. má bohaté skúsenosti s organizáciou a propagáciou pútnických trás v Českej republike, preto som začiatkom praktickej časti uviedla ich stručnú charakteristiku.

V začiatku analytickej časti som venovala pozornosť zmapovaniu prírodných a spoločenských atraktivít riešeného územia Záhoria k tomu, aby som zistila predpoklady oblasti pre realizáciu pútnického cestovného ruchu. Prírodné podmienky sú adekvátne pre realizáciu pútnického cestovného ruchu i z hľadiska reliéfu, i z hľadiska klimatických podmienok. Reliéf riešeného územia je tvorený nížinami, len z východnej strany ohraničený pohorím Malé Karpaty a na severe Bielymi Karpatmi. Územie je vhodné pre vykonávanie nenáročnej turistiky za priaznivých klimatických podmienok. Keďže sa oblasť nachádza v blízkosti s Českou republikou je spojovacím článkom rieka Morava, ktorá sa využíva pre účely prepravy, ale aj rekreačné výlety. Čo sa týka spoločenských atraktivít, zastúpenie pamiatok v oblasti je široké. Územie disponuje napr. cirkevnými pamiatkami z obdobia Veľkej Moravy (Kostol sv. Margity Antiochijskej, Kopčany), z obdobia Habsburgovcov (Holíčsky zámok) aj z hľadiska významnosti pútnictva (Bazilika, Šaštín). Turistickú supraštruktúru, t.j. ubytovanie a stravovanie, som zahrnula do analýzy len orientačne. Pútnický cestovný ruch, ako jedna z foriem cestovného ruchu, ubytovanie pre účastníkov rieši dohodou s miestnymi farnosťami, či obyvateľmi obcí za symbolický príplatok. Keďže tieto údaje nie sú dostupné, zahrnula som do analýzy najmä všeobecnú návštevnosť okresu Senica a Skalica spolu so zvláštnosťami typickými pre región Záhorie v oblasti stravovania. Dôležitým krokom pre možnosť realizácie projektu trasovania bolo zistiť dopravnú infraštruktúru a dostupnosť, nielen v rámci územia Záhoria, ale tiež miest, ktorých sa predĺženie pútnickej trasy týka na území Českej republiky (Blatnice pod Sv. Antonínkem, Hodonín, Mikulčice, Tvrdonice). Analýza spočívala v zmapovaní cestnej, železničnej a vodnej dopravy a následne peších trás a cyklotrás vedúcich riešeným územím. Územie disponuje hustou sieťou dopravnej infraštruktúry. Významné cyklotrasy a spojky obcí vedúce českým a slovenským územím poslúžia ako podklad pre určenie trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína v projektovej časti.

Zámerom druhej časti analytickej state bolo vyskúmať historický a súčasný potenciál územia pre pútnický cestovný ruch. Pre potreby práce som zvolila dve využívané metódy marketingového výskumu, t.j. rozhovor a dotazník.

Rozhovor prebiehal s viacerými zástupcami a osobami pôsobiacimi v obore cestovného ruchu a pútnictva, t.j. turistická informačná kancelária v Skalici, Záhorské múzeum v Skalici, sprievodkyňa pútnikov v Šaštíne, zástupcovia mesta Gbely (elektronická komunikácia) a miestny obyvatelia miest riešeného územia. Výsledkom marketingového výskumu formou rozhovoru bolo zistenie enormného potenciálu pútnictva z historického hľadiska a to už od roku 1564. Nielen mesto Šaštín, ale aj mestá Kúty, či Skalica sa stali strediskom putovania mnohých veriacich.

Dotazníkové šetrenie bolo druhou formou marketingového výskumu, ktorým som sa rozhodla osloviť respondentov pre zmapovanie záujmu o možné predĺženie cyrilometodejskej pútnickej trasy na Slovensko. Cieľovou skupinou bola náhodná vzorka respondentov Slovenskej a Českej republiky. Prieskumu sa zúčastnilo 84 respondentov z rôznych krajov Slovenskej a Českej republiky s najviac zastúpenou vekovou skupinou 18-30 rokov a 30-60 rokov. Z prieskumu vyplynuli nasledujúce závery. Záujem o predĺženie pútnickej trasy má 85% oslovených respondentov. Českí a slovenskí respondenti uviedli, že 64% z nich aspoň raz navštívilo jednu z českých pútnických pamiatok, z toho Velehrad uviedlo 54% respondentov. Tento údaj je pre projektovú časť významný, pretože predĺžená pútnická trasa z Blatnice pod Sv. Antonínkem bude nadväzovať na pútnickú cestu z Velehradu. Keďže som záujem o pútnickej trasy preukázala, pre projektovú časť považujem za dôležité vyhodnotenie dôvodu návštevnosti a možností o spôsobe dopravy do cieľového miesta. Dôvod návštevy pútnickej cesty pre náboženský a kultúrny význam uviedlo 42% respondentov, 27% by sa rado tejto cesty zúčastnilo kvôli návšteve sakrálnych pamiatok spojených s procesiou. 24% uviedlo, že by sa zamerali najmä na turistické zaujímavosti v regióne. Zvyšných 7% zhodnotilo, že by sa cesty zúčastnilo bez vytýčeného cieľu a konkrétneho dôvodu. Najviac respondentov uviedlo, že by sa do cieľového miesta dopravili automobilom (31%), potom pešo (20%) a bicyklom (18%). Závery získané dotazníkovým šetrením budú odzrkadlené a využité pre projektovú časť.

Závery z analytickej časti poslúžia ako podklad pre prípravu projektu predĺženia cyrilometodejskej cesty z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína.

10 PROJEKTOVÁ ČASŤ

Cieľom projektovej časti bude vytvorenie novej trasy pútnického turizmu/ cykloturizmu ako podklad pre realizáciu pútnického putovania z Blatnice pod Sv. Antonínkem cez Mikulčice na územie Slovenskej republiky, do Gbelov a Šaštína. Zmapovaním v analytickej časti, ktorá nadväzuje na projektovú časť, som zistila výborný potenciál cirkevných zaujímavostí v regióne Záhorie a na základe tohto zistenia pripravím produkt pútnickej trasy/cyklotrasy. Okrem cirkevných zaujímavostí je v regióne dostupná infraštruktúra, ktorá umožňuje pohyb a pobyt v regióne pre návštevníkov a turistov. Projektová časť obsahuje informácie uvedené v interných materiáloch, ktoré mi boli pre potreby práce poskytnuté Odborom strategického rozvoja Zlínskeho kraja a Centrálou cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s.

10.1 Definovanie projektu

10.1.1 O projekte „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“

Na začiatok je potrebné si zadefinovať dva hlavné pojmy používané v projektovej časti tejto práce a to „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ a „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“.

Cieľom projektu „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ je vytvorenie takej siete miest a regiónov v Európe, ktorá bude prepojovať historicky významné pútnické miesta vyzdvihovať a šíriť povedomie o kultúrnom dedičstve jednotlivých oblastí tak, aby došlo k zvýšeniu konkurencieschopnosti a atraktívnosti jednotlivých európskych regiónov či miest. Keďže názov projektu nesie meno dvoch solúnskych bratov sv. Cyrila a Metóda cieľom je zapojiť do projektu čo najširšiu škálu krajín Európy, ktoré boli ovplyvnené odkazom sv. Cyrila a Metóda. V súčasnej dobe sú partnermi projektu Jihomoravský a Olomoucký kraj (Česká republika), Mesto Nitra, Nitriansky samosprávny kraj, Ústav pre výskum kultúrneho dedičstva Konštantína a Metóda, Akadémia vied SR (Slovenská republika), Mesto Celje (Slovinsko), Provincia Udine (Taliansko), Mesto Ohrid (Macedónsko) a Aristotelova Univerzita v Thessaloniki (Grécko). Projekt „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ je hlavným projektom, ktorý sa nezameriava len na vybudovanie pútnickej trasy a jej predĺženie, ale zameriava sa na päť hlavných oblastí. Týchto päť oblastí je potrebné naplniť k tomu, aby sa dosiahla certifikácia kultúrnej cesty. Kritéria certifikácie

„Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje“ sú definované v oficiálnom dokumente o Rozhodnutí Výboru ministrov Rady Európy č. CM/RES (2007)12 ku kultúrnym cestám Rady Európy (Resolution Cm/REs (2007)12 on the cultural routes of the Council of Europe). Pre orientáciu v problematike procesu certifikácie kultúrnej trasy prikladám tento dokument v Prílohe III. Certifikácia kultúrnej cesty je dlhodobý proces, ktorého trvanie sa odhaduje na 3 až 10 rokov.

5 oblastí, na ktoré sa projekt „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ zameriava:

1. Kooperácia vo výskume a vývoji
2. Posilnenie vedomia, histórie a európskeho kultúrneho dedičstva
3. Kultúrna a vzdelávacia výmena Európanov
4. Súčasná kultúrna a umelecká prax
5. Kultúrny cestovný ruch a udržateľný rozvoj kultúry

Druhým používaným pojmom v práci je projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“, ktorého cieľom je predĺženie trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šaštína. Vybudovanie takejto cyrilometodejskej pútnickej trasy spadá pod projekt „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ do oblasti 5 Kultúrny cestovný ruch a udržateľný rozvoj kultúry, ale nepokrýva celú oblasť, tvorí len malý segment oblasti 5. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ bližšie predstavuje kapitola 10.1.2.

10.1.2 Cieľ projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

Cieľom tejto práce je rozšíriť pútnické trasy z Českej republiky do regiónu Záhorie, ktoré disponuje bohatým dedičstvom pútnického cestovného ruchu už od dávnych dôb a tento potenciál plne využiť. Zároveň je cieľom projektu zvýšiť povedomie o kultúrnych cestách, šíriť historický a kultúrny odkaz sv. Cyrila a Metóda aj na Slovensko a tým prispieť k zvýšeniu ich využiteľnosti do budúcnosti. Na základe analýzy lokalizačných a realizačných predpokladov riešeného územia v analytickej časti, v projektovej časti vytvorím konkrétne trasovanie. Trasa povedie obcami Sv. Antonínek- Mikulčice na českej strane, kde sa naviaže na územie slovenských Kopčian, Gbelov a Šaštína. Toto trasovanie musí viesť kultúrne

prívětivou krajinou a rešpektovať potreby pešieho turistu, cykloturistu a tiež pútnika, keďže sa na trase plánujú usporadúvať organizované púte. Pre celistvosť projektu túto navrhnutú trasu následne podrobím časovej, ekonomickej a rizikovej analýze. Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ je súčasťou už rozpracovaného projektu „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“.

10.1.3 Realizátor projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

Realizátorom projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ je Zlínsky kraj, ktorý má s tvorbou kultúrnych ciest bohaté skúsenosti už od roku 2006. V roku 2011 vstúpil do medzinárodnej siete NECSTouR, ktorej jednou z oblastí je posilňovanie úlohy kultúrnych ciest v Európe. Zlínsky kraj je tiež partnerom projektu CERTESS v rámci Operačného programu Medziregionálna spolupráca, ktorého cieľom je definovať spoločnú metodiku pre rozvoj a údržbu Európskych kultúrnych ciest. S cirkevnými a inými partnermi sa tiež podieľa na realizácii projektu „Velehrad 2013“, „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ a projektu „Otevřené brány“. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

10.1.4 Realizačný tím projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

Ako je uvedené vyššie v kapitole 10.1.3 projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ je realizovaný pod záštitou Zlínskeho kraja a je súčasťou projektu „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“. Partnermi projektu, ktorí riešia otázku predĺženia trasy na Slovensko, je Mesto Gbely a Masarykovo múzeum v Hodoníne. Organizačne bude projekt zaštitený nasledovne. Pre organizačné a riadiace potreby projektu bude zostavený Riadiaci výbor, ktorý bude zodpovedať za riadenie všetkých aktivít týkajúcich sa predĺženia trasy. Bude pozostávať z dvoch zástupcov za každého partnera v rámci projektu. Garantom tohto Riadiaceho výboru bude Radný Zlínskeho kraja. Zasadanie Riadiaceho výboru bude prebiehať jedenkrát za dva mesiace, doba trvania základných častí projektu sa predpokladá na osem mesiacov, čiže stretnutie bude štyrikrát. Výkonnú zložku bude tvoriť projektový manažér oboru Zlínskeho kraja, ktorého úlohou bude zabezpečiť riadiaci mechanizmus všetkých aktivít v rámci projektu. Keďže je potrebné zabezpečiť aj finančného

koordinátora projektu, túto úlohu na seba prevezme finančný manažér Odboru strategického rozvoja kraja, ktorý bude sledovať finančnú stránku v priebehu realizácie projektu, výdaje a náklady s ním spojené. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

10.1.5 Technické zabezpečenie projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

V rámci projektu predĺženia kultúrnej cesty na Slovensko je potrebné realizovať aktivity prostredníctvom dvoch verejných zákaziek malého rozsahu.

Prvá verejná zákazka bude slúžiť pre potreby zmapovania atraktivít a služieb v oblasti pozdĺž novo navrhovanej trasy a bude zahŕňať návrh jej trasovania, grafickú podobu a návrh informačného systému. Druhá verejná zákazka sa bude týkať spracovania povolenia na informačný systém. Dodávatelia, ktorí najlepšie spĺňajú podmienky stanovené Zlínskym krajom, budú vybraní k prezentácii ich výsledkov pred Riadiacim výborom. Potrebnú techniku k prezentáciám (projektor, notebook a iné) zabezpečí Zlínsky kraj a to buď z jeho rozpočtu, alebo zabezpečením vlastnej techniky. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

10.2 Softwarová podpora pre riadenie projektu

10.2.1 Logický rámec projektu

Pri tvorbe logického rámca dbám na to, aby jeho vytvorením bolo dosiahnutého cieľa projektu. Vytvorením kvalitného logického rámca budú zhrnuté všetky výstupy projektu a aktivity, ktoré sú potrebné pre ich úspešnú realizáciu.

Tab. 7 Logický rámec projektu

LOGICKÝ RÁMEC PROJEKTU PREDLŽENIA CYRILOMETODEJSKEJ TRASY			
Zámer	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	Celkové náklady projektu
Rozšírenie portfólia produktov s cyrilometodejskou tematikou Zvýšenie návštevnosti daných krajov, ekonomický prínos krajom	Nárast počtu účastníkov cestovného ruchu využívajúcich kultúrnu cestu Začlenenie účastníkov cestovného ruchu do využívania pútnického turizmu Rozšírenie produktovej ponuky pútnických trás	Štatistiky miest a obcí Štatistiky konania púti	23 529.40 EUR
Cieľ	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	Predpoklady a riziká
Predĺženie Európskej kultúrnej trasy sv. Cyrila a Metóda- cezhraničná spolupráca	Mín. 5 článkov o úspešnom dokončení trasy Grafická podoba trasy Nárast počtu účastníkov cestovného ruchu daných krajov Dopad na rozvoj pútnickej turistiky v daných krajoch	Archív článkov Mapa Marketingový prieskum Štatistiky	Záujem účastníkov CR o produkt Prehľadnosť materiálov Zaistenie kvalitných služieb
Výstupy	Objektívne overiteľné ukazovatele	Prostriedky overenia	Predpoklady a riziká
1.1. Návrh na predĺženie "Evropské kulturné stezky sv. Cyrila a Metoděje" 1.2. Spracovanie dokumentácie pre stavebné povolenie 1.3. Propagácia	Zmapovanie turistických atraktivít v bezprostrednom okolí Návrh jednotného a prehľadného značenia Návrh informačného systému Návrh pre stavebné povolenie pre informačný systém Uplatnenie marketingových nástrojov	Zoznam atraktivít Grafická podoba značenia Informačné tabule s popisom Umiestnenie a počet turistických zastavení Propagačné materiály	Vhodné zvolenie zaujímavostí Prehľadná grafická podoba Dobrá orientácia výber správneho dodávateľa Nevhodne zvolený spôsob propagácie
Aktivity	Prostriedky overenia	Harmonogram	Predpoklady a riziká
1.1.1. Analýza potenciálu územia 1.1.2. Dotazníkové šetrenie a riadený rozhovor 1.1.3. Kontakt potenciálnych miest a obcí 1.1.4. Zadefinovanie pútnickej trasy 1.1.5. Návrh značenia, informačného systému 1.1.6. Ekonomické zhodnotenie 1.1.7. Predloženie ku schváleniu 1.2.1. Dokumentácia pre stavebné povolenie 1.3.1. Propagácia projektu	Prieskum predpokladov Distribúcia dotazníkov a realizácia rozhovoru Email, telefón Zoznam miest a obcí Konkrétna podoba značenia trasy Výstupy vo forme tlačenej/ elektronickej verzie propagácie Hmatateľný výsledok práce Zmluva o stavebnom povolení Hmotné/nehmotné materiály k propagácii	1.1.1. 1/2013 1.1.2. 1/2/2013 1.1.3. 2/2013 1.1.4. 4/2013 1.1.5. 5/2013-7/2013 1.1.6. 5/2013 1.1.7. 5/2013 1.2.1. 10/2013-12/2013 1.3.1. 2013/2014	Dostupnosť informácií Vhodne zvolená vzorka Dostupnosť kontaktov Dostupnosť terénu

Zdroj: vlastné spracovanie

10.2.2 Časový harmonogram pomocou sieťovej analýzy

Po odbornej konzultácii so Zlínskym krajom som dospela k záveru, že termín realizácie od koordinácie a riadenia mikroprojektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ až po spracovanie dokumentácie pre stavebné povolenie bude trvať približne 8 mesiacov.

Z tohto dôvodu som harmonogram realizácie projektu zostavila z činností, ktoré sa týkali môjho výskumu k projektu vytvorenia návrhu trasovania „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“. Prehľadne ho popisuje jedna z metód sieťovej analýzy, metóda CPM, ktorú som pre potreby práce využila.

Tab. 8 Časový harmonogram činností

Činnosť	Názov činnosti	Doba trvania (dni)	Predchádzajúca činnosť
A	Analýza potenciálu územia Slovenska pre pútnický cestovný ruch	5	-
B	Prieskum a následný výber lokality pre rozšírenie pútnickej trasy	5	A
C	Dotazníkový prieskum pre vyjadrenie záujmu a rozhovor	30	B
D	Oslovenie obcí a kontakt s potenciálnymi partnermi	7	A, C
E	Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	2	C
F	Zadefinovanie trasy predĺženia na Slovensko	10	D
G	Ekonomické zhodnotenie projektu	12	F
H	Predloženie projektu na schválenie	20	F, G

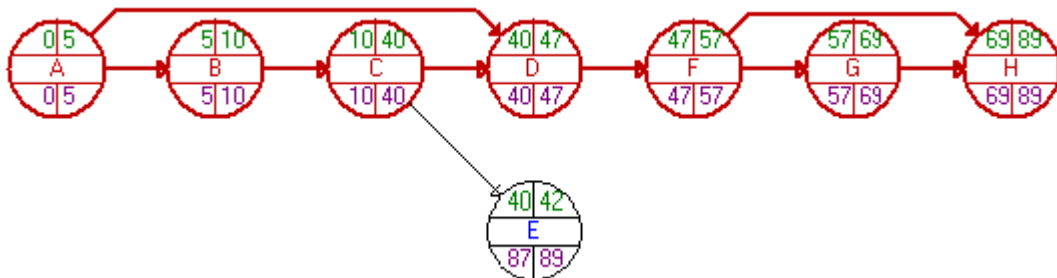
Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe údajov uvedených v tabuľke 8 zostrojím sieťový graf. Pomocou programu WinQSB a metódy CPM zistím najkratšiu možnú dobu realizácie projektu a činnosti, ktoré sa vyskytujú na kritickej ceste.

04-07-2013 18:02:22	Activity Name	On Critical Path	Activity Time	Earliest Start	Earliest Finish	Latest Start	Latest Finish	Slack (LS-ES)
1	A	Yes	5	0	5	0	5	0
2	B	Yes	5	5	10	5	10	0
3	C	Yes	30	10	40	10	40	0
4	D	Yes	7	40	47	40	47	0
5	E	no	2	40	42	87	89	47
6	F	Yes	10	47	57	47	57	0
7	G	Yes	12	57	69	57	69	0
8	H	Yes	20	69	89	69	89	0
	Project	Completion	Time	=	89	days		
	Number of	Critical	Path(s)	=	4			

Obr. 2 Výsledok programu WinQSB pri použití metody CPM

Zdroj: vlastné spracovanie pomocou programu WinQSB

Obr. 3 Uzlové znázornenie sieťového grafu

Zdroj: vlastné spracovanie pomocou programu WinQSB

Podľa programu WinQSB bude najkratšia doba realizácie činností môjho výskumu trvať 89 dní. Z uzlového grafu vytvoreného takisto pomocou programu WinQSB vyplýva, že činnosti na kritickej ceste sú : A→B→C→D→F→G→H. Všetky činnosti na kritickej ceste musia byť dodržané, aby nedošlo k predĺženiu dní potrebných k realizácii. To potvrdzuje aj údaj o celkovej rezerve u kritických činností uvedený na obrázku 2, ktorý je nula. Činnosti na kritickej ceste nemajú žiadnu časovú rezervu, pretože oneskorenie kritických činností spôsobí oneskorenie realizácie celého projektu. Naopak u činnosti E, ktorá na kritickej ceste neleží, môže dôjsť k oneskoreniu a to o 47 dní bez toho, aby narušilo dĺžku realizácie projektu.

10.3 Návrh trasovania

Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ bude řešit dvě možnosti trasovania. Prvý variant trasovania vychádza z podmienok mikroprojektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ a vyplýva z filozofie európskych diaľkových pútnických trás primárne pre peších, tzv. „skalných“ turistov. Druhý variant vychádza z dotazníkového šetrenia mojej práce a slúži pre tzv. „moderných“ turistov, ktorí pri putovaní využijú dopravný prostriedok.

Vytvorila som tri možné návrhy putovania. Návrh č.1 a návrh č.2 odpovedá potrebám peších „skalných“ pútnikov, ktorí celú trasu absolvujú pešo, či bicyklom. Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ a jej realizátori nepredpokladajú využitie žiadnej vlakovej ani autobusovej dopravy. Návrh č.3 rešpektuje výsledky dotazníkového šetrenia v analytickej časti, kde respondenti uviedli, že by na tomto úseku uvítali i možnosť dopravy. V praxi kombinácia pešej turistiky/ cykloturistiky a dopravy funguje napr. na trase z Bystřice pod Hostýnem, kde sa turisti dopravujú vlakom/autobusom a zvyšok cesty putujú pešo na sv. Hostýn. Podobným spôsobom sa chodí do Velehradu zo Starého Města, či na Sv. Antonínka z Ostrožské Lhoty. Týchto „moderných“ pútnikov je v praxi oveľa viac. Do budúcnosti na základe predchádzajúcich skúseností je predpoklad, že trasa pre peších „skalných“ turistov bude menej vyhľadávaná ako tá s dopravou (viď skúsenosti z Hostýna a Velehradu). Pri návrhoch trasovania som spolupracovala s editorom Záhoráckej tuačovej kancelárie so sídlom v Holíči, ktorý mi poskytol cenné návrhy a možnosti pri spracovaní pešej trasy/ cyklotrasy na úseku Blatnice pod Sv. Antonínkem-Šaštín.

Návrh č.1- návrh trasy pre „skalných“ pútnikov

Príchod do Blatnice pod Sv. Antonínkem. Cesta je nadväzujúcou na putovanie zo Sv. Kopečka a Velehradu. Zo železničnej stanice Blatnice, alebo cestnou dopravou sa do Blatnice dostaneme cestou v smere na Ostrožskou Lhotu, Sv. Antonínka leží zhruba 5 km od Blatnice, 14 km južne od Uherského Hradiště. Nachádza sa tu pútnická kaplička Sv. Antonínka Paduánskeho, ktorý sa stal pútnickým miestom, a do cyrilometodejských ciest sa zaraďuje, pretože bolo jedným z pôsobísk sv. Cyrila a Metóda v období ich misie.

Z Blatnice pod Sv. Antonínkem sa dostaneme do Hodonína cyklotrasou vyznačenou na mape 1, ktorá vedie úsekmi Ostroh, Strážnice, cez Rohatec do Hodonína. Predpokladaná dĺžka trasy je 43 km a predpokladaná doba zdoľania trasy sú 2 hod 40 min.

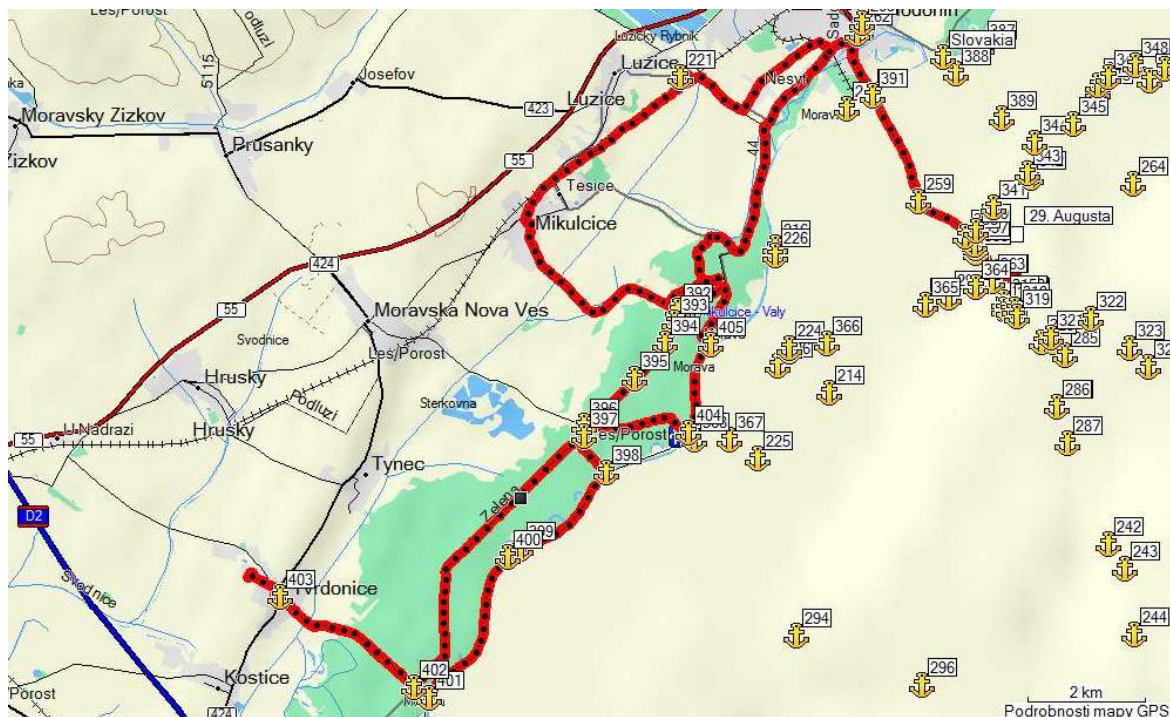

Mapa 1 Mapa trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Hodonína

Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Z Hodonína do Mikulčíc využijeme cyklotrasu o celkovej dĺžke cca 10 km. Začína na námestí T.G. Masaryka v Hodoníne, vedie k múzeu a okolo elektrárne lesmi a lúkami okolo rieky Moravy na pamätník do Mikulčíc. Trasa vedie čiastočne upravenými štrkovými cestami. V Mikulčiciach účastníci tejto kultúrnej trasy navštívia národnú kultúrnu pamiatku Slované hradisko. Účastníci pútnického cestovného ruchu môžu prenocovať v Blatnici pod Sv. Antonínkem a v Mikulčiciach. Z Mikulčíc bude trasa pokračovať na územie Slovenskej republiky cez Tvrdonice tak, ako je trasa znázornená na mape 2. V procese príprav je premostenie medzi obcami Kopčany a Mikulčice. Keďže most, ktorý by tieto obce mal spájať, nie je doposiaľ vystavaný, z Mikulčíc sa na slovenskú stranu dostaneme lodnou dopravou z Tvrdoníc.

Mapa 2 Mapa trasy z Hodonína do Tvrdoníc

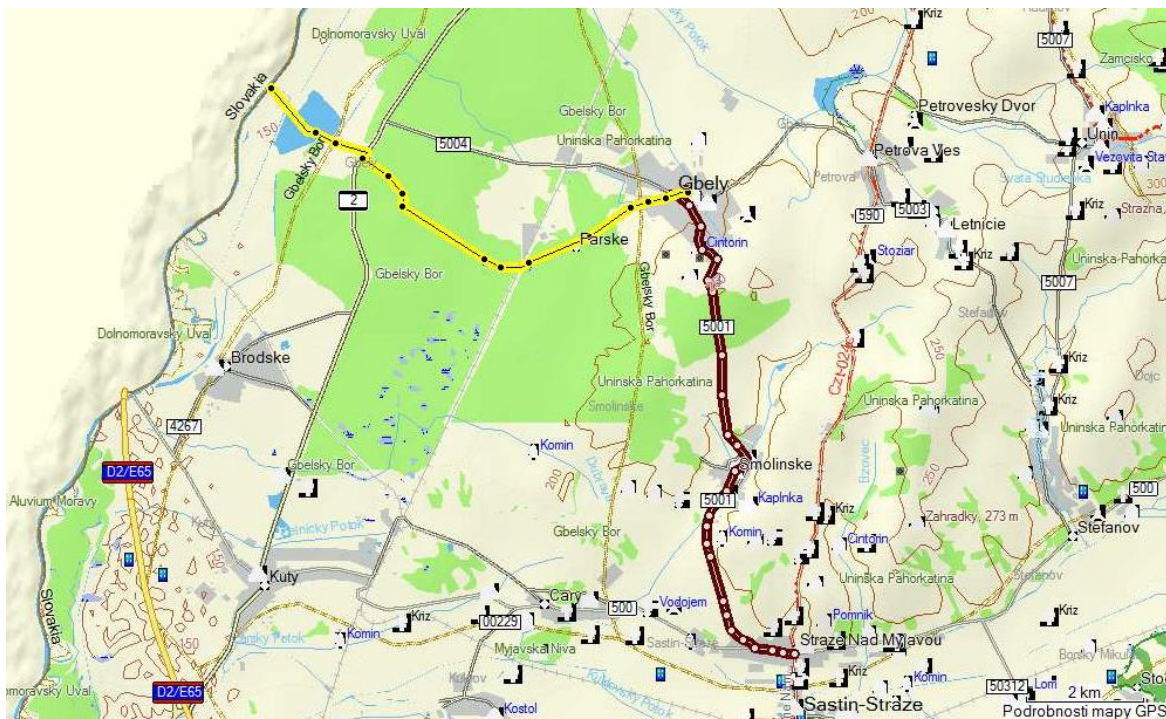
Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Z Tvrdoníc sa loďnou prepravou dostaneme do prístavu Gbely Adamov, ktorý sa nachádza na rieke Morave. Mesto Gbely sprístupnilo cyklotrasu Gbely- Tvrdonice prostredníctvom lodnej dopravy po rieke Morave, ktorá uľahčuje prepravu a dostupnosť na oboch stranách republík. Cesta loďou trvá zhruba 15 minút a cena na 1 osobu je 2€ (50 Kč). Frekvencia plavieb je 6x denne. Na brehu Moravy sú zatiaľ dostupné a zriadené tri prístavy a aktívne premávajúce dve lode, ktoré dokážu doplaviť na druhú stranu brehu peších turistov, cykloturistov s bicyklami, kočík, či psa. V prístave Gbely- Adamov môžu návštevníci využiť jazero Adamov pre rekreačné účely, okúpať sa v jazere, zapožičať si bicykel, či sa po ceste občerstviť. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

Z prístavu Gbely- Adamov sa cyklotrasou po hrádzi rieky Moravy dostaneme k obci Kopčany, kde sa nachádza kostol svätej Margity Antiochijskej- jediná zachovalá architektonická pamiatka z obdobia Veľkej Moravy rozprestierajúca sa na širom poli medzi obcou Kopčany a mestom Holič. Dĺžka trasy je 10 km. Aby sme mohli pokračovať z Kopčan na Šaštín, je nutné sa však po tej istej ceste vrátiť naspäť a dostať sa opäť k prístavu Gbely. Z prístavu Gbely- Adamov prídeme do Gbelov cez les (Farské). Cyklotrasou za železnicou

sa na Smolinské dostaneme cez les s pieskovým podkladom pokrytým šotolinou, drobným štrkom, alebo druhou variantnou cestou je využitie cestnej komunikácie III. triedy. Trasu z Gbelov do Šaštína znázorňuje mapa 3. Zo Smolinského sa do Šaštína dostaneme už len po málo frekventovanej, opravenej cestnej komunikácii III. triedy.

Mapa 3 Mapa trasy z Gbelov so Šaštína

Zdroj: interné materiály Záhorskéj tuačovej kancelárie

Návrh č.2- návrh trasy pre „skalných“ pútnikov

Prvá časť trasovania z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Sudoměřic je zaznačená v mape 4. Navrhujem z hľadiska zážitkovosti a lepších služieb využiť cestu cez Skalicu. V mape príkladám návrh tohto úseku po Sudoměřice. Po príchode do Sudoměřic nutno pokračovať na hranice Českej a Slovenskej republiky do Hodonína. Ako vidno na mape 4, zo Strážnice sa do Hodonína jazdí v úseku Petrov- Sudoměřice- Skalica- Prístav Baťov kanál Skalica- Hodonín. V úseku Strážnica- Prístav Baťov kanál Skalica je možné využitie lodnej dopravy. Pokiaľ v návrhu musí byť zahrnutá i obec Mikulčice, i obec Kopčany, je potrebné odbočiť cez Hodonín do Mikulčíc (viď mapa 2) a zasa sa vrátiť cez Hodonín na slovenskú stranu a pokračovať na Kopčany. Iná možnosť neexistuje. Treba totiž brať v úvahu, že Kopčany

a Mikulčice oddeľuje rieka Morava. Takže prechod je možný len v Hodoníne a potom až v Lanžhote, poprípade doprava loďou v úseku prístav Tvrdonice- prístav Gbely- Adamov, ktorá sa uskutočňuje len v sobotu, v nedeľu a cez prázdniny. Pokiaľ nebude most dostava- ný iná možnosť neexistuje.

Mapa 4 Mapa trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Sudoměřic

Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Od Hodonína pokračuje trasa na Adamov ako je uvedené na mape 5.

Ak by turisti svoju cestu chceli prerušiť v Skalici a nie v Hodoníne, zo Skalice do Kopčian je možnosť dostať sa cez Skalicu jednými z dvoch smerov, ktoré znázorňuje mapa 5.

- Prvým smerom je využiť smer Skalica- Prietržka- Holíč- Kopčany (viď mapa 5).
- Druhou variantnou cestou zo Skalice do Kopčian je odklonenie na Hodonín. Trasa vedie úsekmi Skalica- Hodonín- Gbely- Adamov- odklonenie späť na Kopčany. V Hodoníne prejazdom cez cestný most na česko- slovenskej hranici sa dostaneme na Slovenskú stranu rieky Moravy. Prejdeme po poľnej ceste a za železničným mostom sa ocitneme na penetrovanom povrchu Moravskej magistrály, ktorá vedie až poza obec Kopčany. Turisti počas trasy môžu vnímať rieku Moravu po pravej strane a les po ľavej strane. Z obce Kopčany vychádzame smerom na Holíč cca 500

m a vraciame sa späť po poľnej ceste ku kaplnke sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch- jediná zachovalá architektonická pamiatka z obdobia Veľkej Moravy rozprestierajúca sa na širom poli medzi obcou Kopčany a mestom Holíč. Ak chceme navštíviť kostolík sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch, vraciame sa do Kopčian a prechádzame celou obcou. Potom sa zase treba vrátiť na pôvodnú trasu, smerom do Adamova.

Mapa 5 Mapa trasy zo Skalice do Kopčian, zo Skalice do Hodonína

Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Trasa pokračuje z Kopčian do Gbelov okolo rieky Morava a cez rekreačnú oblasť Adamov tak, ako znázorňuje mapa 6.

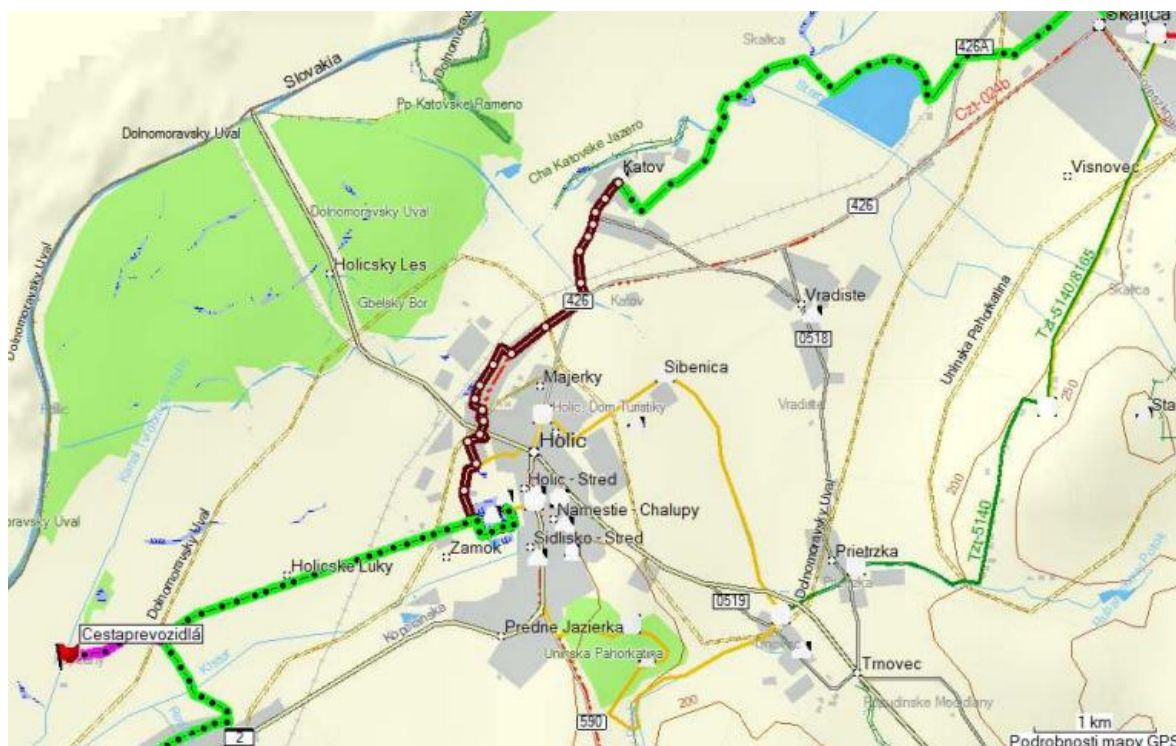

Mapa 6 Mapa trasy z Kopčian do Gbelov

Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Z Gbelov do Šaštína sa potom dostaneme obdobným spôsobom ako v návrhu č.1 podľa mapy 3. Navrhované úseky na slovenskej strane sú zjazdné a zaznamenané GPS.

V prípade, že by bola dostavaná lávka slúžiaca k premosteniu obcí Kopčany a Mikulčice, poskytnem pre potreby projektu do budúcnosti i mapu, ktorá turistov povedie zo Skalice cez Skalické rybníky- Kátov- Holíč okolo zámku- Kopčany. Purpurovou farbou je vyznačená zatiaľ jediná prístupová cesta ku kostolíku sv. Margity. Hnedo vyznačený úsek Kátov- Holíč vedie čiastočne po cestnej komunikácii č. III.

Mapa 7 Mapa zo Skalice do Kopčian ku kostolíku sv. Margity

Zdroj: interné materiály Záhoráckej tuačovej kancelárie

Návrh č.3- návrh trasy pre „moderných“ pútnikov

V návrhu č.3 rešpektujem výsledky dotazníkového šetrenia, ktoré poukázali z väčšej časti na možnosť dopravy dopravným prostriedkom, a preto návrh priebehu trasy bude zahŕňať kombináciu dopravného prostriedku a pešej/ cyklo turistiky. Návrh takisto rešpektuje výsledky prieskumu ohľadom dôvodu cestovania, kedy 42% respondentov uviedlo, že by sa putovania zúčastnili pre jeho náboženský, ale i kultúrny význam.

Príchod do Blatnice pod Sv. Antonínkem vlakom. Zo železničnej stanice Blatnice, alebo cestnou dopravou sa do Blatnice dostaneme cestou v smere na Ostrožskú Lhotu, Sv. Antonínkem leží zhruba 5 km od Blatnice, 14 km južne od Uherského Hradišťa.

Z Blatnice pokračujeme do Strážnice, kam sa presunieme priamym vlakovým spojením (vzdialenosť 12 km, odhadovaná doba: 27 min.) V Strážnici pešo prejdeme k zaujímavostiam (skanzen). Zo Strážnice sa do Hodonína je rozumnejšie využiť vlakové spojenie (vzdialenosť 19 km, odhadovaná doba 17 min). Existuje však aj možnosť pešej/ cyklotrasy. Možnosť je využiť lodnú prepravu po Baťovom kanále v úseku Strážnice- Su-

doměřice- Výklopník a dále do Hodonína, odtiaľ využiť buď pešiu chôdzu alebo cyklotrasu. Možnosť je využiť aj upravené, popri prípade mierne neupravované cesty okolo rieky Moravy okrajom Prírodného parku Strážnické Pomoravie. Tento variant je skôr alternatívny pre tých, ktorí by ju radi preskúmali osobne. Pre potreby projektu som zvolila výhodnejší variant prepravy vlakovým spojením do Hodonína a nadviazala by som na pešiu trasu a cyklotrasu, ktorá vedie z Hodonína do Mikulčíc o celkovej dĺžke cca 10 km. Začína na námestí T.G. Masaryka v Hodoníne, vedie k múzeu a okolo elektrárne lesmi a lúkami okolo rieky Moravy k pamiatke Slovanské hradisko do Mikulčíc. Trasa vedie čiastočne upravenými štrkovými cestami. Účastníci pútnického cestovného ruchu môžu prenocovať v Blatnici pod Sv. Antonínkem a v Mikulčiciach.

Z Mikulčíc bude trasa pokračovať na územie Slovenskej republiky cez Tvrdonice. Z Mikulčíc sa do Tvrdoníc dostaneme cyklotrasou Podluží dlhou cca 7 km, ktorá vedie cez Mikulčice- Moravskú Novú Ves až priamo do Tvrdoníc. Vedie pozdĺž rieky Moravy zhruba 6 km a zvyšných cca 500 metrov vedie lesom, tzv. Anglickou alejou znázornenou na mape v Prílohe IV. Z Tvrdoníc sa dostaneme lodnou prepravou do prístavu Gbely Adamov, ktorý sa nachádza na rieke Morave. Mesto Gbely sprístupnilo cyklotrasu Gbely-Tvrdonice prostredníctvom lodnej dopravy po rieke Morave, ktorá uľahčuje prepravu a dostupnosť na oboch stranách republík. Cesta loďou trvá zhruba 15 minút a cena na 1 osobu je 1,96€ (50 Kč). Frekvencia plavieb je 6x denne. Na brehu Moravy sú zatiaľ dostupné a zriadené tri prístavy a aktívne premávajúce dve lode, ktoré dokážu doplaviť na druhú stranu brehu peších turistov, cykloturistov s bicyklami, kočík, či psa. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

Z Gbelov cyklotrasou po hrádzi rieky Moravy sa návštevníci dostanú k obci Kopčany, kde sa nachádza kostol svätej Margity Antiochijskej. Od kostolíka sv. Margity Antiochijskej sa po mierne upravenej ceste vedúcej mimo štátnu cestnú komunikáciu návštevníci dostanú do mesta Holíč. Trasa dlhá zhruba 3 km vedie priamo k Holíčskemu zámku, v ktorom sú v sezóne sprístupnené prehliadky s výkladom a tiež možnosť plavby na člnoch vo valoch v okolí zámku. Pre pútnikov je možnosť v Kostole sv. Martina navštíviť najstarší barokový oltár Panny Márie v Strednej Európe. Z Holíča je možnosť dostať sa cyklotrasou zvanou Záhorská magistrála až do Šaštína. Táto trasa však vedie po štátnej ceste č. 590 cez Petrovu Ves a pre putovanie nie je vhodná. Rozhodla som sa pešiu trasu a cyklotrasu, po ktorej sa návštevníci vyberú z Holíča odkloniť na Skalicu. Začiatok trasy bude z Holíčskeho zámku

smerom na Prietržku. V obci Prietržka obídeme kostol a cintorín, kde prejdeme vinohradníckou oblasťou do Vrádišťa a z Vrádišťa na Skalicu. Tento úsek je dlhý cca 8 km. Pri príchode do Skalice si návštevníci môžu prehliadnúť všetky cirkevné aj svetské zaujímavosti, kedy im skalická turistická informačná kancelária dokáže sprostredkovať možnosť sprievodcu a odborného výkladu. Cyklotrasou Skalica- Baťov kanál- Morava (rybníky) si návštevníci môžu spestriť poobedie v prírode. Zo Skalice trasa vyvrcholí príchodom do Šaštína. Ako druh prepravy som zvolila autobusovú linku s nástupnou zastávkou v Skalici a výstupnou v Šaštíne (vzdialenosť cca 30 km, odhadovaná doba 40 min.). Z autobusovej stanice sa návštevníci pešo vydajú k Bazilike Sedembolestnej v Šaštíne, cesta trvá normálnou chôdzou asi 10- 15 minút s možnosťou prehliadky. Pre zainteresovaných bude nasledovať omša s farárom. Podľa dostupných informácií na základe rozhovorov s miestnymi obyvateľmi býva pre pútnikov možnosť ubytovania v Gymnázium Jána Bosca vedľa baziliky. Jedná sa o ubytovanie skromného charakteru za dohodnutý poplatok. V Prílohe IV uvádzam mapu, ktorá bola vytvorená firmou SHOCart a bola mi poskytnutá Zlínskym krajom. V tejto mape som prehľadne zaznačila trasu popísanú v 3. a 4. etape.

Po celej dĺžke trasy cca 70 km pešej/ cyklotrasy navrhujem nainštalovať 14 drevených prístreškov s informačnými tabuľami. Tabule obsahovo napĺňajú geografické, prírodné, kultúrne a náboženské informácie k jednotlivým oblastiam.

Navrhovaný itinerár pútnických zastavení na trase Blatnice pod Sv. Antonínkem- Šaštín:

1. Sv. Antonínek- kaple svätého Antonína Paduánskeho
2. Baťov kanál v úseku Strážnice- Sudoměřice- Výklopník- Hodonín
3. začiatok cyklotrasy Hodonín- Mikulčice
4. Mikulčice- Slovanské hradisko
5. Prístav Tvrdonice (ČR)
6. Prístav Gbely- Adamovské jazerá (SR)
7. Kostol svätej Margity Antiochijskej, Kopčany
8. Holíčsky zámok
9. Kostol sv. Martina, Holíč
10. Loretánska kaplnka, Holíč

11. Kalvária, Skalica
12. Kostol sv. Michala Archanjela, Skalica
13. Baťov kanál Skalica
14. Bazilika Sedembolestnej, Šaštín

10.4 Marketingová komunikačná podpora projektu

V tejto stati projektu načrtnem možné varianty propagácie, ktorými sa pokúsím zvýšiť povedomie o predĺžení „Poutní stezky sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“. Návrhy by mali prispieť k zvýšeniu povedomia o historickom a kultúrnom dedičstve a odkaze sv. Cyrila a Metóda a takisto k pripomenutiu tohto druhu cestovného ruchu a cirkevných pamiatok, ktoré v oblasti Zlínskeho, Juhomoravského a Trnavského kraja sú. Keďže význam práce nie je marketingového charakteru, uvedené návrhy slúžia len pre inšpiráciu a náčrt propagácie. Súčasne je nutné si uvedomiť, že náklady na marketing tvoria významnú položku projektu, takže je nutné sa nimi zaoberať.

10.4.1 Identifikácia cieľovej skupiny

Propagáciu navrhovanej trasy zamierim na cieľovú skupinu 40-60 rokov. Tento segment som zvolila, pretože následný návrh balíčku predĺženia trasy budem smerovať práve na túto cieľovú skupinu. Zahŕňa ekonomicky aktívne obyvateľstvo, prevažne s dospelými deťmi, osamostatnenými deťmi žijúcimi mimo domov, alebo bez detí.

10.4.2 Návrhy propagácie

Rozhodla som sa zamerať len na finančne menej náročné prostriedky propagácie (vynímajúc televízne spoty), keďže dotácie Európskej únie podporujú propagáciu len zo 7%. Bližšie informácie k financovaniu projektu uvádza kapitola 10.5.1. Uvedené ceny sú prepočítané z českej meny na eurá a to podľa kurzovného lístku ČNB platného pre 5.4. 2013.

Webová prezentácia projektu

Veľká väčšina projektov v súčasnej dobe disponuje webovými stránkami, ktoré ponúkajú obojstrannú komunikáciu medzi realizátorom projektu a verejnosťou. Samozrejmosťou je umiestnenie nového produktu pútnickej trasy/cyklotrasy na webové stránky Zlínskeho kraja, na oficiálne stránky zameriavajúce sa na oslavu jubilea 1150 rokov príchodu sv. Cyrila

a Metóda na Velkou Moravu, oficiálne stránky obce Velehrad, Východní Moravy, Matice svatohostýnskej, Matice velehradskej a Matice svatoantonínskej (www.kr-zlinsky.cz, www.velehrad.eu, www.velehrad.cz, www.velehradinfo.cz, www.vychodni-morava.cz, www.hostyn.cz, www.matricevelehradska.cz, www.antoninek.cz). Keďže som v dotazníkovom šetrení zistila, že Velehrad je u vzorky respondentov najnavštevovanejšou českou pútnickou pamiatkou, považujem za logický krok šíriť publicitu tohto projektu pomocou ich webovej stránky a tiež webovej stránky Matice velehradskej a Matice svatoantonínskej. Na základe výsledkov dotazníkového šetrenia predpokladám, že pútnického putovania na novo predĺženej trase by sa zúčastnili návštevníci a turisti nielen kvôli náboženskému, ale i kultúrnemu významu oblasti. Preto je dôležité informácie o novom produkte predĺženej trasy umiestniť aj turistické informačné portály na Slovensku aj v Českej republike (napr. www.turistikaonline.sk, www.kudyznudy.cz).

Tlačená forma propagácie

Letáky a turistický sprievodca- oboje tlačené formy podpory produktu prispievajú k zlepšeniu povedomia o produkte. V prípade predĺženia kultúrnej cesty je dôležitým propagačným materiálom turistický sprievodca, ktorý by okrem iného obsahoval typy na výlety v bezprostrednom okolí trasy, čím by prispel aj k rozvoju ďalším kultúrnych a cirkevných pamiatok. Základom turistického sprievodcu cyrilometodejských ciest by bola podrobná mapa popisujúca rozšírenie pútnickej cesty zo Sv. Antonínka do Šaštína. Pre návrh turistického sprievodcu som zvolila nemenovanú marketingovú spoločnosť, ktorá sa dlhé roky špecializuje na marketing cestovného ruchu. V počte 50 000 výtlačkov sa bude turistický sprievodca distribuovať do turistických informačných kancelárií, centier cestovného ruchu, kostolov a popríklad na farnosti väčších miest Českej a Slovenskej republiky. Počet kusov turistického sprievodcu som odhadla na základe informácii o množstve nepredajných kusov sprievodcov, ktoré vyšli pod záštitou Centrality cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s. v minulých obdobiach.

Tab. 9 Náklady marketingovej spoločnosti na prípravu sprievodcu

	Rozsah	Náklad	Blok	Obálka	Väzba
Parametre:	16+ 4 strany, A5	50 000 ks	80g LWC	160g KM	V1
Tlač vrátane dopravy:				3 548,42 € bez DPH (91 425 Kč bez DPH)	
Návrh grafiky, zlom publikácie, nákup a úprava fotografií, nákup mapy, predtlačená príprava, tlač, doprava:				4 647, 55 € bez DPH (119 744 Kč bez DPH)	

Zdroj: vlastné spracovanie, interné údaje marketingovej spoločnosti

Okrem turistických sprievodcov projekt rozšírenia pútnickej trasy podporíme aj letákmi v počte kusov 750. Náklady na letáky uvádza tabuľka 10.

Tab. 10 Náklady na prípravu letákov

	Rozsah	Náklad	Papier	Cena vrátane dopravy
Letáky	1-stránkový, 120 x120 mm	750 ks	115 g/m ²	23,37 € bez DPH (602, 59 Kč bez DPH)

Zdroj: <http://print24.com/cz/>

Články v tlači

Propagovať kultúrnu cestu je možné aj prostredníctvom tlače, kedy som vybrala denníky a týždenníky Českej a Slovenskej republiky. Uvádzam prehľad cien denníkov vo vybraných krajoch oboch republík. Inzerciou v denníkoch by sa mohlo rozšíriť povedomie o pútnickej trase, pretože by pokrylo široké územie a oslovilo veľký segment potenciálnych účastníkov. Ceny sú uvedené bez DPH.

Tab. 11 Náklady tlačenej reklamy

Názov tlače	Typ tlače	Formát tlače	Celková cena v EUR	Celková cena v CZK
Týždenník pre Záhorie	Týždenník	40,5 x 26 mm	17 €	438 Kč
Trnavské noviny	Týždenník	40,5 x 26 mm	22 €	567 Kč
Trenčianske noviny	Týždenník	40,5 x 26 mm	22 €	567 Kč
Slovácké noviny	Týždenník	1 stĺpec= 43 mm	25,03 €	645 Kč
Zlínsky deník	Denník	1 stĺpec= 43 mm	21,70 €	559 Kč
Kroměřížsky deník	Denník	1 stĺpec= 43 mm	13,35 €	344 Kč

Zdroj: <http://g.denik.cz/88/70/vlp-cen-k-13-new.pdf>, <http://www.mynoviny.sk/inzercia-9.aspx>

Mapy

Mapa v náklade 30 000 ks bude zhotovená špecialistom na zhotovovanie máp. Bude sa jednať o orientačnú mapu v okolí trasy, avšak je možnosť zväčšiť formát mapy a tým zabezpečiť podrobnejší prehľad. Mapa zahŕňa Zlínsky, Juhomoravský a Trnavský kraj a bude distribuovaná do turistických informačných centier, múzeí a kostolov. Tvorbou máp sa zaoberá spoločnosť SHOCart s.r.o., ktorej oslovením sa mi podarilo získať nasledujúcu cenu.

Tab. 12 Náklady na výrobu mapy spoločnosti SHOCart, s.r.o.

	Formát	Meradlo	Náklad	Cena s licenciami k tlači
Mapa	280 x 200 mm	1:1 000 000	30 000 ks	240,64 € bez DPH (6 200 Kč bez DPH)

Zdroj: interné informácie spoločnosti SHOCart s.r.o.

Reklama v rádiu

Reklama v rádiu je vzhľadom k počtu oslovenia poslucháčov a ceny za uverejnenie spotu primeraným prostriedkom k šíreniu povedomia o produkte. Záleží však na výške rozpočtu, ktoré do propagácie chceme vložiť. Z českých rádii som zvolila rádio Impuls a zo slovenských rádii rádio Expres. Voľbu rádii som prispôsobila výsledkom dotazníku o prevažnom cieľovom segmente a tiež štatistikám týždennej počúvanosti. Je nutné dodať, že sa jedná o ceny v hlavnom rozhlasovom čase. Podľa výšky finančných prostriedkov, ktoré budú uvoľnené na propagáciu, je možné zvoliť reklamu i v inom časovom pásme s nižšími ná-

kladmi. Náklady na uverejnenie rozhlasovej reklamy nepočítam do kalkulácie počiatočnej fázy projektu a preto cenník nákladov uvádzam len pre predstavu.

Tab. 13 Náklady na uverejnenie reklamy v rozhlase

	Počet poslucháčov	Cieľová skupina	Dĺžka spotu	Cena spotu
Impuls	2 237 000/ týždeň	20- 54 rokov	25 sekúnd	1 176 € (9:00-12:00) (30 299 Kč)
Expres	1 511 000/ týždeň	20- 49 rokov	30 sekúnd	860 € (07:00- 13:00) (22 158 Kč)

Zdroj: <http://www.mediaevne.cz/produkt/200/impuls>, <http://static.expres.sk/public/data/Article/3153/file/celoplosny-a-regionalny-cennik-vysielania.pdf>

Mobilné technológie

V dnešnom rozvíjajúcom sa svete technológií nie je raritou využívať mobilné telefóny (smart phony) k internetovým účelom. Tohto fenoménu som sa rozhodla využiť pre návrh propagácie a lepšej dostupnosti informácií pre návštevníkov. Z internetových stránok mobilného sprievodcu CLiCK existuje možnosť zdarma stiahnuť turistických sprievodcov miest, pamiatok, či udalostí. Umiestnením informácií na tento web docielime komfort návštevníkov a efektívnejšiu distribúciu informácií. (CLiCK Katalog průvodců do mobilu) Distribúciu informácií prostredníctvom mobilných technológií podporíme takisto využitím QR kódov (Quick Response Code). QR kód bude umiestnený na drevených informačných zastaveniach v blízkosti významných oblastí. Po nasnímaní QR kódu smartphonom sa v telefonickom zariadení návštevníka objavia informácie o prírodných, sakrálnych, či svet-ských zaujímavostiach v danej destinácii. Súčasťou by boli aj linky k mapám pre lepšiu orientáciu v teréne. Kalkuláciu pre návrh QR kódu slovenskou spoločnosťou uvádzam v tabuľke.

Tab. 14 Cenník pre návrh QR kódu

Činnosti	Celková cena v EUR	Celková cena v CZK
Vypracovanie projektu	od 59 €	od 1 520 Kč
Mapovanie- základná cena do 1 hod	16,60 €	428 Kč
Mapovanie- každá ďalšia začatá hodina	12 €	310 Kč
Návrh QR kódu	3,30 €/ks	85 Kč/ ks
Vizualizácia	4,90 €/ks	127 Kč/ ks
Inštalácia QR kódu + materiál	16 €/ kód	413 Kč/ kód
Servis, servis práce	7 €/kód	180 Kč/ kód
Preklad do cudzieho jazyka	podľa rozsahu	podľa rozsahu

Zdroj: <http://www.qr-kody.sk/index.php/sluzby/cennik-sluzieb>

Direct marketing

Direct marketing sa považuje za dynamickú a perspektívnu formu marketingovej komunikácie, ktorá dokáže osloviť cieľový segment v jeho pohodlí domova. Navrhujem využitie emailovej komunikácie s farnosťami a cirkevnými spolkami. Tým oslovíme silné cieľové skupiny, ktoré by o produkt pútnickej trasy mohli javiť záujem.

Public relations

Udržiavať pozitívne vzťahy s verejnosťou a šíriť tým povedomie o predĺženej kultúrnej ceste by mala na starosti Centrála cestovného ruchu Východní Moravy. Prednáškami na univerzitách, či na veletrhoch by mohla osloviť potenciálnu cieľovú skupinu návštevníkov.

Vizuálne sa bude projekt prezentovať pod značkou 1150. výročia osláv príchodu sv. Cyrila a Metóda na Veľkú Moravu. Vzťahy s verejnosťou by som podporila aj online nástrojmi, ktoré sú v dnešnej dobe neodmysliteľnou súčasťou každodenného života. Pomocou sociálnych sietí, webových stránok a webových prezentácií by sme mohli dosiahnuť šírenie tejto formy cestovného ruchu medzi širokú verejnosť.

Výbornou formou šírenia povedomia je prezentácia na filmových festivaloch. Po hlbšom prieskume filmových festivalov som zistila, že krátky snímok pri príležitosti výročia osláv sv. Cyrila a Metóda by mohol osloviť účastníkov filmového festivalu Tourfilm a Tour region film v Karlových Varoch. Pre potreby festivalu je nutné prihlásiť sa do súťaže s krátkym klipom a filmovým spotom do 2 minút, ktorý by prezentoval pútnickú tradíciu Zlínskeho a Juhomoravského kraja a to do 25.7. 2013. V spote by došlo aj k prezentácii rozší-

renia pútnickej trasy do Šaštína. Týmto krátkym spotom by sa zvýšilo povedomie nielen o rozšírení pútnickej cesty na Slovensko, ale prispel by tak aj k všeobecnej propagácii pútnickej turistiky. (Tourfilm)

10.5 Ekonomické spracovanie projektu

Projekt predĺženia pútnickej trasy v rámci projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ ako každý projekt so sebou prináša určité náklady. Náklady súvisiace s financovaním organizačného zabezpečenia projektu sú nasledovné. Projektoví a finanční manažéri budú finančne odmeňovaný z rozpočtu Zlínskeho kraja a náklady partnerov, ktorí sa zúčastnia zasadania Riadiaceho výboru počas trvania realizácie projektu, budú hradené z vlastných rozpočtov partnerov. Náklady súvisiace s realizačnou a investičnou stránkou projektu načrtne nasledujúca kapitola.

10.5.1 Rozpočet projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

Projekt predĺženia európskej cyrilometodejskej trasy je len kúskom mozaiky v rámci veľkého projektu „Európska kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje“ a to najmä oblasti 5. Kultúrny cestovný ruch a udržateľný rozvoj kultúry. Rada Zlínskeho kraja schválila finančné prostriedky na zaštitenie a predfinancovanie celého projektu predĺženia trasy vo výške 23 529,40€. Z tejto schválenej sumy 23 529,40€ budú náklady na projekt vo výške 19 999, 98€ pochádzať z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika- Česká republika a zvyšných 3 529,42€ bude použitých z vlastných prostriedkov rozpočtu Zlínskeho kraja. V percentuálnom vyjadrení bude 15% zdrojov financovania pochádzať z rozpočtu kraja a zvyšných 85% bude spolufinancovaných zo zdrojov Európskej únie. Uvedená čiastka 23 529,40€ je celková čiastka získaná na neinvestičnú časť projektu, z ktorej sa budú hradíť dve oblasti dve hlavné oblasti uvedené v tabuľke 15.

Tab. 15 Rozpočet projektu predĺženia cyrilometodejskej trasy

Výdaj	Náklady (v EUR)
1. Osobné výdaje	0
1.1. Hrubé mzdy a platy	0
1.2. Odvody sociálneho a zdravotného poistenia platené zamestnávateľom	0
1.3. Iné	0
2. Vecné výdaje	0
2.1. Materiál vrátane PHM	0
2.2. Samostatné huteľné veci- DHM, DNHM	0
2.3. Cestovné náhrady podľa zákona	0
2.4. Prenájom	0
2.5. Nákup použitého zariadenia	0
2.6. Nákup HW a SW	0
2.7. Režijné výdaje (voda, teplo, plyn, energie)	0
2.8. Prepravné	0
2.9. Honoráre	0
2.10. Ubytovanie	0
2.11. Stravné	0
2.12. Iné	0
3. Externé služby	23 529,40
3.1. Posudky (technické, finančné...)	0
3.2. Poplatky za právne a notárske služby	0
3.3. Poradenstvo a konzultácie	0
3.4. Zaisťovanie aktivít mikroprojektu prostredníctvom verejnej zákazky malého rozsahu (pasportizácia atraktív a služieb cestovného ruchu, návrh trasovania pútnickej trasy Sv. Antonínok- Mikulčice/Kopčany- Gbely- Šaštín, a spracovanie grafiky a manuálu pre značenie cyrilometodejskej cesty vrátane návrhu informačných systémov, atď.).	15 529,40
3.5. Spracovanie dokumentácie pre stavebné povolenie na informačný systém prostredníctvom verejnej zákazky malého rozsahu	8 000,00
4. Výdaje na publicitu	0
4.1. Informačné tabule, pamätné desky ai. súvisiace s projektom	0
4.2. Iné	0
5. Investičné výdaje	0
5.1. Stavebné výdaje	0
5.2. Samostatné huteľné veci- HM	0
5.3. Samostatné huteľné veci- NHM	0
6. Ostatné výdaje	0
7. Celkové spôsobilé výdaje	23 529,40
8. Príjmy mikroprojektu	0
9. Celkové upravené spôsobilé výdaje	23 529,40
10. Nespôsobilé výdaje	0
11. Celkové výdaje projektu	23 529,40

Zdroj: vlastné spracovanie, interný zdroj Zlínskeho kraja

Z rozpočtu projektu je zrejmé, že finančné prostriedky nebudú použité na propagáciu projektu predĺženia cyrilometodejskej trasy.

V nadväznosti na mikroprojekt „Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ bol podaný nadväzujúci mikroprojekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, realizace“, ktorý je východiskom prvého, vyššie uvedeného projektu. Celková výška rozpočtu je 35 298, 37€, z toho 30 000€ sú dotácie a zvyšných 5 298, 37€ sú vlastné zdroje žiadateľa (Zlínsky kraj). Tento nadväzujúci projekt rieši zo 7% propagáciu a z 93% investičnú stránku projektu. Pretože sa nejedná o komplementárny projekt, je možné tieto aktivity realizovať len na českej strane. Aktivity, ktoré rozpočet nadväzujúceho projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, realizace“ bude podporovať sú:

- Preznačenie a nové značenie cyrilometodejských ciest Sv. Hostýn- Velehrad- Sv. Antoníněk- Mikulčice Valy
- Vybudovanie 15 informačných tabúl na úseku Velehrad- Sv. Antoníněk- Mikulčice Valy
- Spracovanie informačného bulletinu pre celú cyrilometodejskú trasu vrátane Slovenskej republiky. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja)

10.5.2 Tvorba balíčku

Tvorbu balíčku pútnickej trasy som postavila na návrhu pútnickej trasy č.3 a zamerala som sa na cieľovú skupinu veriacich, ktorí okrem cirkevných pamiatok, radi spoznajú aj krásy prírody a kultúrnych zaujímavostí mesta, vo veku 40- 60 rokov. Pri určovaní cieľovej skupiny a tvorby programu som sa pridržiavala výsledkov dotazníkového šetrenia. Keďže časové údaje pre vymedzenie úsekov sú individuálne a úseky budú musieť byť presnejšie vymerané, nebolo možné určiť približný časový harmonogram balíčku, a preto som sa zamerala len na cirkevné, kultúrne a spoločenské aktivity.

Balíček zájazdu pre vekovú skupinu 40-60 rokov pozostáva zo 4 dní:

1. deň

- príchod do Blatnice pod Sv. Antonínkem, ubytovanie v Penzióně Sauvignon, Blatnice pod Sv. Antonínkem na 1 noc s možnosťou raňajok
- prehliadka Blatnice pod Sv. Antonínkem a pešie putovanie k Sv. Antonínkovi (cca 5 km)
- návrat naspäť do penziónu, ktorý sa nachádza v blízkosti vinných sklepov

- Putovania po blatnických búdach 2013, vstup v predpredaji do 10. 5.2013 je 23,29€/600 Kč a zahŕňa: voľnú degustáciu vína v otvorených búdach, degustačný pohárik, poukaz na odber vína v hodnote 200 Kč, jazdu konským záprahom, ukážka cimbalovej muziky v sklepoch, ukážku ľudových remesiel, sprevádzajúci program, vstup do blatnického múzea (Cech blatnických vinařů, ©2011)

2. deň:

- Presun z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Strážnice cyklotrasou. Návšteva skanzenu, Kostola Nanebovzatia Panny Márie. Zo Strážnice do Hodonína presun vlakom.
- Z Hodonína pešia trasa/cyklotrasa do Mikulčíc (cca 10 km). Návšteva Slovanského hradiska s prehliadkou.
- Ubytovanie a stravovanie (raňajky) v Mikulčiciach.

3. deň:

- Presun z Mikulčíc do Tvrdoníc cyklotrasou (cca 7 km). Presun z Tvrdoníc lodnou dopravou do prístavu Gbely- Adamov. Možnosť relaxácie pri vode, či okúpanie sa v jazere.
- Z prístavu Gbely- Adamov pokračujeme cyklotrasou po hrádzi rieky Moravy do Kopčian. Prehliadka kostolíka sv. Margity Antiochijskej.
- Presun z Kopčian do Holiča (cca 10 km). Prehliadka Holičskeho zámku, historického veterného mlyna a cirkevných pamiatok. Možnosť člňkovania na loďkách vo valoch v blízkosti zámku.
- Z Holiča pokračuje cyklotrasou cez vinohradnícku oblasť do Skalice, prehliadka kostola, návšteva Baťovho kanálu.
- Presun zo Skalice autobusovou dopravou do Šaštína, nocľah a stravovanie formou raňajok v Šaštíne (Gymnázium Jana Bosca)
- Na cestu je potrebné zabaliť jedlo a dostatočné množstvo tekutín.

4. deň

- Prehliadka mesta Šaštín so sprievodcom. Návšteva Baziliky Sedembolestnej s možnosťou bohoslužby. Po prehliadke nasleduje individuálny program účastníkov zázjazdu. Možnosť navštíviť rekreačné stredisko Gazárka.
- Návrat domov, alebo pokračovanie v putovaní.

10.5.3 Kalkulácia položiek ceny

Medzi položky, ktoré návštevník trasy behom svojej účasti na pútnickom cestovnom ruchu nakúpi patrí ubytovanie, stravovanie, doprava, poprípade služby sprievodcu s výkladom. Ubytovanie pútnických zázjazdov býva riešené formou ubytovania v kláštore, na farnosťiach, či v obydliach miestnych obyvateľov po predošlej dohode. Keďže tieto informácie trh neuvádza, v rámci ubytovania do ceny kalkulujem služby penziónov. Stravovanie prebieha formou raňajok, ostatné položky si jednotliviec hradí sám a preto nie sú zahrnuté v cene stravovania. Keďže sa v produkte jedná primárne o pešiu turistiku a cykloturistiku, výdaje návštevníka na dopravu budú minimálne.

Pri skupinovom pútnickom zázjazde sa cena sprievodcovských služieb rozdelí medzi jednotlivé osoby na úrovni minimálnej očakávanej obsadenosti pútnického putovania. Cena sprievodcovských služieb v Skalici a v Šaštíne sa účtuje na skupinu. Aby som mohla rozpočítať cenu služieb sprievodcu pre jednu osobu, zvolila som veľkosť vzorky skupiny o 10 členoch. Cenu služby touto predpokladanou minimálnou očakávanou obsadenosťou podelím a rozpočítam na jednu osobu a zahrniem do kalkulácie. Tabuľky 16,17 a 18 rozpočítavajú položky dopravy, ubytovania, stravovania a vstupov (poprípade sprievodcovských služieb) na jednotlivca a tabuľka 19 kalkuluje cenu zázjazdu so všetkými službami na 1 osobu/ 4 dni.

Tab. 16 Kalkulácia dopravy na 1 osobu

Trasa/ km/čas	Druh dopravy	Cena/ os
Blatnice pod Sv. Antonínkem- Strážnice/ 12 km/27 min.	vlak	0,93 €/ 24 Kč
Strážnice- Hodonín/19 km/27 min.	vlak	1,32€/ 34 Kč
Gbely- Tvrdonice/ 15 min.	loď	1,94€/ 50 Kč
Skalica- Šaštín/ 29 km/49 min.	autobus	1,70 €/ 44 Kč
Spolu		5,89 €/134 Kč

Zdroj:<http://cp.atlas.sk/vlakbus/spojenie/>, <http://www.gbely.sk/storage/gbelan/2012/gbelan072012.pdf>

Tab. 17 Kalkulácia ubytovania a stravovania na 1 osobu/noc

Kategória ubyt. zariadenia	Ubytovanie	Stravovanie	Celková cena
Penzion Sauvignon, Blatnice pod Sv. Antonínkem	15,50€/ 400 Kč	3,10€/ 80 Kč	18,60€/480 Kč
Penzion u Kostela, Mikulčice	14€/ 350 Kč	1,55€/ 40 Kč	15,55€/390 Kč
Gymnázium Jana Bosca, Šaštín	cena dohodou	cena dohodou	-
Spolu	29,50€/ 750 Kč	4,65€/120 Kč	34,15€/870 Kč

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z: <http://www.penzionsauvignon.cz/>, <http://www.penzionmikulcice.cz/ubytovani/cenik>

Tab. 18 Kalkulácia prehliadok a atrakcií

	Dĺžka	Cena/ dospelý
Holíčsky zámok	-	1 €/ 26 Kč
Prenájom člnov, Holíč	1 čln/ 1 hodina	1 €/ 26 Kč
Masarykovo múzeum, Hodonín		1,94 €/ 50 Kč
Mikulčice+ sprievodca	1 hodina	3,10 €/ 80 Kč
Putovanie po blatnických búdach		23,30 €/ 600 Kč
Skalica- Bařov kanál	-	5 €/ 129 Kč
Skalica- kostol	1 hodina/ skupina 1 hodina/1 osoba	11 €/ 284 Kč 1,10€/28,40 Kč
Šařtín- prehliadka	2 hodiny/skupina 2 hodiny/ 1 osoba	10 €/ 258 Kč 1 €/ 26Kč
Spolu		37,44 €/ 965,40Kč

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z:

<http://www.holic.sk/images/stories/2012/plagaty/Cennik-vstupov-a-balikov-2012.pdf>, http://www.prvaplavebna.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=22&Itemid=35, http://www.gazarka.eu/_dokumenty/prehliadky/prehliadka_sastin.pdf, <http://www.jizni-morava.cz/?tpl=42&typ=1&id=1883>,
<http://www.vinariblatnice.cz/putovani-2013>

Po získaní cien jednotlivých položiek pristúpim k finálnej kalkulácii ceny na osobu. Všetky predchádzajúce ceny sú vypracované podľa interných údajov jednotlivých miest. Súhrnom cien, ktoré návštevník utŕži za ubytovanie, stravovanie, dopravu a vstupy so sprievodcovskými službami dostaneme výšku ceny, ktorú jednotlivец vydá na spotrebu za 4 dni strávené na cyrilometodejskej trase. Samozrejme, výška sumy sa môže odlišovať v závislosti od počtu využitých vstupov počas pobytu.

Tab. 19 Kalkulácia ceny pre 1 osobu/ 4 dni

Činnosti zájazdu	Cena v EUR	Cena v CZK
Doprava (2x vlak, 1x autobus, 1x loď)	5,89 €	152 Kč
Ubytovanie (Penzion Sauvignon/1os/noc+ Penzion u Kostela/1os/noc)	29,50 €	750 Kč
Stravovanie (2x raňajky v penziónoch)	4,65 €	120 Kč
Vstupy: Holíčsky zámok, prenájom člnkov, Hodonín- múzeum, Mikulčice so sprievodcom, Skalica -Bařov kanál, kostol v Skalici, Putovanie po blatnických búdach, prehliadka Šařtína	37,44 €	965,40 Kč
Spolu (1osoba/4 dni)	77,48 €	1987,40 Kč

Zdroj: vlastné spracovanie

Návštevník na 4 dňovom pokračovaní pútnického zájazdu cyrilometodejskej cesty z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Šařtína utřzi celkovú sumu 77,48 €/ 1987,40 Kč. Je dôležitú zohľadniť fakt, že ceny vstupov sú rozpočítané medzi individuálnych účastníkov. Počet členov skupiny (pre projekt zvolená vzorka 10 členovia v 1 skupine) sa nahlási sprievodcom vopred a tí potom vykalkulujú cenu vstupu na jednu osobu.

10.5.4 Nákladová stránka projektu

V rámci nákladov na realizáciu predĺženia kultúrnej cesty je potrebné rátať s hlavnými nákladmi na verejné zákazky, ktoré sú uvedené v kapitole 10.5.1 o rozpočte projektu. Kalkulácia nákladov na realizáciu projektu sa zameriava na vyčíslenie nákladov jednotlivých artiklov propagácie a značenia, ktoré rozpočet mikroprojektu rieši len čiastočne. Ceny sú uvedené bez DPH.

Tab. 20 Náklady na realizáciu projektu

Náklad	Cena za 1 ks	Počet ks	Výpočet	Celková cena
<u>Výroba turistických značiek:</u>				
Pešia turistika (450x140 mm)	13,65 €	5	13,65x 5	68,25 €
Cykloturistika (450x140 mm)	13,90 €	5	13,90x 5	69,50 €
Drevené zastavenia	1 164,37 €	14	14x 1164,37	16 301,18 €
Turistický sprievodca	-	50 000	-	4 647,55 €
Mapy	-	30 000	-	240,64 €
Letáky	-	750	-	23,37 €
Reklama v tlači*¹	42,03 €	5	42,03x 5	210,15 €
QR kódy*²	31,20 €	14	31,20x 14	436,80 €
				<u>21 997,44 €</u> <i>(566 752,71 Kč)</i>

Zdroj: vlastné spracovanie

*¹Náklad na reklamu v tlači zahŕňa Týždenník pre Záhorie, Slovácke noviny

*²Náklad na QR kódy zahŕňa návrh, vizualizáciu, inštaláciu, materiál a servis

Finančné zaštitenie drevených zastavení s informačnými tabuľami v celkovej hodnote 16 301,18 € bude riešené pomocou dobrovoľných jednotlivcov alebo inštitúcií, ktoré si zastavenie „osvoja“. V súčasnej dobe tento proces „osvojenia“ funguje na pútnických trasách, pričom zastavenia na trase Velehrad- Sv. Antonínok nesú vždy meno svojho finančného prispievateľa. Ďalšie potrebné finančné prostriedky na projekt sa musia hľadať v dotačných programoch, ktoré vyhlasuje Európska únia v rámci štrukturálnych fondov alebo v ostatných programoch, t.j. Vyšehradský fond, programy Európskej komisie, Nórske fondy, národné a krajské fondy a pod. (Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja a Centrály cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s.)

10.6 Dopad na životné prostredie

Pešia trasa/ cyklotrasa projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ sa na území Českej republiky dotýka archeologického náleziska hradiska z čias Veľkej Moravy v Mikulčiciach a na území Slovenskej republiky pamiatkovej zóny Kopčany. Trasa projektu Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ bude vedená prevažne po

trasách Klubu českých turistov na území České republiky a predpokladá sa, že i na Slovensku bude trasa vedená po stávajúcich turistických trasách, je dôležité dbať na ich údržbu. V okolí Šaštína sa nachádzajú dve národné prírodné rezervácie v chránenej krajinskej oblasti Záhorie.

V dôsledku vyššie uvedených skutočností, je potrebné dbať na ochranu životného prostredia a chrániť ho pred negatívnymi vplyvmi. Pri realizácii projektu môže dôjsť k poškodeniu územia výstavbou drevených zastavení s informačným systémom a tiež v prípade úprav trasy pre potreby turistu môže ťažkou mechanikou dôjsť k narušeniu prírodného prostredia. Môže dôjsť k znečisťovaniu životného prostredia odpadmi, kontamináciou kanálov, riek a jazier v blízkosti trasy (Baťův kanál, rieka Morava, Gbely- Adamovské jazera). Je treba počítať aj s následkami vandalizmu. Okrem negatívnych aspektov, však trasa prináša aj pozitívny vplyv na životné prostredie a to v súvislosti so skultúrňovaním a úpravou komunikácií pre turistov.

10.7 Identifikácia rizík projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“

Každý projekt na seba viaže určité riziko a preto je pri realizácii projektu dôležité zamerať sa na možné hrozby, ktoré by mohli projekt negatívne ovplyvniť. Pri správnej identifikácii rizík projektu môžeme zabrániť prípadnému vzniku problémov. Z tohto dôvodu som sa zamerala na riziká, ktoré môžu ohroziť realizáciu projektu, či oneskoriť časovo vytýčený cieľ projektu.

Jedným z rizík, ktoré môžu ovplyvniť úspech projektu je nízka účasť potenciálnych návštevníkov pútnickej trasy. Keďže dotazníkovým šetrením u vzorky respondentov som zistila, že záujem o predĺženie pútnickej trasy je z 85%, pravdepodobnosť tohto rizika je nízka, avšak je potrebné s ním do budúcnosti rátať. Je potrebné pripomenúť, že výsledky prieskumu môžu byť do určitej miery skresľujúce.

Ďalším podstatne významnejším rizikom sú nedostatočné komunikačné a propagačné nástroje a aktivity, pomocou ktorých sa trasa dostane do povedomia občanov rôznych štátov. Pri dotazníkovom šetrení som mala možnosť kontaktu s respondentmi, ktorí priznali nevedomosť o tejto forme cestovného ruchu na Slovensku a v Českej republike. Propagácii pre-

to prikladám vysokú mieru rizika, keďže táto forma vyžaduje prepracovanú propagačnú stratégiu a dostatok finančných prostriedkov na jej realizáciu.

S propagáciou úzko súvisí aj ďalší rizikový faktor a to nedostatok financií. Nedostatočné financovanie môže mať za následok nemožnosť dokončenia projektu a slabú propagáciu pútnickej cesty.

Nadväzujúcim rizikom na získanie nedostatku finančných prostriedkov je nízky záujem obcí, ktoré by sa podieľali na projekte. Pri oslovení obcí a miest, ktoré by do projektu priniesli finančnú výpomoc, môže nastať situácia, že nebudú mať záujem podieľať sa na spolufinancovaní a spolupráci pri spravovaní tejto trasy.

Ďalšie riziko súvisí s externými vplyvmi počasia. Nepriaznivosť počasia sa môže odzrkadliť na nízkej návštevnosti. Keďže je pútnický cestovný ruch formou turizmu, ktorý nepodlieha sezónnosti a výkyvom teplôt, považujem toto riziko za riziko s nízkou pravdepodobnosťou a hodnotou. Je však potrebné ho brať v úvahu pri extrémnych výkyvoch počasia, či záplavách.

V kapitole 10.5.4. som zmienila potrebu nájsť vhodného „investora“, ktorý by pokryl náklady súvisiace s drevenými informačnými tabuľkami. Tento faktor je veľmi ťažké predpovedať, keďže nepoznám vyjadrenie záujmu inštitúcií, či jednotlivcov, ktorí by sa finančne participovali na jednotlivých zataveniach.

Stručný prehľad vyššie uvedených rizík ponúka tabuľka 21.

Tab. 21 Prehľad rizik projektu

Riziko	Pravdepodobnosť rizika	Hodnota rizika
Malý záujem potenciálnych účastníkov CR	Nízka	Nízka
Nevhodné marketingové a propagačné aktivity projektu	Vysoká	Vysoká
Nedostatok financií	Vysoká	Vysoká
Nezáujem zapojenia obcí do projektu	Stredná	Stredná
Zhoršené meteorologické podmienky	Nízka	Nízka

Zdroj: vlastné spracovanie

11 ZHODNOTENIE PRÍNOSOV A DOPADOV PROJEKTU

Analytická časť práce zhodnotila výborný potenciál regiónu Záhorie pre pútnický cestovný ruch a stala sa tak počiatočným východiskom pre zostavenie novej pútnickej trasy. Projekt predĺženia trasy na Slovensko som pre potreby práce nazvala „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“. Na základe zistenia výborného historického, i súčasného potenciálu regiónu Záhorie som využila jeho blízkosti k hraniciam Českej republiky pre vytvorenie nového produktu pútnického turizmu. Cieľom projektovej časti bolo navrhnutie pútnickej trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem cez Mikulčice, Gbely, Kopčany do Šaštína.

Návrh predĺženia trasy bol postavený na dostupných informáciách miest, obcí a cykloturistických máp. V kapitole 10.3 o návrhu trasovania detailne popisujem tri mnou navrhnuté námety trasy pútnického putovania. Návrh č.1 a návrh č.2 odpovedajú potrebám peších tzv. „skalných“ pútnikov, ktorý celú trasu absolvujú pešo, či bicyklom. Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ a jej realizátori nepredpokladajú využitie žiadnej vlakovej ani autobusovej dopravy. Návrh č.3 rešpektuje výsledky dotazníkového šetrenia v analytickej časti, kde respondenti uviedli, že by na tomto úseku uvítali i možnosť dopravy. Návrh č. 1 bol pre „skalných pútnikov“ najlogickejším variantom a jeho trasa vedie takto. Z Blatnice pod Sv. Antonínkem sa turisti cyklotrasou presunú do Hodonína. Z Hodonína sa návštevníci napoja na pešiu trasu/cyklotrasu, ktorá o dĺžke 10 km vedie do Mikulčíc, kde navštívia hradisko z čias Veľkej Moravy. V Mikulčiciach po zhliadnutí Slovanského hradiska nasleduje presun do Tvrdoníc cyklotrasou dlhou 7 km. Obec Tvrdonice spája so slovenskou časťou prístav Gbely- Adamov, po ktorom sa návštevníci loďou preplavia. Cyklotrasou popri hrádzi rieky Moravy sa presunú do Kopčian. Aby mohli pokračovať z Kopčian na Šaštín, je nutné sa však po tej istej ceste vrátiť naspäť a dostať sa opäť k prístavu Gbely- Adamov. Od prístavu Gbely- Adamov sa cez les dostanú do Gbelov, odtiaľ po komunikácii III. triedy smerom cez Smolinské sa dostanú do Šaštína. Projekt na základe dotazníkového šetrenia, kde respondenti uviedli, že by radi cestovali dopravným prostriedkom, uvádza aj variantu s dopravou, kedy sa z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Hodonína dostaneme vlakom a zo Skalice do Šaštína autobusom.

Úspešná realizácia projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ bude mať dopad hneď do niekoľkých oblastí cestovného ruchu, a to do ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti riešeného územia.

Ak nazrieme hlbšie do podstaty projektu predĺženia trasy, vidíme hneď niekoľko ekonomických prínosov, ktoré môžu zvýšiť konkurencieschopnosť riešených regiónov. Jedným z nich je podpora malých a stredných podnikov v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb. V ekonomickej časti projektu som výdaje účastníka na dopravu, ubytovanie, stravovanie a vstupy spoločne so službami sprievodcov vyčíslila v rámci fiktívneho balíčku služieb na sumu 77,48 €/ 1987,40 Kč (1 osoba/ 4 dni). Výdaje účastníka poslúžia ako zdroj financií pre podniky cestovného ruchu a poslúžia tak k podpore miestnych podnikov. Pri predĺžení pútnickej trasy je nutné počítať s tým, že sa zvýši frekvencia účastníkov cestovného ruchu a tým môže dôjsť k zvýšenému dopytu po sprievodcovských službách, službách obsluhy lodiek a pod. Týmto dôjde k podpore takých zamestnancov cestovného ruchu, ktorých pracovná doba je závislá na počte turistov. Predĺženie pútnickej trasy predstavuje prínos i do oblasti podnikateľských subjektov a ich investícií (rozvoj nových zariadení turistickej supraštruktúry, všeobecnej infraštruktúry a pod.). Samozrejme, že je nutné počítať i s nákladmi, ktoré súvisia s rozvojom nového produktu pútnickej trasy, i keď tie do prínosov nezaraďujeme. Jedná sa napr. o náklady na dobudovanie infraštruktúry (podľa potreby). Ďalším nákladom súvisiacim s vybudovaním trasy je vybudovanie drevených zastavení na 14 úsekov trasy v hodnote 1 164, 37 €/ 30 000 Kč na jedno zastavenie. Veľmi dôležitou položkou nákladov sú náklady na marketingové aktivity. Pre projekt som zvolila marketingové aktivity v takomto zložení: 50 000 ks turistických sprievodcov v celkovej cene 4 647,55 €, 30 000 ks máp v hodnote 240,64 €, 750 ks letákov v cene 23,37 €, reklamu v tlači, t.j. Týždenník pre Záhorie a Slovácke noviny v cene 210,15 € a využitie QR kódov v cene 436,80 €. Práve v spomenutých QR kódoch vidím obrovský potenciál rozvoja do budúcnosti najmä kvôli neustále zvyšujúcej sa gramotnosti obyvateľstva a pokroku technologických zmien. Celkové náklady za výrobu turistických značiek, drevených zastavení a na marketingové aktivity činia 21 997, 44 € (566 752,21 Kč).

Predĺženie trasy má nielen ekonomické, ale i sociálne prínosy pre cestovný ruch. Ako sám názov projektu „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ napovedá, jedná sa o zachovanie historického a kultúrneho dedičstva spojeného s odkazom sv. Cyrila a Metóda. Česká a Slovenská republika majú výborný potenciál kultúrnych pamiatok spo-

jených s Velkou Moravou a příchodem těchto dvou solúnských bratů. Proloužení pútnickej trasy na Slovensko vdýchne nový život historickým pamiatkam z obdobia Veľkej Moravy (Kopčany) a to prostredníctvom pútnikov, ktorí ich svojou prítomnosťou poctia a oživia. Okrem pamiatok Veľkej Moravy sa na území Záhoria nachádzajú významné pamiatky kultúrneho dedičstva i z iných období napr. z obdobia Habsburgovcov (Holíč), či sakrálne pamiatky historicky späté s pútnictvom (Šaštín). Projekt prispieva k novému spôsobu využitia fondu voľného času a to prostredníctvom prepojenia turistiky a duchovnej relaxácie, čím zároveň prispieva k lepšej kvalite života po duchovnej, aj spoločenskej stránke. Pešou turistikou, alebo cykloturistikou dôjde k rozvoju telesnej kultúry a zlepšenie životného štýlu potenciálnych návštevníkov.

Posledným, avšak nemenej dôležitým prínosom prolouženia trasy je environmentálny prínos. V kapitole 10.6 o dopade na životné prostredie som zmienila, že riešené územie prechádza archeologickým náleziskom Mikulčice, pamiatkovou zónou Kopčany, chodníkmi a cyklotrasami značenými Klubom českých turistov a Klubom slovenských turistov. V kapitole 10.6 sú spomenuté skôr negatívne dopady prolouženia trasy na životné prostredie. Je nutné zmieniť, že projekt má aj pozitívne aspekty a to udržateľnosť kultúrnych pamiatok, ochrana kultúrneho dedičstva, starostlivosť o krajinu a jej zveľadovanie.

ZÁVER

V dnešnom svete je starostlivosť o materiálne samozrejmosťou, ba čo viac u niektorých jednotlivcov i prioritou. Práve v takomto svete by sme nemali zabúdať na duchovné hodnoty, ktoré prinášajú ľudskej duši oveľa viac. Obohatiť duchovno a pripomenúť si odkaz, ktorý na území dnešného Slovenska a Čiech zanechali sv. Cyril a Metód, pomáha projekt predĺženia kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metóda.

Cieľom predloženej diplomovej práce bolo vytvoriť projekt predĺženia pútnickej trasy s cyrilometodejským odkazom z Českej republiky na Slovensko uvedený v práci pod názvom „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“. Práca bola rozvrhnutá do troch prepojených úsekov.

Teoretická časť ponúkla čitateľovi spracované odborné pramene popisujúce cestovný ruch a jeho predpoklady pre rozvoj v destinácii. Ďalšou staťou som v stručnosti charakterizovala pútnický cestovný ruch tak, aby i neznalci tejto problematiky sa v nej lepšie orientovali.

Analytická časť práce pozostáva z troch krokov. V prvom kroku analýzy som pripravila informácie o príspevkovej organizácii projektu Centrály cestovného ruchu Východní Moravy, o.p.s., ktorá má bohaté skúsenosti s organizáciou a propagáciou pútnických trás v Českej republike. V druhom kroku som pre potreby projektu potrebovala zmapovať prírodné, spoločenské atraktivity, turistickú supraštruktúru a realizačné faktory na území Záhoria, v tesnej blízkosti hraníc s Českou republikou. Zistením výborného potenciálu pre pútnický cestovný ruch som analytickú časť zavýšila dotazníkovým šetrením, ktorého cieľom bolo zistiť záujem o pripravenú pútnickú trasu vedenú z Blatnice pod Sv. Antonínkem cez Mikulčice, Gbely a Kopčany do Šaštína. Distribuované dotazníky potvrdili záujem o predĺženie pútnickej trasy a tak všetky etapy analytickej časti prispeli k vytvoreniu nového produktu predĺženia pútnickej trasy, ktorým som sa zaoberala v nadväzujúcej projektovej časti.

V počiatkoch *projektovej časti* práce bolo potrebné zadefinovať ciele a realizátora projektu, realizačný tím a technické zabezpečenie. Pomocou logického rámca som dokázala identifikovať hlavné výstupy a činnosti k nim potrebné a definovať tak podklad pre časový harmonogram projektu. Časový harmonogram základných úkonov mnou vykonaných v projekte určil, pomocou sieťovej analýzy, dobu trvania projektu, i jeho kritické činnosti. Po týchto krokoch som mohla následne vytvoriť návrh trasovania. Pri jeho spracovaní som

vytvorila tri návrhy. Prvé dva návrhy odpovedajú potrebám peších „skalných“ pútnikov, ktorý celú trasu absolvujú pešo, či bicyklom. Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ a jej realizátori nepredpokladajú využitie žiadnej vlakovej ani autobusovej dopravy. Tretí návrh rešpektuje výsledky dotazníkového šetrenia v analytickej časti, kde respondenti uviedli, že by na tomto úseku uvítali i možnosť dopravy. Trasa povedie obcami Blatnice pod Sv. Antonínkem- Strážnice- Hodonín- Mikulčice- Tvrdonice- Gbely- Kopčany- Holíč- Skalica- Šaštín. Keďže trasa bola vypracovaná, nasledovala marketingová komunikačná podpora, ktorá okrem bežných foriem propagácie, načrtla aj nové možnosti zvýšenia povedomia o produkte pomocou nových technológií. V závere praktickej časti som sa zamerala na ekonomické riešenie projektu. Projekt „Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje, prodloužení trasy“ je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a projektu Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika, Česká republika a preto finančná stránka projektu predstavuje len navrhované možnosti nákladov potrebných k realizácii projektu vrátane nákladov na propagáciu a kalkuláciu výdajov návštevníkom. Podrobne nerieši oblasti financované z fondu Európskej únie.

Pevne verím, že výsledky predloženej diplomovej práce poslúžia kompetentným osobám ako podklad pre predĺženie kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metóda na Slovensko a budú im prínosom do budúca.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

Monografické publikácie

- [1] DANCÁK, František. *Náboženský turizmus: Turistika, náboženská turistika, pútehistória a súčasnosť*. Prešov: Petra, n.o., 2005, 38 s. ISBN 80-89007-65-1.
- [2] DIBELKOVÁ, Irena. *Navštívte poutní místa na Moravě a ve Slezsku*. 1. vyd. Praha: Olympia, a.s. , 2005, 107 s. ISBN 80- 7033-875- X.
- [3] DOLEŽAL, Jan, Pavel MÁCHAL a Branislav LACKO. *Projektový management podle IPMA*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 507 s. ISBN 978-80-247-2848-3.
- [4] Dr. HÉSEK, Matej. *Kúty, archeologický, historický, etnografický obraz až do roku 1918. Kúty, rukopis*. Skalica: Záhorské múzeum, 1954.
- [5] FILO, Peter. *Projekty pre cestovný ruch*. Bratislava: ERA OZ, 2006. ISBN 978-80-969642-8-4.
- [6] GÚČIK, Marian a kol. *Cestovný ruch- hotelierstvo- pohostinstvo: výkladový slovník*. SPN: Bratislava, 2006, 216 s. ISBN 80-10-00360-3.
- [7] GÚČIK, Marian. *Cestovný ruch. Úvod do štúdia*. Knižnica cestovného ruchu 15. Banská Bystrica: Slovak- Swiss Tourism, 2010a, 141 s. ISBN 978-80-89090-75-4.
- [8] GÚČIK, Marian. *Manažment cestovného ruchu. 2. prepracované vydanie*. Knižnica cestovného ruchu 13. Banská Bystrica: Slovak- Swiss Tourism, 2010b, 198 s. ISBN 978-80-89090-67-9.
- [9] GÚČIK, Marian a kol. *Marketing cestovného ruchu*. Knižnica cestovného ruchu 17. Banská Bystrica: Slovak- Swiss Tourism, 2011, 264 s. ISBN 978-80-89090-85-3.
- [10] HRAZDILOVÁ- BOČKOVÁ, Kateřina. *Firemní inovační politika: studijní podklady k seminářům*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, 93 s. ISBN 978-80-7318-951-8.
- [11] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing: Strategie a trendy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008, 272 s. ISBN 978-80-247-2690-8.
- [12] JAYAPALAN, N. *An Introduction to tourism*. 1st ed. New Delhi: Atlantic Publishers and Distributors, 2001, 293 s. ISBN 81-7156-977-3.

- [13] KOLČAVOVÁ, Alena. *Kvantitativní metody v rozhodování. Studijní pomůcka pro distanční studium*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, 194 s. ISBN: 978-80-7318-950-1.
- [14] KOTLER, Philip et al. *Marketing for hospitality and tourism*. 5th ed. Boston: Pearson, 2010, xxiii, 683 s. ISBN 978-0-13-245313-4.
- [15] ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. 1.vyd. Praha: Idea servis, 2010, 405 s. ISBN 978-80-85970-68-5.
- [16] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2.
- [17] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- [18] PLESNÍK, Pavol. *Vymedzenie a ocenenie regiónov cestovného ruchu*. Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta. Bratislava: EKONÓM, 2008, 87 s. ISBN 970-80-225-2476-6.
- [19] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch-podnikatelksé principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [20] Školský atlas sveta. Vojenský kartografický ústav, š.p., Harmanec. Praha: Kartografie Praha, 1997. ISBN 80-8042-1227-7.

Elektronická verzia publikácií

- [21] Obchodní rejstřík a Sbírká listin. *Justice.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-11].
Do stupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=isor%3a700022136&typ=full&klic=42w33p>
- [22] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Projekt Pomoraví, Projekt Pomoravie. Bratislava, Brno. *Mmr.cz* [online]. ©2011 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z:

<http://www.mmr.cz/getmedia/93ad842a-77c5-46d2-8985-a40515a93798/Projekt-Pomoravi-text.pdf>

- [23] REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA SKALICA. Povodie rieky Moravy v dotyku s Trnavským samosprávnym krajom- Regionálna rozvojová štúdia územia pre potreby ďalších možností jeho využitia. Skalica. 30s. *Rrasi.sk* [online]. [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.rrasi.sk/images/stories/vlastna_kniznica/marketingova_cast.pdf
- [24] SEČÁNSKA, Zuzana. *Organizovaný cestovný ruch v SR*. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2011. ISBN 978-80-8121-092-1[online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_500/cr/organizovany-cr/organizovany-cr-2011.pdf
- [25] Stratégia rozvoja cestovného ruchu Dolného Záhoria. *Region-palffy.eu* [online]. ©2007 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://www.region-palffy.eu/img/web/strategia_cr.pdf
- [26] ŠTĚPÁNKOVÁ, Hana. *Technika služeb cestovního ruchu: Syllabus- učební text*. © 2010. *Vsb.cz* [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://igdm.vsb.cz/igdm/materialy/TSCR.pdf>
- [27] TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ. Stratégia rozvoja cestovného ruchu na území Trnavského samosprávneho kraja 2008-2013. [online]. © 2008 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.trnavavuc.sk/sites/default/files/data/dokumenty/2012/05/strategiarozvojacr.pdf>
- [28] Zbierka zákonov č. 419/2001. Príloha k vyhláške č. 419/2001 Z.z. Kategorizácia ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zoradovanie do tried. *Invitour.sk* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.invitour.sk/doc/articles/kategorizacia.pdf>
- [29] WORLD TOURISM ORGANISATION UNWTO. Capacity Building Program, Asia. Workshop II. Philippines. *Unwto.org* [online]. 04-06.06. 2011 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: http://statistics.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_tsa_1.pdf

Webové stránky:

- [30] Cech blatnických vinařů. *Vinariblatnice.cz* [online]. ©2011 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.vinariblatnice.cz/>
- [31] Celosieťový cenník reklamného vysielania platný od 1.8. 2012. Bratislava: Expres media. [online] [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://static.expres.sk/public/data/Article/3153/file/celoplosny-a-regionalny-cennik-vysielania.pdf>
- [32] Cenník vstupov pre jednotlivcov počas letnej turistickej sezóny 2012. *Holic.sk* [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.holic.sk/images/stories/2012/plagaty/Cennik-vstupov-a-balikov-2012.pdf>
- [33] CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU JIŽNÍ MORAVA. Jakubské stezky v Česku. Svatojakubská cesta na jižní Moravě. *Jakubskacesta.cz* [online] ©2011 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://www.jakubskacesta.cz/jakubske_cesty/v_cesku
- [34] CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU VÝCHODNÍ MORAVY, O.P.S. [online]. ©2012 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.ccrvm.cz/projekty/>
- [35] Cestovné poriadky. *Cp.atlas.sk* [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://cp.atlas.sk/vlakbus/spojenie/>
- [36] Citáty. *Priatelom.szm.com* [online] [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: <http://www.priatelom.szm.com/citaty.htm>
- [37] CLiCK Katalog průvodců do mobilu. [online]. ©2011 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://m.lwi.cz/>
- [38] Cyklo a bike. *Vychodni-Morava.cz* [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://tipy.vychodni-morava.cz/cyklo_bike.html
- [39] CZECHTOURISM. Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. [online]. © 2005-2013 *Czechtourism.cz* [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

- [40] FINNEY, R.Zachary, A.Orwig Robert a F.Spake Deborah. *Lotus-Eaters, Pilgrims, Seekers and Accidental Tourists: How Different Travelers Consume the Sacred and the Profane*. Taylor Francis Group. [online]. © 2013 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.scribd.com/doc/78425182/Travelers-Consume-the-Sacred>
- [41] Impuls. *Medialevne.cz* [online] [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: <http://www.medialevne.cz/produkt/200/impuls>
- [42] KOMPASOVÁ, Katarína. *Základy cestovného ruchu*. Nitra. [online] © 2010 [cit. 2013-03-22]. Dostupné z: http://www.euroregion-vdi.sk/manazer/images/prednasky/14.Zaklady_cestovneho_ruchu.pdf
- [43] KÚPELE SMRDÁKY. [online]. ©2010 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.kupelesmrdaky.sk/>
- [44] LEDOVŇA SKALICA. [online]. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.ledovna.sk/ledovna.html>
- [45] MASARYKOVO MUZEUM V HODONÍNĚ. *Slovanské hradiště v Mikulčicích*. [online]. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulcice/>
- [46] Mediadata. *Expres.sk* [online]. © 2012 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.expres.sk/clanok/1161/mediadata.html#efektivne-cielenie-najproduktivnejsia-cielova-skupina>
- [47] Mesačník GBELAN. 18. Ročník. Číslo 7. [online]. © Júl 2012 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.gbely.sk/storage/gbelan/2012/gbelan072012.pdf>
- [48] MESTO GBELY *Otvorili sme plavby po Morave*. *Gbely.sk* [online]. © 07.08.2012 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.gbely.sk/view.php?cislocianku=2012080702>
- [49] MESTO SENICA. *Cyklotrasy*. *Senica.sk* [online]. ©2008 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.senica.sk/index.php/cyklotrasy-cestovnyruchine-718>
- [50] MĚSTO STRÁŽNICE. *Památky města Strážnice*. *Straznice-mesto.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.straznice-mesto.cz/pamatky-mesta/ds-1015/p1=1071>

- [51] MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Cestovný ruch. [online]. ©2011 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=102432>
- [52] MOMO, Giampiero. Náboženský cestovní ruch. *Czechtourism.cz* [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/zz/italie/09_01_12_nabozensky_cestovni_ruch.pdf
- [53] Múzeum keramiky, Holíč. *Slovensko, kultúrny profil* [online]. © 2009 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.slovakia.culturalprofiles.net/?id=5106>
- [54] NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Nemovité památky. *Npu.cz* [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/list.php?hledani=1&KrOk=Ok&HiZe=M&Vybi=1&sNazSidOb=&Adresa=&Cdom=&Pamatka=&CiRejst=&Uz=B&PrirUbytOd=3.5.1958&PrirUbytDo=9.2.2013&KodKr=62&KodOk=6205&Start=0>
- [55] OFICIÁLNE STRÁNKY OBCE POPUDINSKÉ MOČIDLANY. Región Záhorie. [online]. [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.popudinskemocidlany.sk/index.php/zdruzenie-obci/191-region-zahorie>
- [56] PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Register nehnuteľných NKP. *Pamiatky.sk* [online]. ©2012 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.pamiatky.sk/po/po?Kraj=2&Okres=14&Obec=&KatastralneUzemieText=&Ulica=&OrientacneCislo=&UnifikovanyNazovPO=&CUZText=&SearchButton=H%C4%BEada%C5%A5>
- [57] Penzion Sauvignon. *Penzionsauvignon.cz* [online] [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.penzionsauvignon.cz/>
- [58] Penzion u Kostela. *Penzionmikulcice.cz* [online] [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.penzionmikulcice.cz/ubytovani/cenik>
- [59] PORKERT, Marián. Turistické značenie Slovenska. *Turistickéznacky.sk* [online] [cit. 2013-04-02]. Dostupné z: <http://www.turistickéznacky.sk/cennik.html>

- [60] Prehliadka Šaštína- Stráží. *Gazárka.eu* [online]. [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://www.gazarka.eu/_dokumenty/prehliadky/prehliadka_sastin.pdf
- [61] Pútnické miesta za hranicami Slovenska, Pútnické miesta na Slovensku. Univerzita Komenského v Bratislave [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://paulus.frcth.uniba.sk/atlas/documents/putnicke_miesta.pdf
- [62] RÁDIO IMPULS. Ceník reklamního vysílání/ spot 30“ platný od 4.6. 2012. *Impuls.cz* [online] [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://rss.impuls.cz/cenik2012.pdf>
- [63] Slovanské hradiště v Mikulčicích. [online]. © 2010 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.jizni-morava.cz/?tpl=42&typ=1&id=1883>
- [64] SPRÁVA MESTSKÉHO MAJETKU, s.r.o. Prehliadka mesta. *Skalica.sk* [online]. ©2012 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.skalica.sk/sk/tik/2012-05-02-07-53-16/prehliadka-mesta>
- [65] TOURFILM [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.tourfilm.cz/target.php>
- [66] ÚSTREDNÝ PORTÁL VEREJNEJ SPRÁVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stromový zoznam obcí v SR. *Portal.gov.sk* [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=104&parent=205>
- [67] Víkendové výletné plavby. [online]. © 2010 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://www.prvaplavebna.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=22&Itemid=35
- [68] Základní kurzy ČNB. *Finance.cz* [online]. 5.4. 2013 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/makrodata-eu/kurzovni-listky/cnb/zakladni>
- [69] Záhorské múzeum, Skalica. *Slovensko, kultúrny profil* [online]. © 2011 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.slovakia.culturalprofiles.net/?id=6038&listsearch=z%C3%A1horsk%C3%A9%20m%C3%BAzeum>
- [70] ZÁHORÁCKÁ TUAČOVÁ KANCELÁRIJA. *Ezáhorie.sk* [online]. ©2009 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: http://www.ezahorie.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=878&Itemid=50&lang=za

Ostatné zdroje:

- [71] Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja
- [72] Mapa Česko- Slovenského pohraničí: cykloturistická mapa, 2012. 1:40 000. Skalica: iF MEDIA, s.r.o.
- [73] Propagačné materiály Centrály cestovního ruchu východní Moravy, o.p.s.
- [74] OVEČKOVÁ, Elena. Interview so sprievodkyňou pútnikov v Šaštíne. Šaštín 21.2.2013.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

CCRVM	Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.
CR	Cestovní ruch
Kč	Česká koruna
€	Euro
UNWTO	Svetová organizácia cestovného ruchu (World Tourism Organisation)

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1 Prijmy CCRVM za obdobie 2008- 2011 .....</i>	39
<i>Graf 2 Výdaje CCRVM za roky 2008-2011 .....</i>	40
<i>Graf 3 Výsledok hospodárenia CCRVM z hlavnej a doplnkovej činnosti .....</i>	41
<i>Graf 4 Prehľad vekovej štruktúry respondentov .....</i>	62
<i>Graf 5 Prehľad zloženia respondentov .....</i>	63
<i>Graf 6 Návštevnosť českých pútnických pamiatok .....</i>	64
<i>Graf 7 Vyjadrenie záujmu o pripravovanú pútnickú trasu .....</i>	65
<i>Graf 8 Grafické znázornenie odpovedí o spôsobe dopravy do cieľového miesta .....</i>	65
<i>Graf 9 Grafické znázornenie odpovedí o dôvode návštevy pútnickej cesty do Šaštína .....</i>	66

ZOZNAM MÁP

<i>Mapa 1 Mapa trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Hodonína .....</i>	<i>78</i>
<i>Mapa 2 Mapa trasy z Hodonína do Tvrdoníc .....</i>	<i>79</i>
<i>Mapa 3 Mapa trasy z Gbelov so Šaštína .....</i>	<i>80</i>
<i>Mapa 4 Mapa trasy z Blatnice pod Sv. Antonínkem do Sudoměřic .....</i>	<i>81</i>
<i>Mapa 5 Mapa trasy zo Skalice do Kopčian, zo Skalice do Hodonína .....</i>	<i>82</i>
<i>Mapa 6 Mapa trasy z Kopčian do Gbelov .....</i>	<i>83</i>
<i>Mapa 7 Mapa zo Skalice do Kopčian ku kostolíku sv. Margity .....</i>	<i>84</i>

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1 Schéma značenia uzlov .....</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 2 Výsledok programu WinQSB pri použití metódy CPM .....</i>	<i>76</i>
<i>Obr. 3 Uzlové znázornenie sieťového grafu.....</i>	<i>76</i>

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1 Vzor štruktúry logického rámca .....</i>	32
<i>Tab. 2 Zoznam významných cirkevných a svetských pamiatok riešeného územia .....</i>	46
<i>Tab. 3 Prehľad ubytovacích zariadení v okrese Skalica a Senica .....</i>	47
<i>Tab. 4 Organizovaný aktívny/ pasívny zahraničný cestovný ruch Trnavského kraja .....</i>	48
<i>Tab. 5 Prehľad turistických informačných kancelárií v okrese Skalica a Senica.....</i>	49
<i>Tab. 6 SWOT analýza .....</i>	58
<i>Tab. 7 Logický rámec projektu .....</i>	74
<i>Tab. 8 Časový harmonogram činností .....</i>	75
<i>Tab. 9 Náklady marketingovej spoločnosti na prípravu sprievodcu .....</i>	89
<i>Tab. 10 Náklady na prípravu letákov .....</i>	89
<i>Tab. 11 Náklady tlačenej reklamy .....</i>	90
<i>Tab. 12 Náklady na výrobu mapy spoločnosti SHOCart, s.r.o. ....</i>	90
<i>Tab. 13 Náklady na uverejnenie reklamy v rozhlase .....</i>	91
<i>Tab. 14 Cenník pre návrh QR kódu .....</i>	92
<i>Tab. 15 Rozpočet projektu predĺženia cyrilometodejskej trasy .....</i>	94
<i>Tab. 16 Kalkulácia dopravy na 1 osobu .....</i>	98
<i>Tab. 17 Kalkulácia ubytovania a stravovania na 1 osobu/noc.....</i>	98
<i>Tab. 18 Kalkulácia prehliadok a atraktivít.....</i>	99
<i>Tab. 19 Kalkulácia ceny pre 1 osobu/ 4 dni .....</i>	100
<i>Tab. 20 Náklady na realizáciu projektu.....</i>	101
<i>Tab. 21 Prehľad rizík projektu.....</i>	103

ZOZNAM PRÍLOH

- PI   Historické fotografie zo Šaštínskej púte
- P II   Dotazník
- P III   Proces certifikácie kultúrnej cesty
- P IV   Mapa trasy z Tvrdoníc do Holíča

PRÍLOHA I: HISTORICKÉ FOTOGRAFIE ZO ŠAŠTÍNSKEJ PÚTE

Zdroj: súkromný archív pani Eleny Ovečkovej

PRÍLOHA P II: DOTAZNÍK

Dotazník

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Podniková ekonomika se specializací Ekonomika cestovního ruchu

Dobrý deň,

volám sa Zuzana Jurigová a spracovávam diplomovú prácu na téma Projekt vytvorenia nového produktu poutní turistiky/cykloturistiky „Pokračovanie kultúrnej stezky sv. Cyrila a Metoděje“. Cieľom mojej práce je vyskúmať potenciál územia, ktorým pútnická trasa povedie a záujem (záchytné miesta: Skalica, Holíč, Kopčany, Gbely, Šaštín- Stráže).

V súvislosti s predĺžením pútnickej cesty z Blatnice pod Sv. Antonínkem na Šaštín- Stráže by som Vás chcela požiadať o pár minút Vášho času pri vyplnení nasledujúceho dotazníku. V rámci výskumu je zachovaná Vaša úplná anonymita a Vami podané údaje nebudú zneužit. Za Vašu ochotu podieľať sa na tomto výskume ďakujem a verím, že prínos práce bude prínosom i pre Vás ako účastníkov cestovního ruchu.

Ak nie je uvedené inak, vyznačte prosím vždy len jednu správnu odpoveď:

1. Vek (uvedte prosím Váš vek vyjadrený číslom):.....

2. Pohlavie:
  - muž
  - žena

3. Kraj, z ktorého pochádzate: .....

4. Uvedte, do ktorej skupiny patríte:
  - deti a mládež
  - študent/ka
  - slobodný/á
  - rodina s deťmi
  - senior

5. Ste turista:
  - kresťan
  - ateista
  - iné ako náboženstvo

Ak ste uviedli odpoveď iné náboženstvo, prosím uveďte druh: .....

6. Ste turista:
- pútnik
  - poznávací
  - cykloturista
7. Stretli ste sa niekedy s pojmom kultúrna cesta?
- Vysvetlivky: Kultúrna cesta je trasa, ktorá vedie cez jednu alebo dve a viac krajín, či regiónov usponia daná podľa tematických okruhov, ktorých historický, umelecký a sociálny záujem je zjavne európsky.
- Áno
Ak ste uviedli odpoveď áno, uveďte prosím kde: .....
  - Nie
8. Zúčastnili ste sa už niekedy pútnického putovania?
- Áno
Ak ste uviedli odpoveď áno, uveďte prosím kde:.....
  - Nie
9. Navštívili ste niekedy Baziliku Sedembolestnej Šaštín- Stráže?
- Áno
  - Nie
10. Navštívili ste nejakú českú pútnickú pamiatku (napr. Velehrad, Svatý Kopeček u Olomouce, Svatý Antoníněk, atď.)
- Áno
Ak áno, uveďte prosím kde: .....
  - Nie
11. Uvítali by ste pútnickú cestu z Blatnice pod Sv. Antonínkem|cez Skalicu, Kopčany, Gbely až do Šaštína?
- Áno
  - Nie
12. Ak by ste sa putovania zúčastnili, akú formu putovania preferujete (môžete vyznačiť viacero odpovedí):
- pešo
  - bicyklom po cyklotrase
  - dopravným prostriedkom (automobil, vlak, autobus)

13. Ak by ste sa putovania zúčastnili, bolo by to z dôvodu:

- návšteva sakrálnych pamiatok spojených s procesiou
- návšteva turistických zaujímavostí v regióne
- návšteva kvôli náboženskému i kultúrnemu významu regiónu
- návšteva bez vytýčeného cieľu a bez konkrétneho dôvodu
- iný dôvod

Ak ste uviedli možnosť iný dôvod, prosím uveďte: .....

Ďakujem za Váš čas strávený pri vyplňaní tohto dotazníku a prajem úspešný deň.

Zdroj: vlastné spracovanie

PRÍLOHA P III: PROCES CERTIFIKÁCIE KULTÚRNEJ CESTY

Resolution CM/Res(2007)12 on the cultural routes of the Council of Europe

*(Adopted by the Committee of Ministers on 10 October 2007
at the 1006th meeting of the Ministers' Deputies)*

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.b of the Statute of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members and that this aim may be pursued through joint action in the cultural field;

Considering that the main aims of European cultural co-operation are to promote the European identity in its unity and its diversity; to preserve the diversity of Europe's cultures; to encourage intercultural dialogue and to facilitate conflict prevention and reconciliation;

Considering that highlighting the influences, exchanges and developments which have formed the European identity can facilitate awareness of a European citizenship based on the sharing of common values;

Considering that it is essential for younger generations to acquire this awareness of a European identity and citizenship and the common values on which they are based;

Considering that in order to uphold these common values and make them more tangible, it is necessary to promote an understanding of Europe's history on the basis of its physical, intangible and natural heritage, so as to bring out the links which unite its various cultures and regions;

Noting that the identification of European values and a common European cultural heritage may be achieved via cultural routes tracing the history of peoples, migrations, and the spread of the major European currents of civilisation in the fields of philosophy, religion, culture, the arts, science, technology and trade;

Aware that such routes lend themselves to long-term European co-operation programmes in the fields of research, heritage enhancement, culture and the arts, cultural and educational youth exchanges, cultural tourism in Europe and sustainable cultural development;

Considering that such co-operation mobilises and brings together a large number of individuals, organisations, institutions and structures in Europe, and thereby contributes to the process of European construction;

Considering that in order to provide an intellectual and technical support to this co-operation, which requires considerable human and financial resources, a formal operational framework should be established enabling the re-affirmation of fundamental values, the qualitative and quantitative assessment of implementation, training of actors and a coherent communication;

Considering that such a framework enables common objectives to be pursued and guarantees the quality of the initiatives undertaken,

Adopts this resolution which annuls and replaces Resolution (98) 4 on the cultural routes of the Council of Europe of 17 March 1998;

Adopts the rules appended to this resolution as a formal operational framework for the Council of Europe's Cultural Routes Programme.

Rules

These rules should be regarded as a formal framework for the implementation of the Council of Europe's Cultural Routes Programme. The routes are to be centred on a theme, which, in order to qualify for the programme, must fulfil a series of criteria, listed in Part I.

Each theme or sub-theme is to be dealt with in a series of co-operation projects. Part II of the rules lists the priority fields of action for these projects. Project initiators must form a network so as to improve co-operation and pool their experience. In order to be approved, these networks must in turn satisfy a number of criteria, listed in Part III.

When a theme or a sub-theme is approved by the responsible committee and the co-operation activities related to it are undertaken by an approved network, it may receive the certification "Cultural Route of the Council of Europe" which is presented in Part IV.

I. List of eligibility criteria for themes

Themes for the Council of Europe's Cultural Routes Programme are approved by the committee responsible for the programme. For a theme to be eligible for the Council of Europe's Cultural Routes Programme, it must satisfy all of the following criteria:

1. the theme must be representative of European values and common to several countries of Europe;
2. the theme must be researched and developed by groups of multidisciplinary experts from different regions of Europe so as to ensure that the activities and projects which illustrate it are based on consensus;
3. the theme must be illustrative of European memory, history and heritage, refer to at least one of the three topics in the general conceptual framework proposed by the programme (peoples, migrations, broad currents of civilisation) and contribute to an interpretation of the diversity of present-day Europe;
4. the theme must lend itself to cultural and educational exchanges for young people and hence be in line with the Council of Europe's ideas and concerns in these fields;
5. the theme must permit the development of initiatives and exemplary and innovative projects in the field of cultural tourism and sustainable cultural development;
6. the theme must lend itself to the development of tourist products in partnership with tourist agencies and operators aimed at different publics, including school groups;
7. the theme must permit the implementation of long-term, multilateral, co-operative projects in various fields of action (see the list of priority fields of action in Part II) through the setting up of multidisciplinary networks located in several Council of Europe member states (see the list of criteria for networks in Part III).

II. List of priority fields of action

Each theme must give rise to several long-term, multidisciplinary, co-operative projects (criterion No. 7 in Part I); for optimum achievement of the aims of the programme, priorities have been established by the Council of Europe in five fields of action which lend themselves in particular to such co-operative projects.

1. *Co-operation in research and development*

In this field of action, projects must:

- play a unifying role around major European themes, enabling dispersed knowledge to be brought together;

- show how these themes are representative of European values shared by several European cultures;
- illustrate the development of these values and the variety of forms they may take in Europe;
- lend themselves to research and interdisciplinary analysis on both a theoretical and a practical level.

2. *Enhancement of memory, history and European heritage*

In this field of action, projects must:

- enhance physical and intangible heritages, explain their historical significance and highlight their similarities in the different regions of Europe;
- take account of and promote the charters, conventions, recommendations and work of the Council of Europe, UNESCO and ICOMOS relating to heritage restoration, protection and enhancement, landscape and spatial planning;
- identify and enhance European heritage sites and areas other than the monuments and sites generally exploited by tourism, in particular in rural areas, but also in industrial areas in the process of economic restructuring;
- take account of the physical and intangible heritage of ethnic or social minorities in Europe;
- contribute through appropriate training, to raising awareness among decision makers, practitioners and the general public of the complex concept of heritage, the necessity to protect, interpret and communicate it as a means for sustainable development, and the challenges and opportunities it represents for the future of Europe.

3. *Cultural and educational exchanges for young Europeans*

In this field of action, projects must:

- include the organisation of activities with groups of young people in order to promote in-depth exchanges aimed at developing the concept of European citizenship, enriched by its diversity;
- place the emphasis on personal and real experiences through the use of places and contacts;
- encourage decompartmentalisation by organising exchanges of young people from different social backgrounds and regions of Europe;
- constitute pilot schemes with a limited number of participating countries and be provided with sufficient resources for meaningful assessment in order to generate prototypes that can serve as reference models;
- give rise to programmes and co-operation schemes which involve educational institutions at various levels.

4. *Contemporary cultural and artistic practice*

In this field of action, projects must:

- give rise to debate and exchange, in a multidisciplinary and intercultural perspective, between the various cultural and artistic expressions and sensibilities of the different countries of Europe;
- encourage activities and artistic projects which explore the links between heritage and contemporary culture;
- highlight, in contemporary cultural and artistic practice, the most innovative practices in terms of creativity, and link them with the history of skills development, whether they belong to the field of the visual arts, the performing arts, creative crafts, architecture, music, literature or any other form of cultural expression;
- give rise to networks and activities which break down the barriers between professionals and non-professionals, particularly as regards instruction for young Europeans in the relevant fields.

5. *Cultural tourism and sustainable cultural development*

In this field of action, projects must:

- take account of local, regional, national and European identities;
- actively involve print and broadcast media and make full use of the potential of electronic media in order to raise awareness of the cultural objectives of the projects;
- promote dialogue between urban and rural cultures, between regions in the south, north, east and west of Europe, and between developed and disadvantaged regions;
- promote dialogue and understanding between majority and minority, native and immigrant cultures;
- open up possibilities for co-operation between Europe and other continents through the special affinities between certain regions;
- concern themselves, in the field of cultural tourism, with raising public awareness, drawing decision makers' attention to the necessity of protecting heritage as part of sustainable development of the territory and seek to diversify both supply and demand, with a view to fostering the development of quality tourism with a European dimension;
- seek partnerships with public and private organisations active in the field of tourism in order to develop tourist products and tools targeting all potential publics.

III. List of criteria for networks

Project initiators shall form multidisciplinary networks located in several member states. Such networks must be approved by the Council of Europe in accordance with a specific appraisal procedure and undergo periodic evaluation.

1. *Approval criteria for networks*

To be approved, networks must:

- choose a theme or an aspect of a theme approved by the committee responsible for the Council of Europe's Cultural Routes Programme, or propose a new theme;
- present a conceptual framework based on research carried out into the theme chosen and accepted by the different network partners;
- involve several member countries through all or part of their project(s), without excluding activities of a bilateral nature;
- plan to involve as large a number as possible of States Parties to the European Cultural Convention (ETS No. 18) as well as, where appropriate, other states;
- ensure that the projects proposed are financially and organisationally viable;
- have a legal status, either in the form of an association or a federation of associations;
- operate democratically;
- provide all the necessary material for the appraisal of their project(s) and for the evaluation of their activities (see points 2 and 3 below).

2. *Appraisal of a proposed network*

In order for a proposed network to be accepted, it must undergo an appraisal procedure based on the following criteria:

– the proposed theme must correspond to the eligibility criteria set out in Part I or fit into an existing theme of the Council of Europe's Cultural Routes Programme;

– the proposed network must:

- offer a comprehensive programme and specify its objectives, methods, partners, participating countries (current and envisaged), the fields of action involved and the overall development of the programme in the medium and long term;
- identify, in the various member countries, the main initiators, participants and other potential partners likely to form a network; specify, where appropriate, at international level, other partner organisations;
- specify the regions concerned by the project;
- provide details of its financing and operational plan;
- append the basic text(s) relating to its legal status.

IV. Certification

1. The certification "Cultural Route of the Council of Europe" can be awarded to cultural route projects which correspond to an approved theme and complies with the criteria of five priority fields of action (Part II above).

It is awarded by the committee responsible for the Cultural Routes Programme on a proposal from the advisory committee. Projects and themes which help to achieve the Council of Europe political priority objectives are particularly encouraged. The certification "Cultural Route of the Council of Europe" can only be awarded if a network responsible for the project has been approved.

2. Following the award of the certification, the entire mention "Cultural Route of the Council of Europe" and the logo of the Council of Europe must be placed on all communication material, including press releases. A manual with recommendations (or vade-mecum) will be provided to networks, in particular as concerns the road signposts.

Whenever possible, the certification accompanied by the Council of Europe logo must appear on road signs and boards indicating the cultural route.

3. Evaluation of networks responsible for projects having received the certification "Cultural Route of the Council of Europe".

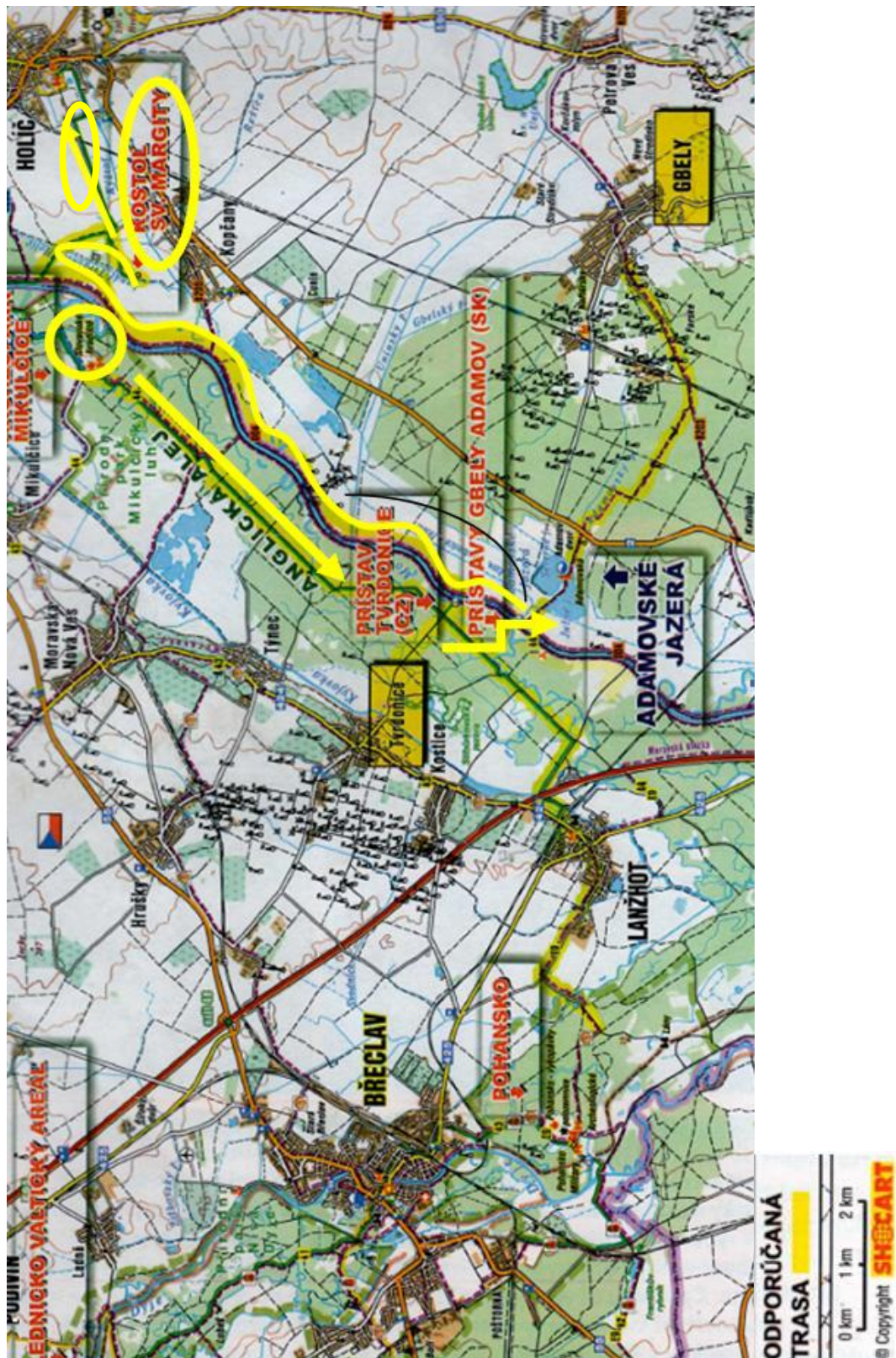
In order to retain their approved status, networks must submit every three years a report enabling the Council of Europe to evaluate their activities in order to ascertain whether they continue to satisfy the criteria in Parts II, III and IV.2 above.

If the committee responsible for the Cultural Routes Programme finds the compliance with parts I, II, III and IV.2 above unsatisfactory it will issue a recommendation in order to ensure this compliance. If the recommendation is not followed within a year, the committee may withdraw the certification.

Zdroj: Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja

PRÍLOHA P IV: MAPA TRASY Z MIKULČÍC DO KOPČIAN

Zdroj: Interné materiály Odboru strategického rozvoja Zlínskeho kraja